

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W OPOLU

LOP.410.11.3.2024

Pan
Robert Pabian
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
w Katowicach
Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
w Katowicach
ul. św. Huberta 43/45
40-543 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

**zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.441.210.2024 Komisji Rozstrzygającej
z dnia 12 grudnia 2024 r.**

P/24/078 – Gospodarka majątkowa i finansowa Lasów Państwowych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Katowicach, ul. św. Huberta 43/45, 40-543 Katowice ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Pabian, Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, od 2 lutego 2024 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: 1/ Damian Sieber – Dyrektor od 1 stycznia 2023 r. do 1 lutego 2024 r. oraz p. o. Dyrektora od 9 kwietnia 2021 r. do 31 grudnia 2022 r.; 2/ Józef Kubica – Dyrektor od 10 maja 2020 r. do 8 kwietnia 2021 r.; 3/ Arkadiusz Wojciechowicz – Dyrektor od 14 stycznia 2019 r. do 9 maja 2020 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych 2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych 3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego
Okres objęty kontrolą	Lata 2020-2024 (I kwartał) z uwzględnieniem dowodów sporządzanych przed lub po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Agnieszka Kwiecień, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/50/2024 z 10 maja 2024 r. 2. Krzysztof Rajczyk, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/47/2024 z 9 maja 2024 r. 3. Przemysław Sparczyński, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/43/2024 z 19 kwietnia 2024 r.

(akta kontroli str. 1-3)

¹ Dalej: RDLP, Biuro RDLP lub Biuro.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia gospodarkę majątkową i finansową prowadzoną w RDLP w zakresie objętym kontrolą.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia działalność kontrolowanej jednostki związaną z organizacją wydarzeń o charakterze promocyjnym, które zrealizowano w latach 2021-2023, na podstawie porozumień zawartych z inną jednostką organizacyjną Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – Centrum Informacyjnym Lasów Państwowych w Warszawie⁴. Działalność ta – zdaniem Najwyższej Izby Kontroli – wykraczała poza zadania RDLP, które zdefiniowane zostały w art. 34 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁵. Część z tych wydarzeń odbyła się w okresie kampanii wyborczej do Sejmu i Senatu RP prowadzonej w 2023 r., a w wydarzeniach tych uczestniczyli kandydaci do Sejmu RP. Koszty poniesione przez kontrolowaną jednostkę na ww. wydarzenia, a następnie rozliczone z CILP, wyniosły 3 566 467,02 zł. W RDLP nie podjęto rzetelnych działań na rzecz weryfikacji celowości organizacji i wydatkowania środków na te wydarzenia. Nie planowano i nie mierzono również efektów oddziaływania tych wydarzeń na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców.

W latach 2022-2023 RDLP nie planowała rzetelnie zamówień publicznych, których przedmiotem była publikacja materiałów prasowych, co w konsekwencji doprowadziło do udzielenia zamówień na łączną kwotę 1 081 170 zł, z pominięciem stosowania przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁶.

Byli Dyrektorzy RDLP nie dochowali też należytej staranności wymaganej przez art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym⁷, gdyż dopuścili do wydatkowania znacznych kwot: a/ 1 002 746,79 zł na organizację i funkcjonowanie leśnej asysty honorowej; b/ 583 365,65 zł na organizację ogólnopolskiej pielgrzymki leśników na Jasną Górę oraz zakup buławy hetmańskiej i honorowych uniformów dla regionalnych duszpasterzy, pomimo że zadania te nie były związane z gospodarką leśną prowadzoną w nadleśnictwach oraz nie wynikały z katalogu zadań RDLP.

W sposób nieuprawniony były Dyrektor RDLP oczekiwał wydzielenia odrębnej puli środków z zysku netto nadleśnictw, do dyspozycji Dyrektora RDLP, które mogły być przeznaczone na cele społecznie użyteczne. Były Dyrektor doprowadził także do udzielenia 29 darowizn na łączną kwotę 1 267 840 zł, w tym w dwóch przypadkach – na cele, które nie wpisywały się w działalność społecznie użyteczną.

Na podstawie poleceń służbowych byłego Dyrektora RDLP, kierowanych bezpośrednio do pracowników RDLP, a za ich pośrednictwem do nadleśniczych, na terenie właściwości miejscowej RDLP zorganizowano łącznie 26 wydarzeń plenerowych pn. „Drewno surowiec wszech czasów”, których koszt organizacji wyniósł 3 419 473,82 zł. Powyższe działanie byłego Dyrektora RDLP naruszało zasadę samodzielności nadleśniczych wynikającą z art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dalej: CILP.

⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 530, dalej: ustawa o lasach.

⁶ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, dalej: ustawa Pzp.

⁷ Dz. U. z 2024 r., poz. 834.

Na ocenę negatywną kontrolowanej jednostki miały również wpływ naruszenia przepisów ustawy Pzp, polegające na zakupie samochodu osobowego Toyota Highlander za 287 136,99 zł, z naruszeniem zasady konkurencyjności.

Kontrolowana jednostka nie stosowała rzetelnie Regulaminu udzielania zamówień publicznych, poprzez brak ustalania odpowiedniej wartości szacunkowej zamówień, co w konsekwencji doprowadziło do udzielenia zamówienia na obsługę prawną⁸, bez stosowania ustawy Pzp, w dwóch przypadkach oraz udzielenia w dwóch kolejnych przypadkach tej kancelarii zamówienia poza trybem wynikającym z ww. Regulaminu.

W całym okresie objętym kontrolą delegowano pracowników RDLP do pracy w niedziele i święta, którym m.in. wystawiono polecenia wyjazdu służbowego w tych dniach, co było niezgodne z art. 151¹⁰ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁹. W zakresie polityki kadrowo-płacowej w RDLP nieprawidłowo określano skład komisji do spraw podziału nagród i premii oraz nierzetelnie sporządzano niektóre uzasadnienia wniosków o przyznanie nagród motywacyjnych. RDLP bezpodstawnie poniosła też wydatek w kwocie 4 437 zł, który dotyczył zakwaterowania byłego Dyrektora RDLP w związku z podnoszeniem przez niego kwalifikacji zawodowych. W przypadku umowy na podnoszenie kwalifikacji byłego dyrektora RDLP, nierzetelnie zabezpieczono także interes kontrolowanej jednostki, bowiem nie wprowadzono do tej umowy zapisów przewidujących proporcjonalny zwrot poniesionych kosztów studiów, w przypadku odwołania tej osoby z funkcji. Powyższe zaniechanie uniemożliwiło skuteczne dochodzenie od byłego Dyrektora RDLP zwrotu części poniesionych kosztów w łącznej wysokości 23 000 zł. W jednym przypadku zaniechano rzetelnej analizy kosztów związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych przez pracownika, co w konsekwencji skutkowało niegospodarnym wydatkowaniem kwoty 28 000 zł, na pokrycie kosztów podróży tego pracownika samochodem prywatnym.

W latach 2022-2023 nierzetelnie weryfikowano przesłanki dofinansowania wspólnych przedsięwzięć drogowych, w siedmiu wnioskach złożonych przez Nadleśnictwo Rudy Raciborskie. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych przyznał ze środków funduszu leśnego dofinansowanie ww. przedsięwzięć na kwotę 11 794 300 zł.

RDLP w wyniku przeprowadzenia wewnętrznej kontroli wybranych aspektów gospodarki majątkowej i finansowej Lasów Państwowych na terenie swojej właściwości miejscowej oraz Biura, ustaliła nieprawidłowości dotyczące m.in. sposobu organizacji darowizn, ponoszenia kosztów związanych z funkcjonowaniem leśnej asysty honorowej, zakupu buławy korpusu nadleśniczych oraz zakupu mundurów. Stwierdzone zostały także nieprawidłowości związane z realizacją zadania inwestycyjnego polegającego na budowie zagrody dla żubrów na terenie gminy Racibórz oraz dofinansowaniem inwestycji drogowych. W wyniku stwierdzonych ustaleń w okresie od 5 czerwca do 30 sierpnia 2024 r. Dyrektor RDLP złożył cztery zawiadomienia o możliwości popełnienia przestępstwa do Prokuratur na terenie województwa śląskiego¹⁰.

⁸ Od 1 października 2021 r., umowa zawarta z AVENTUM Kancelaria Prawna Radców Prawnych Malik, Pokoj Sp. p., dalej: Kancelaria AVENTUM.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1465, ze zm., dalej: Kodeks pracy.

¹⁰ Odpowiednio do Prokuratury Okręgowej w Katowicach oraz do Prokuratury Rejonowej w Chrzanowie, Rybniku i Raciborzu.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Gospodarowanie majątkiem przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Opis stanu faktycznego

1.1. W kontrolowanej jednostce opracowano wytyczne w sprawie dzierżawy i najmu nieruchomości dla jednostek nadzorowanych przez RDLP¹². Określono w nich m.in. sposób obliczania czynszu oraz zabezpieczenia interesu Skarbu Państwa. W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP średnio oddawała w najem powierzchnię¹³ wynoszącą około 551 m². W okresie objętym kontrolą obowiązywało łącznie siedem umów najmu, a wpływy z tego tytułu wyniosły ogółem 515,9 tys. zł netto¹⁴. Kontrolowana jednostka nie wynajmowała na swoje potrzeby nieruchomości od innych podmiotów, nie wystąpiły także przypadki posiadania przez RDLP mienia, które nie było wykorzystywane na bieżące potrzeby jednostki kontrolowanej.

(akta kontroli str. 74, 115, 123)

Szczegółową analizą objęto dwie umowy¹⁵ najmu lokali użytkowych: 1/ pomieszczenia sklepowego o powierzchni 131,61 m², 2/ pawilonu wolnostojącego (sklepu) o powierzchni 53,02 m². Umowy te określały czas najmu, wysokość czynszu oraz zasady waloryzacji stawek czynszu¹⁶. Ponadto określono w nich obowiązki najemcy, a także warunki wcześniejszego rozwiązania umowy i sankcje z tytułu nieterminowego regulowania zobowiązań przez najemcę. Do każdej z umów sporządzono kalkulację czynszu umownego, w której uwzględniono m.in. podatek od nieruchomości oraz koszty amortyzacji. Na podstawie ewidencji księgowej kont rozrachunkowych kontrahentów ustalono, że wynajmujący regulowali swoje zobowiązania w terminach i kwotach wynikających z zawartych umów.

(akta kontroli str. 534, 541, 561-562, 568, 575)

1.2. Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: *w okresie objętym kontrolą nie dokonywano sprzedaży nieruchomości zabudowanych budynkami mieszkalnymi i samodzielnych lokali mieszkalnych oraz gruntów z budynkami mieszkalnymi w budowie, nieprzydatnych Lasom Państwowym, nie zarządzano również lokalami mieszkalnymi, ani gruntami z budynkami mieszkalnymi.*

(akta kontroli str. 60-61)

1.3. W planach inwestycyjnych RDLP obejmujących okres od 2020 r. do końca I kwartału 2024 r. przewidziano łącznie realizację 38 zadań inwestycyjnych, w tym na:

– 2020 r. zaplanowano sześć zadań inwestycyjnych¹⁷, z których zrealizowano dwa¹⁸, ponosząc koszty w wysokości 18,3 tys. zł (tj. 33% planu);

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² W zarządzenie nr 10/2014 z 27 marca 2014 r. oraz w zarządzeniu nr 2 z 21 stycznia 2021 r.

¹³ Powierzchnie: 1/ handlowe – od 53,02 m² do 303,38 m², 2/ gospodarcze – od 131,61 m² do 455,03 m², 3/ biurowe – od 9,34 m² do 50 m².

¹⁴ Odpowiednio: a/ w 2020 r. – 68 500,66 zł, b/ w 2021 r. – 148 506,00 zł, c/ w 2022 r. – 151 258,33 zł, d/ w 2023 r. – 121 983,48 zł, e/ w I kwartale 2024 r. – 44 872,91 zł.

¹⁵ Nr 2/2020 z 31 grudnia 2020 r. (RA.2130.12.2020) oraz nr RR.271.3.2021 z 12 stycznia 2021 r. (RA.2130.1.2021).

¹⁶ O wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłaszanych przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej *Monitor Polski*. W umowach określono, że najemcy na podstawie osobno wystawianych faktur VAT uiszczać będą opłaty za zużycie energii elektrycznej oraz wody.

¹⁷ Tj.: 1/ UTM dla Biura, 2/ licencje – oprogramowanie, 3/ drukarki do nadruków PKI, 4/ macierz ochrona danych użytkowników, 5/ mini elektrownia fotowoltaika, 6/ przebudowa tarasu w siedzibie RDLP.

¹⁸ Odpowiednio zadania nr 1 i 2.

- 2021 r. zaplanowano 10 zadań¹⁹, z których zrealizowano osiem²⁰, ponosząc koszty w wysokości 252,2 tys. zł (80%);
- 2022 r. zaplanowano osiem zadań²¹, z których zrealizowano trzy²², ponosząc koszty w wysokości 32,5 tys. zł (37%);
- 2023 r. zaplanowano osiem zadań²³, z których zrealizowano pięć²⁴, ponosząc koszty w wysokości 564,9 tys. zł (62%);
- na 2024 r. zaplanowano sześć zadań²⁵, które pozostawały w trakcie realizacji.

W okresie objętym kontrolą w RDLP obowiązywało zarządzenie nr 21 Dyrektora RDLP w Katowicach z 16 czerwca 2021 r. w sprawie wprowadzenia w Biurze RDLP w Katowicach regulaminu udzielania zamówień publicznych²⁶.

(akta kontroli str. 75, 275)

Szczegółowym badaniem objęto dwa zadania inwestycyjne o największej wartości, których koszt realizacji wyniósł łącznie 486 396,99 zł, tj. 1/ zakup samochodu osobowego Subaru o wartości 199 260,00 zł²⁷ oraz 2/ zakup samochodu osobowego Toyota o wartości 287 136,99 zł.

Samochód osobowy marki Subaru Forester zakupiono na podstawie zamówienia z 14 czerwca 2023 r. skierowanego do Zakładu Produkcyjno-Usługowo-Handlowego Lasów Państwowych Olsztyn²⁸ obejmującego zakup fabrycznie nowego samochodu terenowego Subaru Forester 2.0 i-L eBoxer Platinum z kompletem opon zimowych. W zamówieniu tym wskazano cenę netto samochodu (wynoszącą 162 tys. zł) oraz określono, że będzie on użytkowany przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych – Zespół Ochrony Lasu w Opolu²⁹. Złożenie przez RDLP zamówienia do ZPUH LP Olsztyn poprzedzone było wnioskiem (z 13 marca 2023 r.) Kierownika Zespołu Ochrony Lasu w Opolu³⁰, skierowanym do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o zakup samochodu. Wniosek został pozytywnie zaopiniowany przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych (16 marca 2023 r.) i przekazany do realizacji RDLP.

ZPUH LP Olsztyn wystawił na rzecz RDLP fakturę VAT z 16 czerwca 2023 r., w której udokumentowano sprzedaż samochodu osobowego Subaru Forester za kwotę 162 tys. zł netto (199 260,00 zł brutto). Należność wynikającą z tej faktury terminowo opłacono przelewem 29 czerwca 2023 r. Dowodem OT przyjęto na stan środków trwałych RDLP zakupione auto, a jako jego umiejscowienie wskazano ZOL w Opolu.

¹⁹ Tj.: 1/ zakup licencji, 2/ urządzenie sieciowe, 3/ komputery przenośne, 4/ macierz dyskowa – GIS, 5/ rejestrator rozmów, 6/ zakup tableta CHC LT700H, 7/ zakup drona z wyposażeniem dla ZOL, 8/ mini elektrownia fotowoltaika, 9/ przebudowa tarasu w siedzibie RDLP, 10/ założenie przeszklenia w wydziale ES.

²⁰ Odpowiednio zadania nr: 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10.

²¹ Tj.: 1/ zakup licencji komputerowych, 2/ przełącznik sieciowy, 3/ UTM dla Biura RDLP, 4/ terminal płatniczy dla Straży Leśnej, 5/ dostawa z montażem trzech szt. drzwi parter Biura RDLP, 6/ zakup komputera HP, 7/ zakup oprogramowania Office Profesional + Corel, 8/ przebudowa dachu na środku trwałym 104/2 Magazyn I i II.

²² Odpowiednio zadania nr: 1, 5, 6.

²³ Tj.: 1/ przełącznik sieciowy, 2/ UTM dla Biura RDLP, 3/ terminal mobilny dla Straży Leśnej, 4/ licencje, 5/ serwer, 6/ samochód osobowy, 7/ samochód osobowy, 8/ przebudowa dachu na środku trwałym 104/2 Magazyn I i II.

²⁴ Odpowiednio zadania nr: 1, 2, 4, 6, 7.

²⁵ Tj.: 1/ licencje, 2/ serwer, 3/ modernizacja szafy krosującej w serwerowni, 4/ nagłośnienie sali konferencyjnej, 5/ przebudowa dachu na środku trwałym 104/2 Magazyn I i II, 6/ przebudowa zadaszenia sali konferencyjnej.

²⁶ Dalej: Regulamin udzielania zamówień publicznych.

²⁷ Wartość środka trwałego według dowodów OT wyniosła 201 831,43 zł.

²⁸ Dalej: ZPUH LP Olsztyn.

²⁹ Zgodnie z *Instrukcją działania Zespołów Ochrony Lasu* (stanowiącą załącznik nr 1 do zarządzenia nr 18 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 13 marca 2020 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji działania Zespołów Ochrony Lasu – ZO.010.1.2020) Zespoły Ochrony Lasu są wewnętrznymi komórkami organizacyjnymi funkcjonującymi w strukturze Wydziału Ochrony Lasu Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych, a RDLP na terenie której ZOL ma swoją siedzibę jest zobowiązana zapewnić m.in. obsługę administracyjną, biurową, finansowo-księgową oraz techniczną z zasobów RDLP udostępnionych ZOL (w tym m.in. samochodów).

³⁰ Dalej: ZOL.

Ustalono, że ZPUH LP Olsztyn nabył ww. samochód od przedsiębiorcy Max Usługa Mariusz Stefanowicz Sp. j. za kwotę 156 016,26 zł³¹ netto (191 900 zł brutto). Do transakcji zawartej następnie z RDLP doliczona została marża w kwocie 5 983,74 zł netto (7 360,00 zł brutto), tj. wynosząca 3,83%.

(akta kontroli str. 675, 1206, 1208, 1215, 1216)

Zakup samochodu osobowego marki Toyota został poprzedzony przeprowadzonym w 2023 r. postępowaniem przetargowym na podstawie przepisów ustawy Pzp. W wyniku analizy tego postępowania ustalono, że Dyrektor RDLP powołał komisję przetargową³², a wszyscy jej członkowie złożyli oświadczenia wynikające z przepisu art. 56 ustawy Pzp. Zastosowano prawidłowy tryb udzielenia zamówienia, tj. tryb podstawowy. Opracowano także Specyfikację Warunków Zamówienia³³, która zawierała wszystkie wymagane elementy określone w art. 281 ww. ustawy. Ogłoszenie o podjętym postępowaniu zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na platformie zakupowej Josephine.

Przedmiot zamówienia ustalono z naruszeniem zasad uczciwej konkurencji, ponieważ niektóre wymagania techniczne oraz minimalne warunki stawiane przez zamawiającego mogły wskazywać na możliwość wykonania tego zamówienia tylko przez wykonawcę oferującego samochody marki Toyota, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1234-1418)

Kontrolowana jednostka przekazała Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych, zgodnie z treścią art. 81 ustawy Pzp, informację o złożonych ofertach. Z przeprowadzonego postępowania zamawiający sporządził protokół, który zawierał wszystkie wymagane elementy. Z wyłonionym w drodze postępowania wykonawcą zawarto 14 czerwca 2023 r. umowę nr RR.271.38.2023, której przedmiotem była dostawa używanego samochodu typu SUV marki Toyota Highlander, rok produkcji 2022, przebieg: 18 630 km, za kwotę 287 136,99 zł (brutto). Faktura³⁴ dokumentująca ten zakup została opłacona przelewem 27 czerwca 2023 r., a kontrolowana jednostka przyjęła dowodem OT zakupiony samochód na stan środków trwałych (22 czerwca 2023 r.). W protokole zdawczo-odbiorczym były Naczelnik Wydziału Administracji oświadczył, że został poinformowany o tym, że dodatkowe wyposażenie spowoduje zwiększenie zużycia paliwa oraz emisji spalin, ponadto stwierdzone zostały wady fizyczne w postaci odprysków na szybie czołowej, odprysków lakieru oraz uszkodzenia maty wygłuszającej silnik.

W związku z powyższym były Naczelnik Wydziału Administracji wyjaśnił, że *Zakupiony samochód był egzemplarzem pokazowym, który w momencie zakupu miał przebieg 18 630 km. Zapisane w protokole zdawczo-odbiorczym usterki, tj. odprysk na przedniej szybie czy odpryski lakieru na karoserii były wynikiem codziennego użytkowania pojazdu przez potencjalnych klientów salonu. Umieszczenie powyższych uwag w protokole stanowi aktualny opis pojazdu w momencie zakupu, który kupującemu był znany i uwzględniony przez sprzedającego w ostatecznej ofercie sprzedaży. Jeśli chodzi o uszkodzenie wygłuszenia silnika, spowodowane prawdopodobnie przez kunę, uzgodniono że zostanie wymienione bezpłatnie w salonie sprzedającego w dowolnym terminie zaproponowanym i uzgodnionym z kupującym. Uszkodzona osłona wygłuszająca zostanie wymieniona 17 września 2024 r.*

³¹ FV nr FV/AN/8/23/SUB z 15 czerwca 2023 r.

³² Decyzja nr 20 Dyrektora Regionalnej Decyzji Lasów Państwowych w Katowicach z 28 maja 2023 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w trybie podstawowym bez negocjacji – o szacowanej wartości zamówienia poniżej kwoty 140 000 euro.

³³ Dalej: SWZ.

³⁴ FV nr 010/00063/23/1/27 na kwotę 233 444,71 zł netto (287 136,99 zł brutto).

Do dnia rozpoczęcia kontroli NIK, w RDLP zaniechano dochodzenia od wykonawcy naprawienia wad fizycznych, pomimo ustalenia takiego obowiązku w umowie, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1236, 1253-1262, 1301-1318, 1344-1353, 3242-3247, 5608)

W ramach nadzoru nad działalnością inwestycyjną podległych RDLP jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych kontrolowana jednostka skierowała do Prokuratury Rejonowej w Rybniku zawiadomienie o uzasadnionym podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez byłego Nadleśniczego Nadleśnictwa Rybnik. W ww. zawiadomieniu opisano: 1/ realizację zadania inwestycyjnego pn. *Budowa zagrody dla żubrów wraz z infrastrukturą towarzyszącą na działce ewidencyjnej 266/1 w obrębie Brzezie, Gmina Racibórz*, 2/ nabory na stanowiska referenta ds. edukacji leśnej oraz kierownika Centrum Edukacji Leśnej z Zagrodą Żubrów w Brzeziu oraz 3/ prowadzenie inwestycji drogowych wspólnie z Powiatem Raciborskim. W skierowanym zawiadomieniu wskazano, że: a/ zgoda na budowę zagrody dla żubrów została udzielona na podstawie nieprawdziwych przesłanek wskazanych we wniosku Nadleśnictwa Rybnik o uruchomienie tej inwestycji (co skutkowało ponad dwukrotnym wzrostem faktycznych kosztów realizacji tego zadania) przy czym niedoszacowane były także koszty utrzymania obiektów budowlanych objętych ww. zadaniem (ponad sześciokrotnie); b/ wymagania w stosunku do kandydatów zostały zmienione już po opublikowaniu ogłoszeń o naborach i faworyzowały konkretne osoby³⁵; c/ remonty dróg przeprowadzone wspólnie z Powiatem Raciborskim objęły drogi niezwiązane z gospodarką leśną a stanowiące dojazd do nieruchomości należącej m.in. do byłego Ministra Środowiska i byłego sekretarza stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości.

(akta kontroli, str. 5716)

1.4. W okresie objętym kontrolą w RDLP opracowanie planów finansowo-gospodarczych poprzedzone było rzetelnymi analizami w zakresie dotyczącym określenia zakładanego poziomu pozyskania drewna. Dyrektor RDLP zatwierdzał³⁶ plany finansowo-gospodarcze poszczególnych nadleśnictw. W planach finansowo-gospodarczych corocznie określano planowaną ilość drewna do pozyskania przez nadzorowane przez RDLP nadleśnictwa, wynoszącą odpowiednio: w 2020 r. – 3 358 668 m³, w 2021 r. – 3 526 323 m³, w 2022 r. – 3 566 109 m³, w 2023 r. – 3 345 247 m³ oraz w 2024 r. – 3 340 145 m³.

(akta kontroli str. 523-526, 149-260)

W odniesieniu do bieżącej realizacji poziomów pozyskiwania drewna w stosunku do zadań ujętych w planach urządzenia lasów poszczególnych nadleśnictw, Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: *była analizowana z poziomu RDLP na podstawie aktualizowanych raportów bazy informatycznej SILPweb i BO³⁷. Analizy były rozsyłane do nadleśnictw, omawiane na naradach gospodarczych i poddawane analizie w jednostce kontrolowanej. Z uwagi na istniejący system informatyczny Lasów Państwowych SILP raporty mogły być agregowane na bieżąco i według potrzeb.*

(akta kontroli str. 526)

Stosownie do decyzji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych³⁸ pula sprzedaży

³⁵ Powiązane rodzinie lub zawodowo z byłym sekretarzem stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości oraz byłym Ministrem Środowiska.

³⁶ Na 2020 r. – decyzja nr 16 z 7 maja 2020 r., na 2021 r. – decyzja nr 15 z 13 maja 2021 r., na 2022 r. – decyzja nr 10 z 17 maja 2022 r., na 2023 r. – decyzja nr 11 z 17 maja 2023 r., na 2024 r. – decyzja nr 39 z 20 października 2023 r.

³⁷ Platforma Business Objects.

³⁸ Załączniki nr 6 Oferta sprzedaży drewna Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na (...) rok do decyzji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie kryteriów, parametrów i sposobu wartościowania ofert zakupu oraz regulaminów sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym i aplikacji internetowej

drewna dla RDLP ukształtowana była - w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą - następująco:

- w 2020 r. zaplanowano pozyskanie 3 369 697 m³ drewna, a zrealizowany poziom jego pozyskania wyniósł 3 044 512,81 m³ (90,3% planu), w tym m.in. w ramach puli: a/ ofertowej – 2 043 485,59 m³, b/ detalicznej – 268 763,69 m³; c/ na aukcje i submisje – 2 525,31 m³; d/ technicznej – 674 700,62 m³;
- w 2021 r. zaplanowano pozyskanie 3 544 628 m³ drewna, a zrealizowany poziom jego pozyskania wyniósł 3 584 883,15 m³ (101,1% planu), w ramach puli: a/ ofertowej – 2 976 834,17 m³, b/ detalicznej – 276 131,30 m³; c/ na aukcje i submisje – 2 221,26 m³; d/ technicznej – 266 883,43 m³;
- w 2022 r. zaplanowano pozyskanie 3 585 328 m³ drewna, a zrealizowany poziom jego pozyskania wyniósł 3 589 872,84 m³ (100,1% planu), w ramach puli: a/ ofertowej – 2 881 766,95 m³, b/ detalicznej – 448 778,33 m³; c/ na aukcje i submisje – 2 994,33 m³; d/ technicznej – 199 014,92 m³;
- w 2023 r. zaplanowano pozyskanie 3 381 127 m³ drewna, a zrealizowany poziom jego pozyskania wyniósł 3 214 759,95 m³ (95,1% planu), w ramach puli: a/ ofertowej – 2 406 479,58 m³, b/ detalicznej – 391 954,94 m³; c/ na aukcje i submisje – 2 471,34 m³; d/ technicznej – 344 557,58 m³;
- w 2024 r. zaplanowano pozyskanie 3 305 851 m³ drewna, a zrealizowany na koniec I kwartału 2024 r. poziom jego pozyskania wyniósł 850 076,59 m³ (25,7% planu), w ramach puli: a/ ofertowej – 690 197,81 m³, b/ detalicznej – 80 733,21 m³; c/ na aukcje i submisje – 967,14 m³; d/ technicznej – 62 813,70 m³.

Łączna wartość sprzedaży drewna³⁹ ogółem wyniosła 3 957 151 932,30 zł. Wartość sprzedaży drewna w poszczególnych latach kontrolowanego okresu corocznie (z wyjątkiem 2023 r.) wzrastała i wynosiła: w 2020 r. – 619 342 435,42 zł (średnia cena drewna – 203,43 zł/m³); w 2021 r. – 799 158 487,64 zł (222,93 zł/m³); w 2022 r. – 1 215 184 016,62 zł (338,51 zł/m³); w 2023 r. – 1 074 562 480,09 zł (334,28 zł/m³), w I kwartale 2024 r. – 248 904 512,53 zł (292,80 zł/m³).

(akta kontroli str. 87, 261, 263, 265, 267, 269, 3484)

W okresie objętym kontrolą nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP sprzedaży w ramach dostawy wewnątrzwspólnotowej ogółem 160 892,38 m³ drewna⁴⁰ (o wartości 58 485 457,67 zł), w tym 57 473,24 m³ wielkowymiarowego⁴¹, co stanowiło 0,9% udziału w sprzedaży drewna ogółem. Nie prowadzono sprzedaży drewna na eksport⁴².

(akta kontroli str. 89)

1.5. Na terenie objętym właściwością RDLP obowiązywało 18 planów urządzenia lasów, których proces opracowania został zakończony w okresie objętym kontrolą. Dyrektorzy Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska w 13 przypadkach zaopiniowali pozytywnie dokumentację dotyczącą projektów planów urządzenia lasów, a dla pozostałych projektów określone zostały warunki do przeanalizowania i ewentualnego uwzględnienia. Szczegółowej analizie pod względem przestrzegania procedury sporządzania planu urządzenia lasu opisanej w Instrukcji sporządzania projektu planu urządzenia lasu dla nadleśnictwa⁴³ poddano dokumentację

e - drewno: 1/ nr 160 z 12 listopada 2019 r. (ZM.800.11.2019); 2/ nr 105 z 12 listopada 2020 r. (ZM.800.11.2020); 3/ nr 104 z 22 września 2021 r. (EM.800.5.2021); 5/ nr 107 z 20 września 2022 r. (EM.800.10.2020).

³⁹ Według danych prezentowanych w sprawozdaniach LPIO-9 Zestawienie obrotów drewnem.

⁴⁰ Odpowiednio: 1/ w 2020 r. – 35 634,59 m³ (wartość: 8 615 214,94 zł); 2/ w 2021 r. – 45 303,16 m³ (wartość: 13 683 567,76 zł); 3/ w 2022 r. – 37 457,70 m³ (wartość: 16 935 377,79 zł); 4/ w 2023 r. – 32 258,05 m³ (wartość: 15 055 496,89 zł); 5/ w I kwartale 2024 r. – 10 238,88 m³ (wartość: 4 195 800,29 zł).

⁴¹ Kierunek rozchodu nr 19.

⁴² Kierunek rozchodu nr 18.

⁴³ Stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 21 listopada 2011 r. w sprawie „Instrukcji urządzania lasu” (Biuletyn Informacyjny Lasów Państwowych z 2012 r. Nr 1, poz. 4, ze zm.); dalej: *Instrukcja*.

potwierdzającą realizację działań służących sporządzeniu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brynek na lata 2022-2031.

W trakcie opracowywania ww. dokumentu spełniono wymagania zawarte w *Instrukcji* w sposób zgodny z jej zapisami. Sporządzane dokumenty, m.in. protokoły z Komisji Założeń Planu i z Narady Techniczno-Gospodarczej zawierały elementy określone odpowiednio w § 126 ust. 2 oraz w § 127 ust. 3 *Instrukcji*. Zapewniono możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu w sprawie sporządzenia tego planu, poprzez publikację na stronach Biuletynu Informacji Publicznej i w prasie informacji o: 1/ rozpoczęciu prac nad projektem planu urządzenia lasu, 2/ poszczególnych etapach prac oraz 3/ zatwierdzeniu projektu planu urządzenia lasu i możliwościach zapoznania się z jego treścią. Na posiedzenie Komisji Założeń Planu zaproszono m.in. przedstawicieli urzędów, samorządów, organizacji zainteresowanych gospodarką leśną i ochroną przyrody. Zapewniono też przekazanie danych planów urządzenia lasu do SILP-LAS⁴⁴ Nadleśnictwa Brynek oraz zaewidencjonowanie planu urządzenia lasu – jako dokumentu archiwalnego (A) – w RDLP wraz z określeniem regulaminu jego udostępniania. Ponadto sporządzono wniosek o zatwierdzenie planu urządzenia lasu wraz z pisemnym podsumowaniem, o którym mowa w art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁴⁵. Wystąpiono też do Ministra Klimatu i Środowiska – za pośrednictwem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych – o zatwierdzenie tego planu. Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Brynek na lata 2023-2032 został zatwierdzony 28 lipca 2022 r.

(akta kontroli str. 3428-3483)

1.6. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydał decyzję nr 42 z 26 maja 2022 r. w sprawie wytycznych kierunkowych wspierających możliwość nabywania przez konsumentów – odbiorców indywidualnych, surowca drzewnego do celów opałowych (EM.800.9.2022)⁴⁶. W decyzji tej wskazano m.in., że: 1/ w związku ze wzrostem cen energii oraz materiałów opałowych wprowadzono do stosowania wytyczne kierunkowe, których celem jest wspomaganie odbiorców indywidualnych (gospodarstw domowych) w możliwościach nabywania surowca drzewnego dla celów opałowych (§ 1 załącznika do decyzji); 2/ w przypadku braku możliwości zagospodarowania surowca S2AP w ramach umów zawartych na 2022 r. lub ponad wolumeny zakontraktowane do sprzedaży dopuszcza się zastępowanie surowca S2AP drewnem S4 przeznaczonym do sprzedaży detalicznej (§ 4 ust. 3). Przywołana decyzja została przekazana do podległych nadleśnictw pismem z 26 maja 2022 r. wraz z pismem EM.802.41.2022 z 26 maja 2022 r. oraz do brakarzy regionalnych 30 maja 2022 r. za pośrednictwem EZD.

W okresie objętym kontrolą rozchód drewna sortymentu:

- S4 wyniósł łącznie 1 201,1 tys. m³, w tym: w 2020 r. – 213,7 tys. m³; w 2021 r. – 216,1 tys. m³; w 2022 r. – 354,0 tys. m³; w 2023 r. – 347,7 tys. m³ oraz w 2024 r. (do 31 marca) – 69,6 tys. m³. Sprzedaż tego sortymentu na podstawie cennika sprzedaży wyniosła łącznie 1 155,9 tys. m³ i w porównaniu do lat 2020-2021 istotnie wzrosła w latach 2022-2023 (odpowiednio: 203,2 tys. m³; 206,7 tys. m³; 342,5 tys. m³; 334,4 tys. m³ oraz 69,1 tys. m³).
- S2AP wyniósł łącznie 1 792,9 tys. m³, w tym: 2020 r. – 385,6 tys. m³; w 2021 r. – 484,1 tys. m³; w 2022 r. – 425,3 tys. m³; w 2023 r. – 368,7 tys. m³ oraz w 2024 r. (do 31 marca) – 129,2 tys. m³. Sprzedaż tego sortymentu na podstawie cennika

⁴⁴ Tj. System Informatyczny Lasów Państwowych (SILP) - scentralizowany system „LAS”, który zapewnia przetwarzanie danych transakcyjnych jednostek organizacyjnych wchodzących w skład Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

⁴⁵ Dz. U. z 2024 r. poz. 1112.

⁴⁶ Dalej: Decyzja nr 42.

sprzedaży detalicznej wyniosła łącznie 55,0 tys. m³ i w porównaniu do lat 2020-2022 istotnie zmalała w latach 2023-2024 (odpowiednio: 13,3 tys. m³; 18,2 tys. m³; 23,2 tys. m³; 0,2 tys. m³ oraz 0,0 tys.⁴⁷ m³).

Średnia cena sprzedaży na podstawie cennika sprzedaży detalicznej jednego m³ drewna sortymentu:

- S4 ukształtowała się następująco: za 2020 r. – 118,20 zł; za 2021 r. – 118,40 zł; za 2022 r. – 127,53 zł; za 2023 r. – 141,70 zł oraz za 2024 r. – 159,38 zł;
- S2AP ukształtowała się następująco: za 2020 r. – 143,66 zł; za 2021 r. – 159,63 zł; za 2022 r. – 231,99 zł; za 2023 r. – 309,73 zł oraz za 2024 r. – 227,60 zł.

(akta kontroli str. 87-91)

Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: w związku z decyzją Nr 42 przedstawiciele RDLP uczestniczyli w naradach oraz prowadzono niżej wymienioną korespondencję:

- 9 sierpnia 2022 r. odbyła się narada naczelników Wydziałów Gospodarki Drewnem w formie wideokonferencji, której tematem była sprzedaż detaliczna na cele opałowe, ustalenia z narady przekazano do nadleśnictw pismem z 25 sierpnia 2022 r.;
- w oparciu o ustalenia z ww. narady i zgodnie z treścią maila Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych z 9 sierpnia 2022 r. przekazano do nadleśnictw 10 sierpnia 2022 r. informację w sprawie przeprowadzenia ankiety dotyczącej zapotrzebowania na drewno opałowe; opracowaną zbiorczą informację wraz wypełnionymi ankietami przekazano mailem do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych 17 sierpnia 2022 r.;
- w oparciu o pismo Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych z 10 sierpnia 2022 r. RDLP wystosowała 18 sierpnia 2022 r. pismo do nadleśnictw o uzupełnienie i zwrotne przekazanie danych dotyczących monitoringu decyzji nr 42 oraz uzupełnienie ich mailem (do wiadomości brakarzy regionalnych o przeprowadzenie lustracji *in situ* w leśnictwach);
- 22–24 sierpnia 2022 r. odbyła się krajowa narada dyrektorów ekonomicznych oraz naczelników Wydziałów Gospodarki Drewnem w Białowieży, której tematem była m.in. analiza regulacji dotyczących sprzedaży detalicznej, ustalenia z narady przekazano do nadleśnictw pismem z 30 sierpnia 2022 r.;
- pismem z 31 sierpnia 2022 r. przekazano do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych analizę wraz z załącznikiem dotyczącą monitoringu realizacji decyzji nr 42 sporządzoną w oparciu o dane przekazane przez nadleśnictwa;
- pismem z 14 października 2022 r. przekazano do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych informację z przeprowadzonych lustracji terenowych – monitoringów *in situ* dokonanych przez brakarzy regionalnych wraz z załącznikiem;
- pismo z 25 października 2022 r. Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych dotyczące zapewnienia drewna opałowego dla nabywców indywidualnych przekazano do nadleśnictw 26 października 2022 r.;
- ustalenia z narady zastępców dyrektorów RDLP ds. ekonomicznych oraz naczelników wydziałów właściwych ds. gospodarki drewnem z 21-23 listopada 2022 r. przekazano do stosowania do nadleśnictw pismem z 16 grudnia 2022 r.;
- ustalenia z narady naczelników Wydziałów Gospodarki Drewnem RDLP z 12 grudnia 2022 r. przekazano do stosowania do nadleśnictw pismem z 5 stycznia 2023 r.;
- w oparciu o pismo Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych z 3 stycznia 2023 r. przekazano do nadleśnictw pismem z 4 stycznia 2023 r. informację dotyczącą

⁴⁷ Sprzedaż 1,72 m³.

zebrania danych odnośnie cen detalicznych wraz z załącznikiem – odpowiedzi udzielono Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych pismem z 19 stycznia 2023 r.;
– ustalenia z narady naczelników Wydziałów Gospodarki Drewnem RDLP z 24-26 kwietnia 2023 r. oraz z 6-8 listopada 2023 r. przekazano do stosowania do nadleśnictw odpowiednio pismami z 26 maja 2023 r. i z 5 grudnia 2023 r.

Dyrektor wyjaśnił ponadto, że *nie prowadzono odrębnego monitoringu w zakresie stosowania zapisów decyzji Nr 42, gdyż nadzór nad realizacją i stosowaniem wszystkich wprowadzonych zarządzeń, decyzji oraz ustaleń zawartych w notatkach, prowadzony był na bieżąco w ramach ogólnego trybu dokonywanego zarówno przez pracowników Wydziału Gospodarki Drewnem, jak i w ramach prowadzenia stałego monitoringu całości zagadnień i działań pomocniczych na rzecz Dyrektora RDLP sprawowanego przez brakarzy regionalnych zgodnie z zakresami czynności służbowych, obowiązków i uprawnień pracowniczych. Poprawność dokonywania klasyfikacji drewna w nadleśnictwach w ramach działań pomocniczych prowadzona była na bieżąco przez brakarzy regionalnych co znajdowało swoje odzwierciedlenie w sporządzanych comiesięcznie sprawozdaniach.*

W związku z obowiązywaniem Decyzji nr 42 w RDLP nie zapewniono właściwego nadzoru w zakresie dotyczącym sprzedaży drewna opałowego dla odbiorców indywidualnych, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 526-528)

1.7. W RDLP w całym okresie objętym kontrolą obowiązywał Certyfikat FSC® nr SGSCH-FM/COC-011541 ważny od 1 kwietnia 2019 r. do 31 marca 2024 r. W badanym okresie RDLP w Katowicach nie zlecało opinii prawnych lub analiz ekonomicznych dotyczących certyfikacji FSC.

(akta kontroli str. 529, 5591)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Sporządzenie specyfikacji technicznej samochodu osobowego typu SUV, na potrzeby prowadzonego w 2023 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, nie zostało poprzedzone rzetelną weryfikacją zasadności określenia parametrów mających decydujący wpływ na ustalenie liczby producentów i modeli pojazdów spełniających te wymogi.

W konsekwencji specyfikacja ta została sporządzona w sposób preferujący wyłącznie jeden model pojazdu, tj. TOYOTA Highlander, co ograniczyło konkurencyjność i równe traktowanie wykonawców w postępowaniu o udzielenie zamówienia przeprowadzonym przez RDLP. Powyższe naruszało przepisy art. 16 pkt 1 i art. 99 ust. 1 i ust. 4 ustawy Pzp.

(akta kontroli str. 1234, 1244, 1354-1356)

W sprawie określenia wymagań technicznych oraz minimalnych warunków stawianych przez Zamawiającego były Dyrektor RDLP zeznał, że: *trudno mu się do tego odnieść, kwestia odnosi się do sporządzania SWZ przez wydziały RDLP, a nadzór nad tymi wydziałami był sprawowany przez Dyrektora ds. Ekonomicznych.*

Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: *W specyfikacji technicznej opisano przedmiot zamówienia zgodnie z art. 99 ustawy Pzp. Opisano samochód, który miał spełniać oczekiwania, bez uwzględniania znaków towarowych oraz patentów lub pochodzenia, źródła lub szczególnego procesu, który charakteryzuje produkty lub usługi dostarczane przez konkretnego wykonawcę. Przepisy art. 16 pkt 1 i art. 99 ust. 1 i ust. 4 ustawy Pzp zabraniają opisywania przedmiotu zamówienia w ten sposób, aby wskazywały konkretnego wykonawcę. W postępowaniu mogło wziąć udział wielu wykonawców dostarczających samochody. Warto dodać, że wskazany przetarg był trzecim, w którym ostatecznie złagodzone możliwości dostawy poprzez*

dopuszczenie możliwości zaoferowania przedmiotu używanego z przebiegiem do 20 tys. km.

(akta kontroli str. 3681-3682)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że sporządzona przez RDLP specyfikacja techniczna, stanowiąca załącznik nr 7 do SWZ, będąca podstawą do sporządzenia opisu przedmiotu zamówienia, na podstawie którego wyłoniono dostawcę samochodu, została przygotowana w sposób, który preferował konkretny model pojazdu jednego producenta, tj. TOYOTA Highlander. Wynikało to ze sformułowania w tej specyfikacji wąskiego zakresu parametrów odnoszących się m.in. do zużycia paliwa, mocy silnika elektrycznego, elektrycznego podgrzewania szyby przedniej oraz stopni bocznych. Dopuszczono też możliwość zaoferowania samochodu używanego z przebiegiem do 20 tys. km. Ponadto w opisie minimalnych warunków stawianych przez zamawiającego użyto nazw systemów „wspomagania jazdy” używanych w samochodach marki TOYOTA, tj. 1/ układ TRC, 2/ układ ICS oraz 3/ PCS.

Z informacji uzyskanych przez NIK od siedmiu⁴⁸ sieci dealerskich oraz przedstawicieli producentów aut wynikało, że na 7 czerwca 2023 r.⁴⁹ żaden samochód oferowany przez te podmioty, dostępny lub konfigurowany w tym dniu do produkcji nie spełniał w 100% kryteriów przedstawionych w specyfikacji technicznej.

I tak, w zakresie: 1/ Audi – mocy silnika elektrycznego, zużycia paliwa, emisji CO₂; 2/ BMW – elektrycznie podgrzewanej przedniej szyby; 3/ Mazda – stopni bocznych, inteligentnej klimatyzacji automatycznej, elektrycznego podgrzewania przedniej szyby, dojazdowego koła zapasowego, 4/ Mitsubishi – wszystkich warunków technicznych silnika pojazdu oraz norm emisji spalin, systemu LTA, stopni bocznych, systemu wykrywania zmęczenia kierowcy, wentylowanych foteli, systemu czyszczenia kamery cofania, koła dojazdowego, 5/ Suzuki – układu PCS, zapobiegania kolizjom na skrzyżowaniach, systemu wykrywania zmęczenia kierowcy, wentylowanych foteli, systemu kamer 360 stopni, kamery cofania z dynamicznymi liniami, elektrycznie ogrzewanej przedniej szyby, 6/ Volkswagen – braku hybrydy plug-in, mocy silnika elektrycznego, zużycia paliwa. Dealer Mercedes-Benz również potwierdził, że żaden z oferowanych pojazdów nie spełniał wszystkich wymagań określonych w SWZ.

W sprawie dopuszczenia możliwości zakupu przez RDLP samochodu używanego z przebiegiem do 20 tys. km oraz posiadanej wiedzy w sprawie możliwości zakupu konkretnego egzemplarza pojazdu TOYOTA Highlander z przebiegiem wpisującym się w warunki określone w specyfikacji, były Dyrektor RDLP zeznał, że: *nie przypomina sobie takich sytuacji.*

(akta kontroli str. 1354, 2843, 3248-3276, 3681-3682)

2. RDLP nie podjęła rzetelnych działań na rzecz realizacji przysługujących tej jednostce uprawnień z tytułu umowy nr RR.271.38.2023 z 14 czerwca 2023 r. na zakup samochodu osobowego typu SUV, ponieważ pomimo stwierdzenia w protokole zdawczo-odbiorczym tego samochodu z 15 czerwca 2023 r. uszkodzenia wyłączenia silnika, do rozpoczęcia kontroli NIK nie zlecono jego naprawy. Stosownie do zapisów § 3 ust. 7 ww. umowy, w przypadku ujawnienia podczas dokonywania odbioru technicznego wad lub usterek w dostarczonym pojeździe, Dostawca zobowiązany jest je usunąć nieodpłatnie.

Były Naczelnik Wydziału Administracji wyjaśnił, m.in., że (...) *Jeśli chodzi o uszkodzenie wyłączenia silnika spowodowane prawdopodobnie przez kunę uzgodniono, że zostanie wymienione bezpłatnie w salonie Sprzedającego*

⁴⁸ Tj. 1/ Audi, 2/ BMW, 3/ Mazda, 4/ Mercedes-Benz, 5/ Mitsubishi, 6/ Suzuki, 7/ Volkswagen.

⁴⁹ Dzień złożenia ofert w ramach tego postępowania.

w dowolnym terminie zaproponowanym i uzgodnionym z Kupującym. Uszkodzona osłona wygłuszająca zostanie wymieniona w dniu 17 września 2024 r.

(akta kontroli str. 1245, 3242-3247, 5608)

3. W RDLP, po wydaniu Decyzji nr 42, nie podjęto rzetelnych działań w ramach prawowania nadzoru nad działalnością nadleśnictw w zakresie sprzedaży drewna opałowego dla odbiorców indywidualnych. Powyższe wynikało z braku rzetelnej analizy wpływu postanowień Decyzji nr 42 oraz otrzymywanych wytycznych/zaleceń - przed ich przekazaniem do nadleśnictw - na zagadnienia związane z dokonywaniem w tych jednostkach klasyfikacji drewna (jako S2AP lub S4). Nie analizowano też działań związanych z klasyfikowaniem w nadleśnictwach pozyskanego surowca drzewnego jako S4. Powyższe okoliczności, zdaniem NIK, mogły niekorzystnie wpływać na poziom osiąganych przez nadleśnictwa przychodów.

Zdaniem NIK przeprowadzenie takich analiz uzasadniał wymóg wynikający z § 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe⁵⁰. Stosownie do przywołanego przepisu działalność Lasów Państwowych i ich jednostek organizacyjnych jest prowadzona na podstawie rachunku ekonomicznego.

(akta kontroli str. 87-91, 526-528)

W odniesieniu do przyczyn zwiększenia w latach 2022-2023 ilości pozyskanego oraz sprzedanego drewna S4 w porównaniu do poziomów wykazanych za lata 2020-2021, Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: *Zwiększenie realizacji pozyskania i sprzedaży drewna S4 w latach 2022-2023 było wynikiem wprowadzenia do stosowania Decyzji nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 maja 2022 r., które stanowiły m.in.: (...) „pierwszeństwo w samowyrobie oraz nabywaniu drewna opałowego winno przyznawać się konsumentom w rozumieniu art. 22¹ ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. (tj. w : Dz.U. z 2020 r., poz. 1740 ze zm.); (...) „ilość drewna w puli detalicznej w ramach oferty sprzedaży na rok 2022: może zostać zwiększona o drewno średniowymiarowe pochodzące z puli technicznej, przy czym dopuszcza się przekroczenie puli detalicznej o przesunięte masy surowca, winna zostać uzupełniona o drewno opałowe kosztem drewna użytkowego. (...) „pierwszeństwo zakupów zostaje zastrzeżone dla konsumentów w art. 22¹ tej ustawy (...) „w przypadku braku możliwości zagospodarowania surowca S2AP w ramach umów zawartych na 2022 rok lub ponad wolumeny zakontraktowane do sprzedaży dopuszcza się zastępowanie surowca S2AP drewnem S4 przeznaczonym do sprzedaży detalicznej. (...) Dodatkowo wynikało to z realizacji zapisów zawartych odpowiednio w : a) Notatce służbowej DGLP z dnia 17.08.2022 r. (...) b) piśmie DGLP z dnia 25.10.2022 r. (...). Powyższe zapisy umożliwiły zwiększenie podaży, jednak w głównej mierze wyższy poziom sprzedaży był wynikiem skokowego wzrostu popytu na skutek niedoborów na rynku oraz wzrostu cen na węgiel kamienny.*

W odniesieniu do przyczyn spadku w latach 2022-2023 ilości pozyskanego oraz sprzedanego drewna S2AP w porównaniu do poziomów wykazanych za 2021 r., Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: *Spadek realizacji pozyskania i sprzedaży drewna S2AP w latach 2022-2023 był wynikiem: a/ wprowadzenia do stosowania Decyzji nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 maja 2022 r. (...), b/ zwiększeniem ilości pozyskiwanego drewna S4 w ramach samowyrobu.*

W odniesieniu natomiast do przyczyn spadku ilości drewna S2AP sprzedanego w 2023 r. i 2024 r. (I kwartał) w ramach kierunku rozchodu 17, w porównaniu do lat 2020-2022, Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: *Spadek realizacji sprzedaży drewna S2AP w latach 2023-2024 z kierunkiem rozchodu 17 był wynikiem wprowadzenia*

⁵⁰ Dz.U. 1994 r. Nr 134 poz. 692, dalej: rozporządzenie w sprawie zasad gospodarki finansowej.

do stosowania Decyzji nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 26 maja 2022 r.

W sprawie weryfikowania prawidłowości klasyfikacji surowca drzewnego w nadleśnictwach, Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: Brakarze Regionalni przeprowadzili czynności monitorujące na podstawie dyspozycji zawartej w piśmie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 10.08.2022 r. (...) W ramach monitoringu poprawności realizacji Decyzji Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 42/2022 z dnia 26.05.2022 r. wykonano szereg czynności w ramach których określano również poprawność odbiórki drewna pod kątem prawidłowego pomiaru i klasyfikacji oferowanego odbiorcom drewna opałowego. Powyższe badanie poprzedzone zostało zebraniem informacji od nadleśnictw, których analiza przedstawiona została w piśmie ED.801.4.2022 z dnia 31.08.2022 r. W procesie kontroli poprawności klasyfikacji surowca drzewnego dla wszystkich sortymentów, w pierwszej kolejności uczestniczą pracownicy nadleśnictw tj. inżynierowie nadzoru, pracownicy straży leśnej oraz działu gospodarki leśnej wraz z zastępcami nadleśniczych.

Nie prowadzono dodatkowej weryfikacji poprawności klasyfikacji surowca drzewnego, gdyż nadzór nad realizacją i stosowaniem wszystkich wprowadzonych zarządzeń, decyzji oraz ustaleń zawartych w notatkach, prowadzony jest na bieżąco w ramach ogólnego trybu dokonywanego zarówno przez pracowników Wydziału Gospodarki Drewnem oraz w ramach prowadzenia stałego monitoringu całości zagadnień i działań pomocniczych na rzecz dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych sprawowanego przez brakarzy regionalnych zgodnie z zawartymi zakresami czynności służbowych, obowiązków i uprawnień pracowniczych. Poprawność dokonywania klasyfikacji drewna w nadleśnictwach w ramach działań pomocniczych prowadzona jest również na bieżąco przez brakarzy regionalnych co znajduje swoje odzwierciedlenie w sporządzanych comiesięcznie sprawozdaniach.

W odniesieniu do formułowania wobec nadleśnictw wytycznych, zaleceń w kwestii spełniania przez drewno wymogów dla sortymentu S2AP (lub innego sortymentu znajdującego się w hierarchii jakościowo-wymiarowej wyżej od drewna S4) i klasyfikowania go jako S4, Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: (...) RDLP nie formułowało dodatkowych wytycznych w tym zakresie, przekazywano jedynie otrzymywane z DGLP zarządzenia, decyzje i ustalenia z narad. (...) RDLP przekazywało do nadzorowanych jednostek otrzymane ustalenia bez dodatkowej interpretacji i komentarzy tj: (...) ustalenia z narady Naczelników Gospodarki Drewnem z dnia 22-24.08.2022 r. w Białowieży przekazano pismem (...), w którym zawarto jedynie sprawy dotyczące nadzorowanych jednostek tj. ustalenia zawarte w pkt 1,4 oraz 8.

Ponadto Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: W sprawach związanych ze sprzedażą drewna Dyrektor Generalny Lasów Państwowych wydaje stosowne decyzje, komunikaty i wytyczne (...) Przekazanie do realizacji wytycznych DGLP stanowi konsekwencję realizacji podległości służbowej, na co zwrócono uwagę m.in. w notatce z dnia 9.08.2022 r., gdzie wprost przypomniano o obowiązku przekazania wytycznych do nadzorowanych jednostek z jednoczesnym zobligowaniem ich do dalszego przekazania podległym pracownikom, w szczególności służbie terenowej. Przekazane wytyczne DGLP i ustalenia z narad do nadleśnictw, nie były dodatkowo analizowane na szczeblu RDLP w Katowicach.

Reasumując powyższe należy domniemywać, że przekazując wytyczne do nadzorowanych jednostek DGLP dokonuje przed ich wprowadzeniem stosownych analiz, a RDLP nie jest uprawniona do ich weryfikacji.

(akta kontroli str. 5704-5714)

NIK nie podziela argumentów zaprezentowanych w przywołanych wyjaśnieniach. Podkreślić należy, że w okresie objętym kontrolą istotnie wzrosła liczba pozyskiwanego i sprzedawanego drewna sortymentu S4. W ocenie Izby okoliczność

ta – wobec obowiązujących w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe regulacji klasyfikacji jakościowo-wymiarowej surowca drzewnego⁵¹ – powinna skutkować wzmoczoną aktywnością RDLP w zakresie weryfikacji prawidłowości przychodowania surowca jako S4.

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanym okresie majątkiem RDLP, który oddawano innym podmiotom w ramach umów najmu, dysponowano zgodnie z interesem ekonomicznym. Zapewniono udział właściwych organów i społeczeństwa w procesie opracowania projektów PUL. Objęte kontrolą zadania inwestycyjne realizowano z naruszeniem przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, przejawiającym poprzez naruszenie zasady uczciwej konkurencji przy określaniu wymagań technicznych przedmiotu zamówienia. Stwierdzono też, że RDLP nie podjęła rzetelnych działań w zakresie sprawowania nadzoru nad działalnością nadleśnictw w zakresie sprzedaży drewna opałowego dla odbiorców indywidualnych.

OBSZAR

2. Gospodarowanie środkami finansowymi przez jednostki organizacyjne Lasów Państwowych

Opis stanu faktycznego

2.1. W okresie objętym kontrolą zatrudnienie w RDLP kształtowało się następująco⁵²: w 2020 r. – 74 osoby zatrudnione zostały w wymiarze 78 etatów, w tym 47 osób w ramach Służby Leśnej, 26 osób na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i jedna osoba na stanowisku robotniczym; w 2021 r. – 79 osób zatrudnionych zostało w wymiarze 75 etatów, w tym 50 osób w ramach Służby Leśnej, 28 osób na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i jedna osoba na stanowisku robotniczym; w 2022 r. – 79 osób zatrudnionych zostało w wymiarze 77 etatów, w tym 55 osób w ramach Służby Leśnej, 23 osób na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i jedna osoba na stanowisku robotniczym; w 2023 r. – 80 osób zatrudnionych zostało w wymiarze 77 etatów, w tym 55 osób w ramach Służby Leśnej, 24 osoby na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną i jedna osoba na stanowisku robotniczym. Według stanu na 31 marca 2024 r. w RDLP zatrudnionych było 80 osób w wymiarze 78 etatów, w tym w Służbie Leśnej 56 osób, na stanowiskach nierobotniczych poza Służbą Leśną 23 osoby i jedna osoba na stanowisku robotniczym.

(akta kontroli str. 84, 86, 1454 – 1462, 1468-1491, 1693-1695, 1689, 1845)

Wysokość wydatków na wynagrodzenia dla pracowników wraz z dodatkami i narzutami na wynagrodzenie kształtowała się następująco:

- w 2020 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 10 919,4 tys. zł w tym: a/ dla Służby Leśnej: 7 929 tys. zł, b/ dla stanowisk nierobotniczych poza Służbą Leśną: 2 740,1 tys. zł, c/ dla stanowiska robotniczego: 250,3 tys. zł;
- w 2021 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 11 254 tys. zł⁵³, w tym: a/ dla Służby Leśnej: 8 170 tys. zł; b/ dla stanowisk nierobotniczych poza Służbą Leśną: 2 940,7 tys. zł, c/ dla stanowiska robotniczego: 143,3 tys. zł;
- w 2022 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 13 540,6 tys. zł⁵⁴, w tym: a/ dla Służby Leśnej: 10 274,4 tys. zł, b/ dla stanowisk nierobotniczych poza Służbą Leśną 3 107,6 tys. zł, c/ dla stanowiska robotniczego: 158,5 tys. zł;

⁵¹ Zarządzenie nr 51 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 września 2019 r. w sprawie wprowadzenia warunków technicznych stosowanych w obrocie surowcem drzewnym w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (ZM. 800.8.2019), ze zm.

⁵² Według stanu na 31 grudnia.

⁵³ Wzrost w stosunku do 2020 r. o 3%.

⁵⁴ Wzrost w stosunku do 2021 r. o 20%.

- w 2023 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 14 221,9 tys. zł⁵⁵ w tym: a/ dla Służby Leśnej: 10 862,1 tys. zł; b/ dla stanowisk nierobotniczych poza Służbą Leśną 3 194,5 tys. zł, c/ dla stanowiska robotniczego: 165,3 tys. zł
- do 31 marca 2024 r. na wynagrodzenia wydatkowano łącznie kwotę 3 452 tys. zł w tym: a/ dla Służby Leśnej: 2 689,2 tys. zł, b/ dla stanowisk nierobotniczych poza Służbą Leśną 724,6 tys. zł, c/ dla stanowiska robotniczego: 38,1 tys. zł.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wraz z dodatkami w latach 2020-2024 (I kwartał) wyniosło odpowiednio: 9,9 tys. zł, 10,7 tys. zł⁵⁶, 12,6 tys. zł⁵⁷, 13,3 tys. zł⁵⁸ i 12,4 tys. zł w tym: a/ dla Służby Leśnej: 11,4 tys. zł, 12,8 tys. zł, 14,6 tys. zł, 14,7 tys. zł i 14 tys. zł; b/ dla stanowisk nierobotniczych poza Służbą Leśną: 7,1 tys. zł, 7,4 tys. zł, 8,6 tys. zł, 9,8 tys. zł i 8,7 tys. zł; c/ dla stanowiska robotniczego: 9,5 tys. zł, 10,3 tys. zł, 11,3 tys. zł, 11,8 tys. zł i 10,8 tys. zł.

W okresie objętym kontrolą w RDLP nie wypłacano równoważników pieniężnych za brak mieszkania lub ulgi przy opłatach za użytkowanie lokali. Wzrost pracowniczych wynagrodzeń wynikał ze zwiększania wysokości stawki wyjściowej, będącej podstawą do ustalenia końcowego wynagrodzenia⁵⁹.

(akta kontroli str. 86, 1454-1462, 1693-1695)

W latach 2020-2024 (I kwartał) w zakresie zatrudniania obowiązywały: a/ wytyczne Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w zakresie spójnej polityki kadrowej, b/ zarządzenia Dyrektora RDLP w sprawie wprowadzenia w nadleśnictwach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach polityki Optymalizacji Poziomu Zatrudnienia oraz c/ zarządzenia w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu naboru na wolne stanowiska pracy w Biurze i jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach⁶⁰.

W latach 2020-2024 (I kwartał) w RDLP zatrudniono 37 nowych pracowników, w tym: a/ siedem osób zostało powołanych na stanowiska kierownicze; b/ 10 osób zostało zatrudnionych na podstawie zgody Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, c/ 20 osób zostało zatrudnionych w RDLP na podstawie przeniesienia z innych jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Z 37 zatrudnionych osób 21 zatrudniono w Służbie Leśnej.

Badaniem objęto 10 przypadków zatrudniania osób w RDLP, w tym na stanowiskach: a/ referenta ds. Projektów Krajowych i Unijnych w Zespole ds. Koordynacji Wdrożenia Projektów Rozwojowych⁶¹ (zatrudnienie na podstawie przeniesienia z innej jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych), b/ specjalisty Służby Leśnej w Wydziale Kontroli i Audytu Wewnętrznego⁶², c/ specjalisty ds. informatyki⁶³, d/ starszego specjalisty Służby Leśnej – Rzecznika Prasowego w Zespole ds. Promocji i Mediów⁶⁴, e/ specjalisty ds. promocji – Rzecznika Prasowego w Wydziale Organizacji, Promocji

⁵⁵ Wzrost w stosunku do 2022 r. o 5%.

⁵⁶ Wzrost w stosunku do 2020 r. o 8%.

⁵⁷ Wzrost w stosunku do 2021 r. o 17%.

⁵⁸ Wzrost w stosunku do 2022 r. o 5,5%.

⁵⁹ Stawki wyjściowe wynosiły odpowiednio: 1,5 tys. zł do 30 czerwca 2021 r., 1,6 tys. zł od 1 lipca 2021 r. do 30 czerwca 2022 r., 1,7 tys. zł od 1 lipca 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. i 1,8 tys. zł od 1 stycznia 2023 r. Wysokość stawki wyjściowej zmieniano protokołami dodatkowymi do Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

⁶⁰ Zarządzenia: 1/ nr 22 z 25 maja 2020 r. w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu naboru na wolne stanowiska pracy w Biurze i jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, 2/ nr 41 z 16 listopada 2021 r. w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu naboru na wolne stanowiska pracy w Biurze i jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, 3/ nr 33 z 28 września 2022 r. w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu naboru na wolne stanowiska pracy w Biurze i jednostkach Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach; dalej: Regulamin naboru.

⁶¹ Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe na kierunku *Leśnictwo*.

⁶² Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe na kierunku *Leśnictwo*.

⁶³ Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe na kierunku *Informatyka*.

⁶⁴ Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe na kierunku *Leśnictwo i Ochrona Środowiska*.

i Edukacji⁶⁵, f/ specjalisty Służby Leśnej w Wydziale Zarządzania Zasobami Leśnymi⁶⁶, g/ starszego referenta ds. urządzenia lasu w Wydziale Urządzenia Lasu⁶⁷, h/ dwóch starszych referentów w Zespole ds. Promocji i Mediów⁶⁸; i/ głównego specjalisty Służby Leśnej w Zespole ds. Promocji i Mediów⁶⁹.
(akta kontroli str. 1422-1453, 1463-1499, 1529-1562)

W wyniku badania ustalono, że:

- w trakcie rekrutacji na stanowisko specjalisty ds. posiadania w Wydziale Zarządzania Zasobami Leśnymi na okres zastępstwa, naruszono zakaz dyskryminacji,
- w czterech przypadkach zatrudnienie nastąpiło za zgodą Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych⁷⁰.

Dokonane w trakcie tego badania ustalenia wskazujące na stany nieprawidłowe zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 110-114, 1509-1513, 1524-1562, 1651-1686)

Na podstawie celowego doboru próby ustalono, że w latach 2020-2024 (I kwartał) wszyscy nowozatrudnieni na stanowiskach nierobotniczych pracownicy spełniali wymagania w zakresie posiadanego wykształcenia i doświadczenia zawodowego oraz minimalnego stażu pracy wynikającego z postanowień *Ponadzakładowego Układu Zbiorowego Pracy dla pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe*. Osoby zatrudnione w Służbie Leśnej – posiadały kompetencje wykazane w przepisach rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej⁷¹.

(akta kontroli str. 1563-1602)

Wysokość wynagrodzenia zasadniczego dla osób nowozatrudnionych w RDLP, wyliczana była zgodnie z przyjętymi zasadami⁷² jako iloczyn wysokości stawki wyjściowej (wynoszącej w okresie objętym kontrolą od 1,5 tys. zł do 1,8 tys. zł) oraz współczynnika miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego uzależnionego od przyznanej kategorii zaszeregowania. W Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasach Państwowych obowiązywały 24 kategorie, które obejmowały współczynnik miesięczny stawek wynagrodzenia zasadniczego od minimum 0,8 w I kategorii zaszeregowania do maksimum 9,6 w XXIV kategorii zaszeregowania.

(akta kontroli str. 1527-1562)

W kontrolowanym okresie w RDLP obowiązywało łącznie 18 umów cywilnoprawnych obejmujących dodatkowe zadania. I tak, odpowiednio: w 2020 r. – sześć umów z pięcioma pracownikami na łączną kwotę 26,9 tys. zł; w 2021 r. – siedem umów z sześcioma pracownikami (55,8 tys. zł); w 2022 r. – siedem umów z sześcioma pracownikami (64,7 tys. zł); w 2023 r. – trzy umowy z trzema pracownikami (37,2 tys. zł); w 2024 r. – trzy umowy z trzema pracownikami (28,6 tys. zł).

⁶⁵ Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe na kierunku *Socjologia*.

⁶⁶ Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe na kierunku *Leśnictwo*.

⁶⁷ Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe na kierunku *Leśnictwo*.

⁶⁸ Osoby te posiadały: a/ wykształcenie wyższe na kierunku *Dziennikarstwo i Komunikacja Społeczna* oraz b/ średnie na kierunku *Technik Leśnik*.

⁶⁹ Osoba ta posiadała wykształcenie wyższe na kierunku *Dziennikarstwo*.

⁷⁰ Pismo DGLP z dnia 9 listopada 2020 r. znak sprawy GK.013.148.2020.

⁷¹ Dz. U. Nr 11, poz. 123, ze zm.

⁷² Ponadzakładowy Układ Zbiorowy Pracy dla Pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

Analiza umów zawartych na: a/ obsadzenie stanowiska dyżurnego w Regionalnym Punkcie Alarmowo-Dyspozycyjnym (dziesięć umów)⁷³, b/ sprawowanie funkcji instruktora regionalnego SILP⁷⁴ (siedem umów)⁷⁵, c/ zapewnienie obsługi księgowej Pracowniczej Kasy Zapomogowo-Pożyczkowej Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach (jedna umowa)⁷⁶ wykazała, że zlecone zadania nie pokrywały się z zakresami obowiązków pracowników, ani z czasem ich pracy.
(akta kontroli str. 1700-1844, 1852-1856, 2758-2764)

W okresie objętym kontrolą zasady przyznawania pracownikom RDLP nagród określono w Regulaminie nagradzania pracowników Biura Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach i kierowników jednostek nadzorowanych przez RDLP Katowice⁷⁷.

W latach 2020-2024 (I kwartał) w RDLP wysokość środków przeznaczonych na nagrody pracownicze wyniosła łącznie 7 801,2 tys. zł. Pracownikom przyznawano następujące nagrody:

- okolicznościowe, w równej wysokości na etat, uruchomiane przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: a/ w 2020 r. w dwóch turach łącznie nagrodzono 75 osób, a kwota nagród wyniosła 295,3 tys. zł, b/ w 2021 r. jednorazowo nagrody otrzymało 76 osób, a ich kwota wyniosła 226,5 tys. zł, c/ w 2022 r. w dwóch turach łącznie nagrodzono 80 osób, a kwota nagród wyniosła 387,4 tys. zł, d/ w 2023 r. w dwóch turach łącznie nagrodzono 82 osoby, a kwota nagród wyniosła 347,3 tys. zł, e/ w 2024 r. w okresie objętym kontrolą nie przyznano nagród z tej puli;
- motywacyjne i indywidualne uruchomione przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: a/ w 2020 r. jednorazowo otrzymały trzy osoby w łącznej wysokości 7,2 tys. zł, b/ w 2021 r. w pięciu turach nagrody otrzymało 85 osób w łącznej wysokości 1 235,9 tys. zł, c/ w 2022 r. w pięciu turach nagrody otrzymało 81 osób w łącznej wysokości 1 748,9 tys. zł, d/ w 2023 r. w 18 turach nagrody otrzymało 89 osób w łącznej wysokości 1 859,5 tys. zł, e/ w 2024 r. nagrodzono 75 osób w łącznej wysokości 373 tys. zł;
- uznaniowe z puli Dyrektora RDLP: a/ w 2020 r. w jednej turze dla 37 osób w łącznej wysokości 130 tys. zł, b/ w 2021 r. w jednej turze dla ośmiu osób w łącznej wysokości 27,2 tys. zł, c/ w 2022 r. w dwóch turach dla 22 osób w łącznej wysokości 78,7 tys. zł, d/ w 2023 r. w jednej turze dla 21 osób w łącznej wysokości 121,2 tys. zł, e/ w 2024 r. w okresie objętym kontrolą nagród nie przyznano;
- dodatkowe za pracę w zespołach zadaniowych: a/ w 2020 r. w czterech turach dla jednej osoby w łącznej wysokości 27 tys. zł, b/ w 2021 r. w pięciu turach dla dwóch osób w łącznej wysokości 32,5 tys. zł, c/ w 2022 r. w ośmiu turach dla dwóch osób w łącznej wysokości 58,3 tys. zł, d/ w 2023 r. w siedmiu turach

⁷³ Zawarte z pracownikami: 1/ A.L. – umowa nr DP.1130.1.3.2024 z 13 marca 2024 r., umowa nr DP.1130.1.5.2023 z 16 marca 2023 r., umowa nr RR.271.14.2022 z 28 lutego 2022 r., umowa nr DP.1130.7.2021 z 8 marca 2021 r., umowa nr DP.1130.3.2020 z 26 lutego 2020 r., 2/ T.Z. – umowa nr DP.1130.1.4.2024 z 13 marca 2024 r., umowa nr DP.1130.1.4.2023 z 16 marca 2023 r., umowa nr RR.271.13.2022 z 28 lutego 2022 r., umowa nr DP.1130.9.2021 z 8 marca 2021 r., umowa nr DP.1130.5.2020 z 26 marca 2020 r.

⁷⁴ Zarządzenia Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach w sprawie powołania instruktorów regionalnych SILP: a/ nr 53 z 5 października 2020 r. (RI.0412.2.2020) oraz b/ nr 3 z 9 lutego 2021 r. (RI.0412.1.2021).

⁷⁵ Zawarte z pracownikami: 1/ A.M. – umowa nr: RR.271.28.2020 z 26 października 2020 r., umowa nr RR.271.6.2021 z 25 lutego 2021 r., 2/ J.K. – umowa nr RR.271.29.2020 z 27 października 2020 r., 3/ T.K. – umowa nr RR.271.30.2020 z 27 października 2020 r., umowa nr RR.271.7.2021 z 25 lutego 2021 r.; 4/ A.D. – umowa nr RR.27.8.2021 z 25 lutego 2021 r.; 5/ P.P. – umowa nr RR.271.5.2021 z 25 lutego 2021 r.

⁷⁶ M.Cz. – umowa nr DO.1130.5.2019 z 30 września 2019 r.

⁷⁷ Załącznik nr 1 do zarządzenia nr 29 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach z 24 maja 2017 r. (DO.1150.3.2017.KB); dalej: Regulamin nagradzania.

dla trzech osób w łącznej wysokości 53,9 tys. zł, e/ w 2024 r. w pięciu turach dla trzech osób w łącznej wysokości 48,5 tys. zł;

- jubileuszowe: a/ w 2020 r. w 12 turach dla 18 osób w łącznej wysokości 212,7 tys. zł, b/ w 2021 r. w ośmiu turach dla ośmiu osób w łącznej wysokości 96,1 tys. zł, c/ w 2022 r. w 13 turach dla 18 osób w łącznej wysokości 186 tys. zł, d/ w 2023 r. w siedmiu turach dla 11 osób w łącznej wysokości 168,7 tys. zł, e/ do 31 marca 2024 r. w pięciu turach dla sześciu osób w łącznej wysokości 78,6 tys. zł.

(akta kontroli str. 1857 -1879)

W okresie objętym kontrolą wysokość jednorazowo wypłacanej kwoty przyznanej nagrody kształtowała się od 1,5 tys. zł dla pracownika administracyjnego do 22 tys. zł dla pracownika szczebla kierowniczego. Szczegółowym badaniem objęto:

- dwie nagrody o charakterze okolicznościowym⁷⁸ przyznane za zaangażowanie pracowników w realizację zadań Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na łączną kwotę 232 540,06 zł: w tym: a/ w łącznej kwocie 114 290,06 zł dla 77 osób oraz b/ w łącznej kwocie 118 250,00 zł dla 79 osób;
- cztery nagrody motywacyjne⁷⁹ przyznane za wkład pracy ogółu pracowników w łącznej wysokości 1 066 920 zł: a/ za okres od 1 stycznia 2021 r. do 31 marca 2021 r. w łącznej kwocie 158 360 zł (dla 74 osób), b/ za okres od 1 kwietnia 2021 r. do 30 czerwca 2021 r. w łącznej kwocie 206 800 zł (dla 75 osób), c/ za 2022 r. w łącznej kwocie 351 260 zł (dla 78 osób), d/ za 2023 r. w łącznej kwocie 350 500 zł (dla 77 osób);
- siedem nagród jubileuszowych⁸⁰ w łącznej wysokości 99 751,65 zł przyznanych za: a/ 15 lat pracy w kwocie 7 200 zł, b/ 25 lat pracy w kwocie 13 500 zł, c/ 35 lat pracy w kwocie 17 850 zł, d/ 40 lat pracy w kwocie 19 200 zł, e/ trzy proporcjonalne części nagród w łącznej kwocie 42 001,65 zł;
- trzy nagrody uznaniowe z puli dyrektora RDLP⁸¹ przyznane w szczególności za uzyskanie oceny bardzo dobrej z kontroli kompleksowej, szczególny wkład pracy w usuwanie kłesk, uzyskiwanie dobrych wyników na submisjach drewna cennego, wyjątkowe osiągnięcia w pracy skutkujące pozytywnie na wyniki finansowe, organizacyjne i wizerunkowe Lasów Państwowych, zaangażowanie w organizację i udział w leśnej asyście honorowej, zaangażowanie w prace związane z projektami przyrodniczymi: a/ w 2020 r. w łącznej kwocie 130 000 zł (dla 71 osób); b/ w 2021 r. w łącznej kwocie 27 250 zł (dla ośmiu osób), c/ w 2023 r. w łącznej kwocie 53 500 zł (dla 12 osób);
- cztery nagrody dla zespołów zadaniowych⁸²: a/ za zaangażowanie i wkład pracy w okresie od 1 października do 31 grudnia 2019 r. dla członka Stałego Zespołu Zadaniowego ds. budowy, utrzymania i rozwoju elektronicznego systemu sprzedaży drewna w Lasach Państwowych w kwocie 6 750 zł oraz w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 31 marca 2022 r. w kwocie 7 200 zł, b/ za zaangażowanie i wkład pracy w IV kwartale 2023 r. dla członka Zespołu zadaniowego

⁷⁸ Nagrody z okazji „Dni Lasu” uruchomionych na podstawie pisma Dyrektora DGLP z 4 lipca 2023 r. (1150.11.2023) oraz z 4 lipca 2023 r. (1150.11.2023).

⁷⁹ Nagrody motywacyjno-uznaniowe uruchomione na podstawie pisma Dyrektora RDLP z 26 kwietnia 2021 r. (GK.1150.10.2021, z 20 lipca 2021 r.).

⁸⁰ Nagrody uruchamiane na podstawie pisma Dyrektora RDLP w Katowicach z 4 stycznia 2024 r. (DP.1150.1.1.2024), z 26 stycznia 2023 r. (DP.1150.3.1.2023), z 1 lutego 2022 r. (DP.1150.2.1.2022), z 24 października 2022 r. (1150.2.23.2022), z 12 sierpnia 2021 r. (DP.1150.6.8.2021), z 22 lipca 2020 r. (DP.1150.3.3.2020), z 21 sierpnia 2020 r. (DP.1150.3.9.2020).

⁸¹ Nagrody z puli środków pieniężnych na specjalne nagrody uznaniowe uruchomionych na podstawie pisma Dyrektora DGLP z 28 lutego 2020 r. (GK.1150.5.2020), z dnia 10 marca 2021 r. (GK.1150.8.2021), z 2 marca 2023 r. (GK.1150.7.2023), z 21 grudnia 2022 r. (GK.1150.19.2022), z 18 października 2023 r. (GK.1150.14.2023).

⁸² Nagrody uruchamiane na podstawie pisma: 1/ Zakładu Informatyki Lasów Państwowych z 13 stycznia 2020 r. (ZW.1150.19.2019); 2/ Dyrektora DGLP z 16 stycznia 2024 r. (MZ.011.1.1.2024), z 10 maja 2022 r. (EM.0414.9.2022), z października 2021 r. (GK.1150.2.9.2021).

ds. standaryzacji usług leśnych w Lasach Państwowych w kwocie 8 100 zł, c/ za zaangażowanie w prace Zespołu zadaniowego ds. modyfikacji zasad planowania i raportowania wykonywania zatrudnienia i wynagrodzeń w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych w łącznej kwocie 4 000 zł (dla dwóch osób).

Dokonane w trakcie tego badania ustalenia wskazujące na stany nieprawidłowe zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1880-2156)

W okresie objętym kontrolą stosunek pracy został rozwiązany z 37 osobami, tj. odpowiednio: w 2020 r. z 14 pracownikami, w 2021 r. – z sześcioma, w 2022 r. – z pięcioma, w 2023 r. – z ośmioma, w 2024 r. – z czterema pracownikami. W związku z rozwiązaniem stosunków pracy RDLP wypłaciło odprawy w łącznej wysokości 849 tys. zł w tym: w 2020 r. siedmiu osobom 393,1 tys. zł z tytułu odprawy emerytalnej/rentowej oraz trzem osobom 67,1 tys. zł z tytułu odprawy ekonomicznej; w 2021 r. nie wypłacono odpraw; w 2022 r. trzem osobom wypłacono 182,9 tys. zł z tytułu odprawy emerytalnej/rentowej; w 2023 r. jednej osobie wypłacono 109,8 tys. zł z tytułu odprawy emerytalnej/rentowej; w 2024 r. jednej osobie wypłacono 95,9 tys. zł z tytułu odprawy emerytalnej/rentowej.

(akta kontroli str. 86, 1463-1491, 1494-1499, 1517-1520)

W latach 2020-2024 (I kwartał) RDLP prowadziła jeden spór z pracownikiem, będący kontynuacją sprawy z 2017 r. o uznanie wypowiedzenia warunków pracy i płacy za bezskuteczne⁸³, a dotyczący kwestii zapłaty przez kontrolowaną jednostkę odszkodowania za okres pozostawania bez pracy od października 2017 r. do kwietnia 2019 r. Postępowanie to zostało zakończone w grudniu 2021 r. prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach, na podstawie którego powództwo byłego pracownika zostało oddalone.

(akta kontroli str. 1503, 1611-1650)

W okresie objętym kontrolą w Biurze RDLP nie odbywały się staże ani praktyki studenckie.

(akta kontroli str. 1506)

2.2. W latach objętych kontrolą w RDLP zapewniono pracownikom możliwość podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Zasady organizacji i finansowania podnoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników określono w zarządzeniu nr 86 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 19 września 2003 r. w sprawie prowadzenia działalności szkoleniowej w Lasach Państwowych (ze zm.) oraz w zarządzeniu nr 2 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach z dnia 10 lutego 2011 r. w sprawie wprowadzenia kryteriów kwalifikowania do podnoszenia kwalifikacji zawodowych (poziomu kształcenia) oraz zasad udzielania pomocy finansowej ze strony pracodawcy pracownikom RDLP i jednostek przez nią nadzorowanych⁸⁴. W ww. okresie z tytułu szkoleń i dokształcania pracowników RDLP wydatkowała środki w łącznej wysokości wynoszącej 659,4 tys. zł odpowiednio w 2020 r. – 32,7 tys. zł, w 2021 r. – 68,7 tys. zł, w 2022 r. – 165,7 tys. zł, w 2023 r. – 311 tys. zł, do 22 sierpnia 2024 r. – 81 tys. zł.

(akta kontroli str. 2157-2185)

W latach 2020-2024 (I kwartał) na podstawie wniosków pracowniczych RDLP zawarła z 28 pracownikami 34 umowy na dofinansowanie nauki podnoszącej kwalifikacje zawodowe, w tym 13 umów na dofinansowanie nauki języka angielskiego. Znacząca większość kierunków edukacji była związana z zajmowanymi stanowiskami. Tylko

⁸³ Wyrok z 17 października 2018 r. sygn. VII P 584/17 zasądający zapłatę 10,7 tys. zł tytułem wynagrodzenia za czas pozostawania bez pracy pod warunkiem podjęcia pracy.

⁸⁴ Dalej: Zarządzenie w sprawie podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

w jednym przypadku studia II stopnia nie były związane ze stanowiskiem i zakresem obowiązków, jednakże RDLP nie przyznała pracownikowi w tym zakresie dofinansowania (pracownikowi wyrażona została zgoda na płatne zwolnienie z całości lub z części dnia pracy oraz przyznany został mu urlop szkoleniowy). Wysokość dofinansowania kosztów nauki wynosiła odpowiednio, w przypadku: a/ 14 z 34 umów 100% kosztów studiów/szkoleń; b/ 13 umów - 66% kosztów kursu językowego, c/ czterech umów - 90%, d/ dwóch umów - 50%, e/ jedna umowa nie przewidywała udzielenia dofinansowania ze środków pozostających w dyspozycji jednostki kontrolowanej. Stwierdzone w wyniku przeprowadzonego badania nieprawidłowości dotyczące nierzetelnego przeprowadzenia analizy dodatkowych kosztów związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2172-2180, 2186-2496, 2602-2657)

W latach objętych kontrolą 19 pracowników korzystało z dodatkowych świadczeń pracowniczych takich jak urlopy szkoleniowe (11 osób), płatne zwolnienie z całości lub części dnia pracy (13 osób). W dwóch przypadkach RDLP wypłaciła pracownikom zwrot kosztów noclegów w łącznej wysokości 6 tys. zł.

(akta kontroli str. 2177-2180, 2497-2553)

2.3. W okresie objętym kontrolą w 15 przypadkach przyznano pracownikom dofinansowanie do studiów podyplomowych, tj.:

- *Edukacja przyrodniczo leśna*⁸⁵ – w 2020 r. poniesiono z tego tytułu koszt 4 000 zł;
- *Doskonalenie zasobów kadrowych*⁸⁶ – w 2020 r. poniesiono z tego tytułu koszt 5 000 zł;
- *Zarządzanie i Umiejętności Menadżerskie z Elementami Coachingu*⁸⁷ – w latach 2020-2021 poniesiono z tego tytułu łączne koszty wynoszące 2 934 zł;
- *Zarządzanie Przedsiębiorstwem w Leśnictwie i Ochronie Przyrody*⁸⁸ – w latach 2021-2022 poniesiono z tego tytułu koszty wynoszące 4 500 zł (oraz 3 493,60 zł z tytułu zwrotu kosztów przejazdów na uczelnie);
- *Zamówienia Publiczne i Partnerstwo Publiczno-Prawne*⁸⁹ – w 2021 r. poniesiono z tego tytułu koszt 1 684 zł;
- *Audyt i kontrola wewnętrzna w biznesie i administracji publicznej*⁹⁰ – w 2021 r. z tego tytułu poniesiono koszt 3 465 zł;
- *MBA – Menadżer Gospodarstwa Leśnego*⁹¹ – w latach 2022-2023 z tego tytułu poniesiono koszt 1 000 zł (a ponadto 8 659,97 zł z tytułu zwrotu kosztów przejazdu na uczelnię oraz 4 437 zł z tytułu zwrotu kosztów noclegów);
- *Szacowanie nieruchomości*⁹² – w 2022 r. z tego tytułu poniesiono koszt 3 900 zł;
- *Kadry i Płace*⁹³ – w 2023 r. z tego tytułu poniesiono koszt 3 400 zł;
- *Zarządzanie BHP*⁹⁴ – w 2023 r. z tego tytułu poniesiono koszt 3 490 zł;
- *MBA – Menadżer Gospodarstwa Leśnego*⁹⁵ – w 2023 r. z tego tytułu poniesiono koszt 16 000 zł (oraz 1 044,20 zł z tytułu zwrotu kosztów przejazdu na uczelnie);

⁸⁵ Umowa nr 14/2020 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.1.2020.KG z 21 stycznia 2020 r.

⁸⁶ Umowa nr 2/2020 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.5.2020 z 18 lutego 2020 r.

⁸⁷ Umowa nr 6/2020 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.15.2020 z 1 grudnia 2020 r.

⁸⁸ Umowa nr 1/2021 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.3.2021 z 8 lutego 2021 r.

⁸⁹ Umowa nr 2/2021 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.4.2021 z 3 marca 2021 r.

⁹⁰ Umowa nr 4/2021 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.8.2021 z 23 lipca 2021 r.

⁹¹ Umowa nr 2/2022 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.12.2022 z 14 czerwca 2022 r. wraz z aneksem z 21 czerwca 2022 r.

⁹² Umowa nr 3/2022 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.2.2022 z 2 czerwca 2022 r.

⁹³ Umowa nr 4/2022 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.24.2022 z 2 grudnia 2022 r.

⁹⁴ Umowa nr 1/2023 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.2.2023 z 7 marca 2023 r.

⁹⁵ Umowa nr 2/2023 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.3.2023 z 5 kwietnia 2023 r.

- *MBA – Menadżer Gospodarstwa Leśnego*⁹⁶ – w 2023 r. z tego tytułu poniesiono koszt 16 000 zł;
- *Prawo Pracy*⁹⁷ – w latach 2023-2024 z tego tytułu poniesiono koszt 3 600 zł;
- *Prawo Pracy*⁹⁸ – w latach 2023-2024 z tego tytułu poniesiono koszt 3 600 zł;
- *Hodowla Lasu II*⁹⁹ – w latach 2023-2024 z tego tytułu poniesiono koszt 3 500 zł (a ponadto 2 600 zł z tytułu zwrotu kosztów przejazdu na uczelnię oraz 1 590 zł z tytułu zwrotu kosztów noclegu).

Spośród osób uczestniczących w studiach podyplomowych siedmiu pracowników skorzystało z przysługujących im urlopów szkoleniowych oraz zwolnień z pracy. Wszystkie umowy stanowiące podstawę dofinansowania kosztów studiów podyplomowych zostały zawarte z inicjatywy pracowników. Tematyka studiów była związana z wykonywaną pracą oraz zadaniami realizowanymi przez kontrolowaną jednostkę, a uzyskane kwalifikacje były przydatne do pracy. Stwierdzone w powyższym zakresie nieprawidłowości dotyczące ponoszenia dodatkowych świadczeń na rzecz byłego pracownika oraz braku rzetelnego zabezpieczenia interesów kontrolowanej jednostki zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2177-2180, 2186-2553)

Kontrolą objęto organizację w latach 2020-2024 (I kwartał) przez RDLP czterech szkoleń wewnętrznych, tj.:

- kurs języka angielskiego zorganizowany w 2020 r. (koszt 9 315,9 tys. zł), w którym uczestniczyło 13 osób (zajęcia trwały od stycznia 2020 r. do grudnia 2021 r.) w siedzibie RDLP; zgodnie ze złożonymi wyjaśnieniami kurs ten odbył się na podstawie wniosku związku zawodowego NSZZ Solidarność z 2018 r, a RDLP pokrywała 66% jego kosztów; płatności za ww. usługę zostały dokonane w kwotach wynikających z zaciągniętych zobowiązań, przy czym w trzech z dwunastu przypadków zostały one dokonane po terminie wskazanym w fakturach¹⁰⁰;
- szkolenie z zakresu ZFŚS zorganizowane 8 marca 2023 r. (4 059 zł), w którym uczestniczyło dziewięć osób¹⁰¹; szkolenie zostało zorganizowane w związku ze zmianą składu komisji ZFŚS; wykonawcę wyłoniono na podstawie wyboru najkorzystniejszej oferty złożonej w ramach wysłanego 1 lutego 2023 r. zapytania ofertowego;
- narada szkoleniowa specjalistów ds. kadr jednostek organizacyjnych RDLP, zorganizowana 5-7 czerwca 2024 r. w Regionalnym Leśnym Ośrodku Edukacji Ekologicznej „Leśnik” w Ustroniu-Jaszowcu; wykonawca został wyłoniony na podstawie wyboru najkorzystniejszej oferty; w naradzie brało udział pięciu pracowników RDLP, za których koszty szkolenia pokryło Nadleśnictwo Ustroń, natomiast koszty RDLP związane z delegacjami pracowników wyniosły 690 zł;
- warsztaty dla Grupy Reprezentacyjnej Służby Leśnej zorganizowane 28-29 kwietnia 2022 r. na terenie Centrum Duchowości Archidiecezji Częstochowskiej

⁹⁶ Umowa nr 3/2023 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.5.2023 z 5 kwietnia 2023 r.

⁹⁷ Umowa nr 4/2023 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.12.2023 z 29 sierpnia 2023 r.

⁹⁸ Umowa nr 5/2023 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.13.2023 z 29 sierpnia 2023 r.

⁹⁹ Umowa nr 6/2023 na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.15.2023 z 21 września 2023 r. wraz z aneksem nr 1 z 17 października 2023 r. oraz aneksem nr 2 z 28 listopada 2023 r.

¹⁰⁰ Faktury: 1/ nr 13/2020 z 1 grudnia 2020 r. – płatność w terminie., 2/ nr 12/2020 z 2 listopada 2020 r. – płatność w terminie, 3/ nr 11/2020 z 1 października 2020 r. – płatność w terminie, 4/ nr 10/2020 z 1 września 2020 r. – płatność sześć dni po terminie, 5/ nr 9/2020 z 3 sierpnia 2020 r. – płatność trzy dni po terminie, 6/ nr 8/2020 z 1 lipca 2020 r. – płatność jeden dzień po terminie, 7/ nr 7/2020 z 1 czerwca 2020 r. – płatność 7 dni po terminie, 8/ nr 6/2020 z 1 maja 2020 r. – płatność w terminie, 9/ nr 5/2020 z 1 kwietnia 2020 r. – płatność w terminie, 10/ nr 4/2020 z 1 marca 2020 r. – płatność w terminie, 11/ nr 2/2020 z 1 lutego 2020 r. – płatność w terminie, 12/ nr 1/2020 z 1 lutego 2020 r. – płatność w terminie.

¹⁰¹ Brak dokumentacji potwierdzającej ilość osób uczestniczącej w kursie.

"Święta Puszca" w Olsztynie koło Częstochowy; jak wyjaśnił główny specjalista Zespołu ds. BHP i Ochrony Mienia warsztaty te zostały zorganizowane na podstawie zarządzenia nr 48 Dyrektora Regionalnego Lasów Państwowych w Katowicach z 29 listopada 2018 r. w sprawie o powołaniu Grupy Reprezentacyjnej Służby Leśnej RDLP Katowice; w szkoleniu uczestniczyło pięciu pracowników jednostki kontrolowanej.

Stwierdzone w wyniku przeprowadzonego badania nieprawidłowości polegające na braku określenia szacunkowej wartości dwóch zamówień opisane zostały w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

Z wyjaśnień Naczelnika Wydziału Organizacji, Kadr i Edukacji wynikało, iż analiza potrzeb szkoleniowych pracowników RDLP była dokonywana poprzez corocznie uruchamiany plan szkoleń, który zobowiązuje każdą komórkę organizacyjną do zaplanowania szkoleń w merytorycznym zakresie. Po zbadaniu wewnątrz komórek potrzeb szkoleniowych składane są wnioski do wydziału właściwego ds. szkoleń. Wnioski po uprzednim zestawieniu składane są Dyrektorowi (...) celem ewentualnych uwag i akceptacji.

(akta kontroli str. 2565-2749, 5555)

2.4. W poszczególnych latach objętych kontrolą na zakup usług obcych RDLP wydatkowała odpowiednio w 2020 r. – 690 354,60 zł (5,20% wydatków ogółem¹⁰²), w 2021 r. – 1 112 890,79 zł (7,71%), wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 61,2%; w 2022 r. – 2 099 099,24 zł (11,42%), wzrost rok do roku o 88,6%; w 2023 r. – 2 689 860,38 zł (12,93%), wzrost o 28,1%, w I kwartale 2024 r. – 283 756,32 zł (6,02%). W latach 2020-2024 (do 31 marca) wydatki na obsługę prawną RDLP wyniosły łącznie 246 396,50 zł, na zakup usług badania sprawozdań finansowych 92 007 zł, a zakup usług doradztwa podatkowego 6 030 zł.

Szczegółową kontrolą objęto zawieranie umów na usługi prawne¹⁰³ oraz badanie sprawozdań finansowych¹⁰⁴. Ustalono, że zamówienia zostały zrealizowane zgodnie z umowami i prawidłowo rozliczone, nabycie ww. usług było uzasadnione potrzebami jednostki. W przypadku zakupu usług badania sprawozdań finansowych zamówienia oszacowano i udzielano w sposób prawidłowy zgodnie z zapisami regulaminu udzielania zamówień publicznych. Szacowanie wartości zamówienia oraz zawarcie umów na obsługę prawną z Kancelarią AVENTUM odbyło się z pominięciem stosowania przepisów ustawy Pzp oraz przepisów wewnętrznych, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W wyniku kontroli stwierdzono, że RDLP nigdy nie była w posiadaniu oryginału umowy z 20 maja 2020 r. zawartej z ww. podmiotem. Obecny Dyrektor wyjaśnił, że: *RDLP (...) nie posiada oryginału umowy z 20 maja 2020 r. Dysponujemy jedynie skanem wykonanym w oparciu o dokument, który pozostawał w posiadaniu ówczesnego Dyrektora Pana Józefa Kubicy. Powyższe zostało opisane w sekcji Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 699, 711, 778, 780, 797-855, 5592-5601)

Były Dyrektor Józef Kubica w sprawie dostarczenia do RDLP kserokopii umowy z 20 maja 2020 r. zamiast jej oryginału oraz przyczyn braku posiadania przez RDLP ww. umowy w oryginale zeznał, że *nic sobie w tym temacie nie przypomina i nie ma w tym zakresie wiedzy*.

¹⁰² Odpowiednio w 2020 r. – 13 286 831,38 zł; w 2021 r. – 14 498 769,58 zł; w 2022 r. – 18 379 135,14 zł; w 2023 r. – 20 803 215,79 zł; w 2024 r. (I kwartał) – 4 711 943,01 zł.

¹⁰³ Umowy na obsługę prawną zawarte z Kancelarią AVENTUM: z 20 maja 2020 r. (na czas nieoznaczony), z 30 listopada 2020 r. (na czas nieoznaczony), z 1 października 2021 r. (na czas oznaczony), z 5 października 2023 r. (na czas oznaczony).

¹⁰⁴ Umowy na badanie sprawozdania finansowego Biura oraz łącznego z KPW Audytor Spółką z o.o.: z 19 listopada 2020 r. (ze zm.), z 24 listopada 2021 r. (ze zm.), z 18 listopada 2022 r. (ze zm.) oraz z 6 listopada 2023 r.

(akta kontroli str. 2859-2860)

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, że w latach 2020-2024 (do końca I kwartału), wynagrodzenie z tytułu obsługi prawnej Kancelarii AVENTUM, wypłacone przez RDLP oraz nadzorowane jednostki organizacyjne wyniosło łącznie 4 942 580,93 zł, w tym w 2024 r. – 831 824,33 zł, a wydatki ponosiło łącznie 26 spośród 41 jednostek organizacyjnych wraz z Biurem RDLP, w 2023 r. – 1 603 933,19 zł (26 z 41), w 2022 r. – 1 343 579,04 zł (24 z 41), w 2021 r. – 1 015 093,87 zł (22 z 41), w 2020 r. – 148 150,50 zł (9 z 41).

(akta kontroli str. 3533)

W sprawie zawierania umów na obsługę prawną z Kancelarią AVENTUM przez inne jednostki nadzorowane przez RDLP, były Dyrektor Józef Kubica zeznał, że: *nie wydawałem żadnych poleceń oraz nie wysyłałem niczego na piśmie. Jedynie informowałem, że jest taka kancelaria i ja jestem z niej zadowolony. Nigdy nie tworzyłem presji w tym temacie. Nie miałem nigdy takiego zwyczaju, żeby coś kazać, polecać, zawsze tylko rozmawiałem, a z rozmów można wyciągnąć różne wnioski.*

(akta kontroli str. 2860)

2.5. W okresie od 2020 r. do końca I kwartału 2024 r. wysokość poniesionych kosztów reprezentacyjnych Biura RDLP wyniosła łącznie: 280 705,46 zł, w tym w 2020 r. – 31 289,45 zł, w 2021 r. – 49 058,92 zł, w 2022 r. – 136 613,49 zł, w 2023 r. – 57 576,06 zł, w I kwartale 2024 r. – 6 167,54 zł. W 2022 r. nastąpił istotny wzrost kosztów poniesionych z tego tytułu w stosunku do lat ubiegłych, tj. o 178,5% w stosunku do 2021 r. i o 336,61% w stosunku do 2020 r.

Wysokość poniesionych kosztów reprezentacyjnych w okresie objętym kontrolą wszystkich jednostek organizacyjnych RDLP w Katowicach wyniosła łącznie: 3 901 563,04 zł, w tym w 2020 r. – 247 448,79 zł, w 2021 r. – 605 991,45 zł, w 2022 r. – 1 125 252,76 zł, w 2023 r. – 1 876 525,46 zł, w I kwartale 2024 r. – 46 344,58 zł. W 2023 r. nastąpił istotny wzrost kosztów poniesionych z tego tytułu w stosunku do lat ubiegłych, tj. o 66,76% w stosunku do 2022 r., o 209,66% w stosunku do 2021 r. oraz o 658,34% w stosunku do 2020 r.

(akta kontroli str. 5602-5607)

W okresie objętym kontrolą w RDLP nie określono pisemnych zasad korzystania ze środków reprezentacyjnych¹⁰⁵. Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: *środki te wydatkowane są na podstawie zatwierdzonego planu finansowo-gospodarczego na dany rok oraz na podstawie obowiązującego regulaminu udzielania zamówień publicznych.*

(akta kontroli str. 272)

Szczegółowym badaniem objęto koszty związane z funkcjonowaniem na terenie RDLP tzw. asysty honorowej, która funkcjonowała od 2019 r. na podstawie postanowień zarządzenia nr 1 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 4 stycznia 2019 r. w sprawie leśnej asysty honorowej (ze zm.). Podstawowym działaniem leśnej asysty honorowej było uczestniczenie w uroczystościach o znaczeniu ogólnopolskim¹⁰⁶ oraz regionalnym organizowanych przez Dyrektorów RDLP, tj. udział w tych uroczystościach pododdziału honorowego, pocztu sztandarowego lub flagowego, posterunku honorowego, szpaleru reprezentacyjnego albo pracowników składających wieńce lub wianki.

W skład ww. asysty wchodziły: 1/ Grupa Reprezentacyjna Służby Leśnej, 2/ Zespół Reprezentacyjny Sygnalistów Myśliwskich. Zgodnie z postanowieniami tego zarządzenia podstawowym zadaniem leśnej asysty honorowej w RDLP było

¹⁰⁵ Ponoszone przez RDLP koszty reprezentacji służyły wykreowaniu pozytywnego wizerunku jednostki w ramach współpracy z jednostkami samorządów, jak również społeczeństwem.

¹⁰⁶ Organizowanych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych.

propagowanie zawodu leśnika w zakresie kultury, tradycji leśnej i łowieckiej oraz promowanie i reprezentowanie Lasów Państwowych poprzez: a/ udział w uroczystościach państwowych, patriotycznych i branżowych; b/ współdziałanie z pododdziałami reprezentacyjnymi innych służb mundurowych; c/ udział w uroczystościach i apelach; d/ sprawowanie oprawy w obrzędach religijnych; e/ wystawianie pocztu sztandarowego i flagowego; f/ pełnienie warty honorowej; g/ udział w mustrze indywidualnej i zespołowej; h/ prezentacja i asysta; i/ występy artystyczne i koncertowe.

Asysta honorowa składała się z 70 osób (45 osób – grupa reprezentacyjna, 25 osób – zespół sygnalistów). Stosownie do postanowień ww. zarządzenia Dyrektora RDLP grupa finansowana była solidarnie ze środków obrotowych Biura oraz nadleśnictw nadzorowanych przez RDLP. Koszt funkcjonowania asysty honorowej w latach objętych kontrolą w nadleśnictwach oraz Biurze wyniósł łącznie 1 002 746,79 zł, z czego w 2020 r. – 31 602,49 zł, w 2021 r. – 77 578,06 zł, w 2022 r. – 121 809,61 zł, w 2023 r. – 771 756,63 zł, tj. wzrósł o 533% w stosunku do roku poprzedniego i stanowił 31,9% ogółu kosztów reprezentacyjnych, które wyniosły w 2023 r. 2 351 022,28 zł we wszystkich jednostkach organizacyjnych RDLP.

Zdaniem NIK utworzenie na podstawie zarządzenia byłego Dyrektora RDLP grup leśnej asysty honorowej oraz udział na jego polecenie i za jego zgodą tej formacji w licznych wydarzeniach patriotyczno-religijnych, przy jednoczesnym wysokim koszcie poniesionym w 2023 r. na jej funkcjonowanie, wychodził istotnie poza zakres zadań Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe i nie znajdował umocowania w przepisach ustawy o lasach oraz w Statucie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1095, 1099, 1115, 1133-1205)

Były Dyrektor RDLP na podstawie zarządzenia nr 31 z dnia 29 czerwca 2023 r. ustalił regulamin wyboru i funkcjonowania Dziekana Korpusu Nadleśniczych RDLP. Zgodnie z zapisami ww. zarządzenia Dziekan Korpusu Nadleśniczych RDLP nawiązuje do tradycji honorowej reprezentacji tej grupy zarządczej Lasów Państwowych, jego atrybutem jest buława hetmańska, a do podstawowych zadań Dziekana należy reprezentowanie Korpusu Nadleśniczych oraz inne honorowe zadania określone w rozdziale II ww. zarządzenia.

(akta kontroli str. 1011)

Po przeprowadzeniu procedury zapytania ofertowego na podstawie Regulaminu udzielania zamówień były Dyrektor RDLP zlecił 22 kwietnia 2023 r. wykonanie buławy Dziekana. Ponadto 5 października 2023 r. były Dyrektor zlecił wykonanie 10 szt. miniatur tej buławy zgodnie z pierwowzorem zakupionym 10 maja 2023 r. Łącznie kontrolowana jednostka realizując zarządzenie nr 31 poniosła koszty w kwocie 12 872,25 zł (w tym na wykonanie buławy – 4 995,01 zł, na grawer – 3 000 zł oraz na projekt miniatury buławy – 4 877,24 zł). Zdaniem NIK poniesione wydatki związane z zakupem wyposażenia służącego jedynie funkcjom honorowym, nie znajdowały umocowania w przepisach ustawy o lasach oraz w Statucie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W RDLP 8 kwietnia 2024 r. zrezygnowano z realizacji zamówienia na wykonanie 10 szt. miniatur buław, a zarządzeniem nr 32 Dyrektora RDLP z 16 kwietnia 2024 r. uchylone zostało zarządzenie nr 31 Dyrektora RDLP z 29 czerwca 2023 r. w sprawie wprowadzenia w życie Regulaminu wyboru i funkcjonowania Dziekana Korpusu Nadleśniczych.

(akta kontroli str. 1001-1010, 1016, 3701, 5612)

2.6. Z informacji przekazanych przez kontrolowaną jednostkę wynikało, że w latach 2020-2023 pracownicy RDLP uczestniczyli w 36 wydarzeniach¹⁰⁷ o charakterze patriotyczno-religijnym¹⁰⁸.

Szczegółową kontrolą objęto organizację w latach 2020-2023 Ogólnopolskiej Pielgrzymki Leśników na Jasną Górę oraz Krajowej Narady Leśników z okazji Ogólnopolskiej Pielgrzymki Leśników. Były Dyrektor RDLP zwracał się corocznie do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o wyrażenie zgody na zorganizowanie planowanej imprezy pracowniczej o charakterze wspólnego przedsięwzięcia¹⁰⁹. Dyrektor Generalny Lasów Państwowych na podstawie decyzji¹¹⁰ w sprawie wyrażenia zgody na organizację ww. wydarzeń, wyznaczał każdorazowo Dyrektora RDLP jako organizatora tego wydarzenia oraz Dyrektora CILP jako współorganizatora działających na podstawie zawieranych porozumień¹¹¹.

Łączne koszty organizacji tych wydarzeń wyniosły 565 887,05 zł (brutto), w tym: 61 054,50 zł (w 2020 r.), 149 653,43 zł (w 2021 r.), 163 842,12 zł (w 2022 r.) oraz 191 337 zł (w 2023 r.) i zgodnie z treścią zawartych porozumień rozliczone zostały przez Nadleśnictwo Herby. Zakres przedmiotowy poszczególnych kosztów związanych z organizacją ww. pielgrzymek dotyczył zakupu m.in. usług cateringowych, napojów, najmu pomieszczeń, zakupu wieńców, kosztów „darów lasu”, pamiątkowych podarunków oraz pozostałych wydatków. W ramach poniesionych kosztów zakupiono m.in. pamiątkowy ryngraf XXVII Pielgrzymki (za kwotę 29 520 zł), parasole promocyjne i peleryny (za kwotę 20 910 zł), pamiątkowe kartki drewniane (za kwotę 10 455 zł), oprawę do rzeźby wizerunku Św. Jana Gwałberta (za kwotę 3 690 zł), kamień upamiętniający posadzenie „buka purpurowego” (za kwotę 14 760 zł) oraz drewniane różańce (za kwotę 23 370 zł).

Zdaniem NIK inicjowanie wydarzeń o charakterze religijnym oraz ponoszenie w związku z tym znacznych wydatków na zadania, które nie miały znaczenia w aspekcie ustawowych zadań Lasów Państwowych, nie znajdowało umocowania w przepisach ustawy o lasach oraz w Statucie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 479-482, 687-690, 2863-2944)

2.7. Na podstawie zarządzeń Dyrektora RDLP w sprawie zatwierdzenia i podziału zysku netto w jednostkach nadzorowanych przez RDLP¹¹², nadleśnictwa posiadały do dyspozycji na cele społecznie użyteczne kwoty wynoszące odpowiednio po: 35 000 zł w 2020 r., 45 000 zł w 2021 r., 50 000 zł w 2022 r. oraz 80 000 zł w 2023 r.

W latach 2020-2023 zwracano się do kierowników jednostek organizacyjnych RDLP o rezerwację środków do dyspozycji Dyrektora RDLP¹¹³ odpowiednio w kwocie: 2 000 zł w 2020 r.; 3 500 zł w 2021 r.; 8 500 zł w 2022 r. oraz 25 000 zł w 2023 r.

Zdaniem NIK wydawanie dyspozycji Nadleśnictwom o potrzebie wydzielenia odrębnej puli z posiadanych środków na cele społecznie użyteczne naruszało zasadę

¹⁰⁷ W 2020 r. – cztery wydarzenia, w 2021 r. – 14 wydarzeń, w 2022 r. – 12 wydarzeń, w 2023 r. – sześć wydarzeń.

¹⁰⁸ Tj. m.in.: Rekolekcje duszpasterskie, Akcja „Niepodległa dla hymnu”, Bieg Stulecia Obrony Niepodległości, Msze i uroczystości 100 rocznicy powrotu Śląska do Polski, Msze w różnych intencjach, Obchody Dni Flagi RP i Święta Narodowego 3 Maja, Obchody dnia św. Huberta, uroczystości pogrzebowe oraz Ogólnokrajowe Pielgrzymki Leśników i Krajowa Narada Leśników.

¹⁰⁹ Pisma z 30 sierpnia 2023 r., 12 sierpnia 2022 r., 13 września 2021 r., 14 sierpnia 2020 r.

¹¹⁰ Decyzja nr 156 z 4 września 2023 r., nr 97 z 18 sierpnia 2022 r., nr 98 z 14 września 2021 r. nr 99 z 15 września 2021 r., nr 97 z 31 sierpnia 2020 r.

¹¹¹ Trójstronne porozumienia pomiędzy RDLP, CILP oraz Nadleśnictwem Herby nr: 1/ ZA.0291.2026.2023 z 15 września 2023 r., 2/ DA.0291.1062.2022 z 13 września 2022 r., 3/ DA.0291.355.2021 z 15 września 2021 r., 4/ PP.0291.2567.2020 z 14 września 2020 r., wraz z aneksem nr 1 z 21 października 2020 r.

¹¹² Odpowiednio Zarządzenie: nr 45 z 25 lipca 2020 r., nr 24 z 24 czerwca 2021 r., nr 29 z 30 czerwca 2022 r., nr 34 z 30 czerwca 2023 r.

¹¹³ Odpowiednio pismo: z 7 września 2020 r. (Zastępcy Dyrektora ds. Rozwoju); 26 czerwca 2021 r. (p.o. Dyrektora RDLP); z 25 lipca 2022 r. (p.o. Dyrektora RDLP); z 17 lipca 2023 r. (Dyrektora RDLP);

samodzielności Nadleśniczych wyrażoną w art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach oraz w § 23 ust. 12 Statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 2945-3239)

W odniesieniu do wydzielania odrębnej puli, Dyrektor RDLP wyjaśnił, że *14 lutego 2024 r. pismem nr DR.073.206.2023 skierowanym do wszystkich nadleśniczych poinformowałem o zakończeniu tego proceduru*.

(akta kontroli str. 3682)

W latach 2020-2023 byli Dyrektorzy RDLP działając na podstawie udzielonych przez poszczególnych nadleśniczych pełnomocnictw zawarli w imieniu Skarbu Państwa 29 umów darowizny środków pieniężnych na łączną kwotę 1 267 840 zł, tj. w 2020 r. dwie umowy na kwotę 145 000 zł, w 2021 r. – siedem umów na kwotę 255 700 zł, w 2022 r. – 13 umów na kwotę 477 140 zł, a w 2023 r. – siedem umów na kwotę 390 000 zł.

I tak przykładowo:

- 125 000 zł - na zakup respiratora oraz środków ochrony osobistej dla Szpitala Rejonowego w Raciborzu (umowa nr DO.073.17.2020 z 6 kwietnia 2020 r.);
- 50 000 zł - na dofinansowanie zakupu nowego ciężkiego samochodu ratowniczo-gaśniczego dla OSP w Toszku;
- 40 000 zł - na pokrycie kosztów prac dekarских wykonywanych w ramach remontu części wyższej dachu kościoła pw. Wniebowzięcia NMP w Raciborzu dla Parafii Rzymskokatolickiej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Raciborzu (DO.073.166.2021 z 30 listopada 2021 r.);
- 100 700 zł - na zakup aparatu do znieczulenia pacjentów niezbędnego do pracy w ramach bloku operacyjnego dla Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego nr 3 w Rybniku (DO.073.101.2020 z lutego 2021 r.);
- 50 000 zł - na pokrycie kosztów zakupu sprzętu multimedialnego stanowiącego wyposażenie auli szkoły oraz pracowni grafiki komputerowej dla Powiatu Raciborskiego (DO.073.89.2022 z 30 maja 2022 r.);
- 100 000 zł - na pokrycie kosztów budowy remizy strażackiej dla OSP w Boruszowicach-Hanusku (DR.073.20.2022 z 2 września 2022 r.);
- 110 000 zł - na zakup obiektów wewnętrznej infrastruktury architektonicznej i wyposażenie kościoła parafialnego w postaci drewnianych ławek dla Rzymskokatolickiej Parafii Miłosierdzia Bożego w Gliwicach (DR.073.301.2023 z 20 października 2023 r.);
- 70 000 zł - na pokrycie kosztów zakupu histeroskopu z torem wizyjnym i pompą dla oddziału ginekologicznego Wielospecjalistycznego Szpitala Powiatowego SA w Tarnowskich Górach (DR.073.237.2023 z 4 października 2023 r.);
- 45 000 zł - na pokrycie kosztów zakupu motopompy pożarniczej Tohatsu na potrzeby OSP w Lubomierzu (DR.073.265.2023 z 21 września 2023 r.);
- 50 000 zł - na pokrycie kosztów zakupu średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego wraz z wyposażeniem na potrzeby OSP w Dębieńsku Wielkim (DR.073.231.2023 z 8 września 2023 r.);
- 50 000 zł - na pokrycie kosztów zakupu samochodu ratowniczo-gaśniczego na potrzeby OSP w Ryczowie ((DR.073.225.2023 z 23 sierpnia 2023 r.).

Spośród udzielonych 29 darowizn, sześć na łączną kwotę 295 000 zł (tj. 21,6% ogółu) przekazano osobom prawnym Kościoła Katolickiego, a osiem darowizn na łączną kwotę 365 100 zł (28,8%) przekazano do OSP.

(akta kontroli str. 2945-3239, 5576-5578)

Darowizny w łącznej kwocie 75 000 zł przekazane zostały do dwóch OSP¹¹⁴ znajdujących się poza zasięgiem terytorialnym RDLP w Katowicach, tj. w Lubomierzu (Województwo Małopolskie, Powiat Limanowski, Gmina Mszana Dolna) oraz w Podwilku (Województwo Małopolskie, Powiat Nowotarski, Gmina Jabłonka)¹¹⁵.
(akta kontroli str. 5576-5578)

2.8. W latach 2020-2023 RDLP zorganizowała 51 działań/wydarzeń promocyjnych Lasów Państwowych, na podstawie porozumień z CILP na łączną kwotę 3 029 921,10 zł (netto), z tego: w 2020 r. – dwa wydarzenia, w 2021 r. – sześć, w 2022 r. – 20, w 2023 r. – 23.

W latach 2022-2023 nastąpił istotny wzrost wydatków na takie wydarzenia, których koszt wyniósł odpowiednio: w 2020 r. – 21 369,15 zł, w 2021 r. – 126 802,85 zł, w 2022 r. – 1 465 443,87 zł, w 2023 r. – 1 551 305,23 zł. Kontrolą objęto 44 porozumienia zawarte w latach 2021-2023¹¹⁶, o łącznej wartości 3 566 468,20 zł (brutto)¹¹⁷, obejmujące:

- 1) kwotę dofinansowania 50 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych poprzez organizację koncertu kołęd i pastorałek w Rzymskokatolickiej Parafii Św. Mikołaja w Raciborzu – porozumienie z Centrum Informacyjnym Lasów Państwowych nr DA.0291.4.2023 z 4 stycznia 2023 r.,
- 2) 30 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w ramach pikniku ekologicznego organizowanego na Zamku Ogrodzieniec – porozumienie nr DA.0291.176.2023 z 31 marca 2023 r.,
- 3) 90 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w formie publikacji prasowych i reklamowych na łamach mediów należących do Fabryka Informacji Spółki z o. o. (wydającej gazetę „Nasz Racibórz”) – porozumienie nr DA.0291.105.2023 z 28 lutego 2023 r.,
- 4) 80 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas audycji radiowych w Radiu DOXA – porozumienie nr DA.0291.129.2023 z 14 marca 2023 r.,
- 5) 120 000 zł netto na współpracę w zakresie promocji Lasów Państwowych w ramach publikacji prasowych na łamach tygodnika „Do Rzeczy” – porozumienie nr DA.0291.222.2023 z 5 kwietnia 2023 r.,
- 6) 20 000 zł netto na działania promujące Lasy Państwowe w trakcie rozgrywek Euroligi Kobiet w siatkówce – porozumienie z nr DA.0291.851.2023 z 24 maja 2023 r.,
- 7) 23 570 zł netto na stworzenie kompozycji na 100-lecie Lasów Państwowych o podtytule „Sinfonia lasu” – porozumienie nr DA.0291.483.2023 z 4 maja 2023 r.,
- 8) 120 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w ramach publikacji prasowych na łamach ogólnopolskiego tygodnika „Sieci” – porozumienie nr DA.0291.223.2023 z 6 kwietnia 2023 r.,
- 9) 120 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych poprzez realizację 20 odcinków filmów informacyjno-edukacyjnym przez Wydawnictwo GM z Jaworzna („dlaCiebie.tv” oraz portal jaw.pl) – porozumienie nr DA.0291.622.2023 z 16 maja 2023 r.,
- 10) 26 450 zł netto na promocję Lasów Państwowych w ramach kampanii promocyjno-informacyjnej na antenie Radia eM – porozumienie nr DA.0291.184.2023 z 31 marca 2023 r.,
- 11) 125 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w ramach współpracy z Dziennikiem Zachodnim należącym do Polska Press Grupa obejmującej

¹¹⁴ <https://podhaleregion.pl/edward-siarka-prawo-i-sprawiedliwosc-sylwetka-kandydata/>

¹¹⁵ Oba OSP znajdowały się na terenie okręgu wyborczego nr 14 kandydata do Sejmu Pana Edwarda Siarki, ówczesnego Sekretarza Stanu Ministerstwa Środowiska.

¹¹⁶ W 2021 r. – trzy, w 2022 r. – 20, w 2023 r. – 20.

¹¹⁷ Tj. 2 899 567,64 zł (netto).

- kampanię informacyjno-reklamową na terenie województwa śląskiego – porozumienie nr DA.0291.886.2023 z 31 maja 2023 r.,
- 12) 90 000 zł netto na współpracę w zakresie realizacji odcinków programu „Na Dwóch Kołach” z zamiarem emisji w serwisach i kanałach dystrybucji należących do Telewizji TVS – porozumienie nr ZA.1641.2023 z 16 sierpnia 2023 r.,
 - 13) 10 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas wydarzenie pn. „Towarzyski bieg patriotyczny ULTRANIEPODLEGŁA” – porozumienie nr ZA.0291.2665.2023 z 10 listopada 2023 r.,
 - 14) 10 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas wydarzenia pn. „Niepełnosprawni Sportowcy dla Niepodległej” – porozumienie nr ZA.0291.2660.2023 z 9 listopada 2023 r.,
 - 15) 30 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w ramach współpracy z „Gazetą Częstochowską” – porozumienie nr DA.0291.142.2023 z 23 marca 2023 r.,
 - 16) 25 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas realizacji odcinków programu „Nasze strony” oraz odcinków „Meteo Podróże” z przeznaczeniem do emisji w serwisach i kanałach dystrybucji należących do Telewizji TVS – porozumienie nr ZA.0291.1642.2023 z 16 sierpnia 2023 r.,
 - 17) 46 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w formie kampanii informacyjno-promocyjnej na łamach tygodnika „7 Dni Kędzierzyn” i tygodnika „Partner” – porozumienie nr DA.0291.264.2023 z 18 kwietnia 2023 r.,
 - 18) 125 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas emisji kampanii promocyjno-edukacyjnej Lasów Państwowych pn. „Sadzimy, chronimy, udostępniamy” na łamach Nowej Trybuny Opolskiej i serwisu nto.pl – porozumienie nr ZA.0291.2614.2023 z 2 listopada 2023 r.,
 - 19) 30 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas emisji cyklu artykułów prasowych oraz reklam modułowych na łamach Tygodnika Regionalnego „7 dni” – porozumienie nr ZA.0291.2637.2023 z 6 listopada 2023 r.,
 - 20) 120 000 zł netto na realizację odcinków programu „Drewno – surowiec wszech czasów” z zamiarem ich emisji w serwisach i kanałach dystrybucji należących do TVP3 Katowice – porozumienie nr ZA.0291.2022.2023 z 15 września 2023 r.,
 - 21) 30 000 zł netto na współpracę w ramach edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa i promocji Lasów Państwowych podczas wydarzenia pn. „6. Śląski Festiwal Nauki” – porozumienie nr DA.0291.1831.2022 z 2 grudnia 2022 r.,
 - 22) 160 000 zł netto na zadania w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej i promocji Lasów Państwowych podczas wydarzenia pn. „Obchody 30. Rocznicy katastrofalnego pożaru lasu na terenie nadleśnictw Rudy Raciborskie, Rudziniec, Kędzierzyn z roku 1992” – porozumienie nr DA.0291.543.2022 z 12 lipca 2022 r.,
 - 23) 100 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych wśród społeczeństwa podczas wydarzeń pod nazwą: „77. Sezon Filharmonii Śląskiej” – porozumienie nr DA.0291.61.2022 z 21 lutego 2022 r.,
 - 24) 25 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas Ogólnopolskiej Konferencji pt. „Bogactwo przyrodnicze ziemi raciborskiej” – porozumienie nr DA.0291.145.2022 z 20 kwietnia 2022 r.,
 - 25) 120 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych wyrażoną poprzez publikację materiałów prasowych na łamach tygodnika „Do Rzeczy” – porozumienie nr DA.0291.149.2022 z 21 kwietnia 2022 r.,
 - 26) 70 000 zł netto na współpracę przyrodniczo-leśną społeczeństwa i promocję Lasów Państwowych podczas wydarzenia pn. „Piknik Rodzinny Służb Mundurowych – od 100 lat w Polsce – w 30 lat odbudowy lasu po wielkim pożarze” – porozumienie nr DA.0291.861.2022 z 26 sierpnia 2022 r.,

- 27) 60 000 zł netto na współpracę przyrodniczo-leśną społeczeństwa i promocję Lasów Państwowych podczas Międzynarodowych Targów EXPO Katowice – porozumienie nr DA.0291.934.2022 z 5 września 2022 r.,
- 28) 50 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w ramach współpracy medialnej z Radiem DOXA w czasie XXVI Ogólnopolskiej Pielgrzymki Leśników na Jasną Górę – porozumienie nr DA.0291.1240.2022 z 30 września 2022 r.,
- 29) 100 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych wyrażoną poprzez produkcję i emisję spotów informacyjnych na antenach rozgłośni radiowych zrzeszonych w Forum Niezależnych Rozgłośni Katolickich – porozumienie nr DA.0291.749.2022 z 11 sierpnia 2022 r.,
- 30) 58 500 zł netto na promocję Lasów Państwowych wyrażoną współpracą w zakresie realizacji materiału wideo symbolizującego 30-lecie odnowienia lasu po największym w powojennej historii Polski pożarze w Kuźni Raciborskiej w 1992 r. – porozumienie nr DA.1382.2022 z 13 października 2022 r.,
- 31) 60 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas Ogólnopolskiej Konferencji „30 lat doświadczeń po pożarze w Kuźni Raciborskiej. Wczoraj, dziś, jutro” – porozumienie nr DA.0291.1099.2022 z 21 września 2022 r.,
- 32) 18 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych wyrażoną poprzez publikację materiałów prasowych na łamach periodyku „Dwa Kwadransy” – porozumienie nr DA.0291.92.2022 z 29 marca 2022 r.,
- 33) 25 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w formie publikacji prasowych na łamach „Gazety Częstochowskiej” – porozumienie nr DA.0291.1557.2022 z 26 października 2022 r.,
- 34) 75 000 zł netto na opracowanie publikacji promującej utworzenie Parku Narodowego Doliny Górnej Odry pt.: „Łęczok – perła przyrody, oaza spokoju” – porozumienie nr DA.0291.808.2022 z 19 sierpnia 2022 r.,
- 35) 120 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w ramach publikacji prasowych na łamach ogólnopolskiego dziennika „Nasz Dziennik” – porozumienie nr DA.0291.1700.2022 z 22 listopada 2022 r.,
- 36) 125 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w formie publikacji prasowych na łamach „Dziennika Zachodniego” – porozumienie nr DA.0291.1798.2022 z 29 listopada 2022 r.,
- 37) 120 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych w formie publikacji prasowych w dzienniku Super Express oraz w serwisie internetowym www.se.pl – porozumienie nr DA.0291.1118.2022 z 22 września 2022 r.,
- 38) 69 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych poprzez przygotowanie promocyjno-okolicznościowego wydawnictwa płytowego – płyty CD z muzyką świąteczną pn. „Leśna Dobra Nowina” – porozumienie nr DA.0291.1939.2022 z 28 grudnia 2022 r.,
- 39) 60 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych podczas uroczystości związanych z 30-leciem pracy leśników przy odnowieniach leśnych po pożarze lasu w Kuźni Raciborskiej – porozumienie nr DA.0291.1033.2022 z 25 sierpnia 2022 r.,
- 40) 36 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych wyrażoną poprzez publikację materiałów prasowych w mediach lokalnych województwa śląskiego (Fabryka Informacji Spółka z o.o. tygodnik „Nasz Racibórz”) – porozumienie nr DA.156.2022 z 22 kwietnia 2022 r.,
- 41) 11 887,96 zł na promocję Lasów Państwowych w trakcie wydarzenia „Choinka dla życia” – na podstawie pisma GD.P.073.394.2022 z 10 listopada 2022 r.,
- 42) 17 000 zł netto na promocję Lasów Państwowych i produktów pochodzenia leśnego Dobrze z Lasu na portalu Silesia24.pl – porozumienie nr DA.0291.423.2021 z 15 października 2021 r.,

- 43) 30 000 zł netto na promocji Lasów Państwowych poprzez przygotowanie promocyjno-okolicznościowego wydawnictwa płytowego – płyty CD z muzyką świąteczną oraz życzeniami Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych – porozumienie nr DA.0291.476.2021 z 9 grudnia 2021 r.,
- 44) 68 159,68 zł netto na promocję Lasów Państwowych w zakresie organizacji pielgrzymki leśników do Watykanu – porozumienie nr DA.0291.443.2021 z 4 listopada 2021 r.

Ustalono, że 35 działań promocyjnych, realizowanych było wyłącznie z inicjatywy podmiotów innych niż RDLP. Każdorazowo, bez przeprowadzenia analizy potrzeb w tym zakresie oraz określenia spodziewanych efektów wynikających z przeprowadzenia ww. działań, były Dyrektor RDLP, zwracał się do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o wyrażenie zgody na ich realizację. Jednostka kontrolowana argumentując uzasadnienie potrzeby realizacji tych działań każdorazowo wskazywała na treść prośby danego podmiotu wraz z zaproponowanym kosztem jego realizacji. Powyższe świadczy o braku przeprowadzenia rzetelnej analizy w zakresie potrzeb jednostki kontrolowanej dotyczących promowania Lasów Państwowych.

Ustalono nieprawidłowości, dotyczące niecelowego i niegospodarnego ponoszenia wydatków w związku z realizacją 36 wydarzeń¹¹⁸ promocyjnych Lasów Państwowych o łącznej wartości 2 950 991,01 zł (brutto), nie mieściły się w katalogu zadań RDLP, co opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 3613-3647, 3740-3743, 3744-5515)

Na terenie właściwości miejscowej RDLP w latach 2021-2024 zorganizowano łącznie 52 wydarzenia plenerowe tzw. pikniki¹¹⁹. Łączny koszt ich organizacji wyniósł 4 720 460,72 zł¹²⁰ netto (dofinansowanie CILP – 4 711 600 zł¹²¹ netto). RDLP współfinansowała lub finansowała dwa takie wydarzenia¹²², w łącznej kwocie 100 000 zł netto.

W toku kontroli ustalono, że 7 czerwca 2023 r. w RDLP zrealizowano spotkanie dotyczące organizacji wydarzeń plenerowych pn. „Drewno surowiec wszech czasów”. W trakcie tego spotkania członkowie Zespołu ds. Promocji i Mediów przedstawili Nadleśniczemu szczegółowy scenariusz wydarzenia¹²³, w którym wskazano m.in. na obowiązek każdorazowego zapraszania do udziału Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. W trakcie spotkania Nadleśnictwa zobowiązano do przygotowania, zrealizowania oraz rozliczenia ww. wydarzeń. Do sporządzenia rozeznania rynku o podmiotach zapewniających obsługę audiowizualną, zobowiązano natomiast członków Zespołu ds. Promocji i Mediów. Jak ustalono w toku kontroli, wszystkie polecenia dotyczące organizacji tych wydarzeń wydawane były m.in. przez byłego Dyrektora RDLP. Stwierdzone w powyższym zakresie nieprawidłowości polegające

¹¹⁸ Z wyjątkiem ośmiu wydarzeń nr: 2), 12), 21), 22), 27), 30), 31), 41), których przedmiot obejmował także wprost działania edukacyjne, na łączną kwotę 615 477,19 zł brutto.

¹¹⁹ Tj. pod nazwą: 1/ XI Piknik Leśno-Łowiecki „Cietrzewisko 2021”; 2/ XII Piknik Leśno-Łowiecki „Cietrzewisko 2022”; 3/ XIII Piknik Leśno-Łowiecki „Cietrzewisko 2023”; 4/ Leśny Piknik Rodzinny „Ekoodpowiedzialnie” w Katowicach; 5/ XXII Piknik Leśny w Wiśle; 6/ Pikniki Rodzinne Służb Mundurowych w Raciborzu, Rybniku, Wodzisławiu Śląskim, Orzeszu, Żorach, Jastrzębie-Zdrój; 7/ Piknik rodzinny pn. „Drewno jest z lasu” - cykl; 8/ Piknik ekologiczny na Zamku Ogrodzieniec; 9/ Ogólnopolski Piknik Leśny z okazji Dnia Dziecka; 10/ Piknik Rzemieślniczy; 11/ „Drewno jest z lasu” – festyn; 12/ Piknik Rodzinny pn. Drewno surowiec wszech czasów” – cykl; 13/ Piknik z okazji 125-lecia OSP „Florian” w Strzybnicy; 14/ Piknik leśny i zawody MTB na Bukowej Górze

¹²⁰ Odpowiednio koszty ponosiły Nadleśnictwa i RDLP: w 2021 r. – 56 095,35 zł; w 2022 r. – 494 295,15 zł; w 2023 r. – 4 064 969,20 zł; w 2024 r. – 75 101,02 zł, łącznie brutto: 5 806 166,68 zł.

¹²¹ Odpowiednio w 2020 r. – 35 000 zł, 2021 r. – 463 300 zł; 2022 r. – 4 153 300 zł; 2024 r. – 60 000 zł, łącznie brutto 5 795 268 zł.

¹²² 1/ Piknik Rodzinny Służb Mundurowych w Raciborzu w 2022 r. oraz 2/ Piknik Ekologiczny na Zamku Ogrodzieniec.

¹²³ W tym Nadleśnictwa, które miały to wydarzenie zorganizować oraz wskazano artystów, których należało zaprosić (tj. 1/ RAK, 2/ Teresa Werner, 3/ Poloczek, 4/ Michał Wiśniewski).

na przekroczeniu zakresu upoważnienia byłego Dyrektora RDLP wynikającego z art. 34 ustawy o lasach, zostały opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*. Od 1 lipca 2023 r. do 8 października 2023 r. zorganizowano na terenie właściwości miejscowej RDLP łącznie 26 wydarzeń plenerowych pn. „Drewno surowiec wszech czasów”, których łączny koszt organizacji wyniósł 3 419 479,97 zł tj. 58,9% ogółu kosztów poniesionych na organizację wydarzeń plenerowych w latach 2021-2024. NIK wskazuje, że 21 (80,8%) spośród 26 wydarzeń odbyło się na terenie pokrywającym się z okręgiem wyborczym nr 29, w którym kandydatem w wyborach do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej był ówczesny Dyrektor Generalny Lasów Państwowych Pan Józef Kubica.

(akta kontroli str. 476-478, 3489-3525)

2.10. W wyniku analizy rejestru podróży służbowych pracowników RDLP ustalono, że w całym okresie objętym kontrolą rozliczono 131 poleceń wyjazdu służbowego obejmujących wyjazdy i przyjazdy w niedziele, tj. w dni wolne od pracy. Odpowiednio: w 2020 r. były to trzy delegacje, w 2021 r. – 25 delegacji, w 2022 r. – 55 delegacji, w 2023 r. – 47 delegacji, do 31 maja 2024 r. – jedna delegacja. Jako cel 38 delegacji wskazano bezpośrednio polecenie Dyrektora bądź wskazano „do dyspozycji Dyrektora”. Spośród 131 delegacji 31 związanych było z uczestnictwem w uroczystościach o religijnym charakterze¹²⁴. Stwierdzoną nieprawidłowość w zakresie udziału pracowników ww. uroczystościach w dniu wolnym od pracy, opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 691-698)

2.11. W kontrolowanym okresie RDLP nie przekazywała wsparcia rzeczowego (majątku ruchomego) na rzecz kościołów, związków wyznaniowych lub kościelnych osób prawnych. Poniesiono natomiast wydatki na zakup honorowych uniformów Leśnika Polskiego dla regionalnych duszpasterzy w łącznej kwocie 4 606,35 zł. Dyrektor wyjaśnił, że: *podstawą zakupu było zarządzenie nr 40 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie ustalenia Honorowego Uniformu Leśnika Polskiego*. Stwierdzoną w zakresie zakupu honorowych mundurów nieprawidłowość opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 483-486, 982-988)

2.12. W RDLP prowadzono jedną sprawę związaną z wydatkami na usługi zewnętrzne realizowane przez osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych lub związane z kościołami czy związkami wyznaniowymi, tj. organizację na zlecenie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych 21. *Rekolekcji Duszpasterskich Leśników* 8-9 listopada 2021 r. Fakturę nr 6/11/2011 wystawioną przez Centrum Duchowości Archidiecezji Częstochowskiej na kwotę 16 178,89 zł netto refakturowano na Dyrekcję Generalną Lasów Państwowych fakturą nr 21110047 z 30 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 484)

¹²⁴ Jako cel delegacji wskazywano 1/ Udział w Mszy Świętej, 2/ "Msza Hubertowska z udziałem pocztu sztandarowego, RDLP Katowice zgodnie z pismem z dnia 27.08.2021 r., znak sprawy: DB.074.13.2021, 3/ Udział w Pielgrzymce Kobiet, 4/ Zaproszenie na obchody Dożynek Diecezjalnych Diecezji Gliwickiej, 5/ Udział w Ogólnopolskiej Pielgrzymce Kół Myśliwskich, 6/ Reprezentowanie RDLP w Katowicach na uroczystościach pielgrzymkowych, 7/ Na polecenie Dyrektora uczestnictwo w uroczystościach cudownego ocalenia z pożaru lasu kaplicy św. Magdaleny w Goszycach, 8/ Niesienie darów ołtarza na pielgrzymce kobiet, 9/ Sanktuarium matki Bożej piekarskiej w Piekarach śląskich, 10/ Pielgrzymka Mężczyzn i Młodzieńców do Matki Bożej Piekarskiej, 11/ Reprezentowanie Dyrektora RDLP w Katowicach na uroczystej mszy św. z okazji zakończenia posługi kapłańskiej ks. Rajmunda Kały - duszpasterza leśników, 12/ Obsługa medialna uroczystości rocznicowych porozumień jastrzębskich oraz uroczystości w kaplicy świętej Marii Magdaleny w Goszycach z udziałem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych i Dyrektora RDLP w Katowicach, 13/ Pielgrzymka kobiet - złożenie darów ołtarza, 14/ Pożegnanie ks. Mikołaja Skawińskiego w związku z przejściem na emeryturę.

2.12. W całym okresie objętym kontrolą w RDLP nie odnotowano przypadków przekazywania przez nadzorowane przez RDLP jednostki nieruchomości w użytkowanie wieczyste na podstawie art. 38d ustawy o lasach, kościołom lub związkom wyznaniowym albo osobom prawnym związanym z kościołami lub związkami wyznaniowymi. W 2023 r. procedowano wniosek (na poziomie Nadleśnictwa Kobiór i RDLP) Rzymskokatolickiej Parafii bł. Karoliny Kozków w Tychach w sprawie oddania nieruchomości w użytkowanie wieczyste w trybie art. 42 ust. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej¹²⁵. Postępowanie zakończono przekazaniem ww. podmiotowi informacji o braku podstaw prawnych do bezpłatnego przekazania w użytkowanie wieczyste nieruchomości Skarbu Państwa.

(akta kontroli str. 485)

2.13. W okresie objętym kontrolą w RDLP nie odnotowano przypadków dokonywania zamiany nieruchomości przez podległe jednostki na podstawie przepisu art. 38e ustawy o lasach na rzecz kościołów lub związków wyznaniowych albo osób prawnych związanych z kościołami czy związkami wyznaniowymi.

(akta kontroli str. 485)

2.14. W okresie objętym kontrolą w RDLP nie zatrudniano osób duchownych ani zakonnych.

(akta kontroli str. 486)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą w RDLP przed zawarciem wszystkich (44)¹²⁶ porozumień z CILP, przedmiotem których były działania/wydarzenia promocyjne, w tym dotyczące prowadzenia kampanii medialnych nie zapewniono dokonania rzetelnych działań na rzecz weryfikacji celowości ich organizacji oraz zasadności ponoszenia kosztów. Pomimo tego, że celem tych działań była promocja zrównoważonej gospodarki leśnej oraz Lasów Państwowych, to w RDLP nie podjęto żadnych działań w zakresie określenia potrzeb upowszechniania w społeczeństwie wiedzy dotyczącej prowadzonej przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej, jak też określenia mierników realizacji celów będących miarą skuteczności działań promocyjnych. W konsekwencji nie planowano i nie mierzono efektów oddziaływania wydarzeń, na które wydatkowano 3 566 467,02 zł, na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców.

(akta kontroli str. 3613-3647, 3740-3743, 3744-5515)

Były Dyrektor RDLP zeznał m.in., że (...) *analizą zajmował się wydział organizacji i promocji. RDLP zawsze było otwarte, żeby jak najwięcej wychodzić z promocją do ludzi. RDLP jest jedna z największych dyrekcji, na terenie tej Dyrekcji mieszka przeszło 10% ludności polski (są to środowiska wielkomiejskie, które nie zdają sobie do końca sprawy z prawdziwego cyklu życia przyrody – dlatego uznaliśmy, że należy tę część społeczeństwa uświadamiać). Ważnym elementem tej promocji jest pojęcie retencji, doświadczyliśmy negatywnego tworzenia wizerunku, oczerniano wizerunek Lasów Państwowych i dlatego byliśmy otwarci na każdego rodzaju promocję, która mówiłaby prawdę jak wygląda gospodarka leśna. Miała być prowadzona pozytywna prawdziwa informacja o tym jak wygląda prawdziwa gospodarka leśna. Był kreowany negatywny wizerunek lasów państwowych w kontekście eksportu drewna, który de facto realizowany był przez przedsiębiorców, którzy kupują drewno od LP.*

Ponadto, sprawie realizacji zadań współpracy w zakresie prowadzenia kampanii reklamowych Lasów Państwowych w mediach oraz czy wynikało to z faktycznych

¹²⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1966.

¹²⁶ Tj. porozumień objętych kontrolą.

potrzeb Lasów Państwowych, były Dyrektor RDLP zeznał, że dotyczyło to potrzeby uświadamiania społeczeństwa wielkomiejskiego, zwłaszcza na terenie aglomeracji śląskiej. Dlatego cały czas byliśmy nastawieni na odpowiednie uświadamianie społeczeństwa, które nie do końca zdawało sobie sprawę czym LP się zajmują (np. retencja, ochrona p.poż.).

(akta kontroli str. 2842)

W sprawie braku prowadzenia analiz zasadności organizacji ww. wydarzeń oraz sposobu weryfikacji przewidzianych do uzyskania efektów Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: (...) *Działania promocyjno-edukacyjne są i będą potrzebne. Ich rolą jest rzetelne prezentowanie misyjnej funkcji Lasów Państwowych oraz podstaw prowadzenia i efektów uzyskiwanych z racjonalnej gospodarki leśnej. Takie działania są odpowiedzią na społeczne wątpliwości i potrzebę zrozumienia działalności Lasów Państwowych. Zakres i zasięg działań powinien być zaplanowany na podstawie identyfikacji potrzeb. Niestety w latach 2020-2023 takiej identyfikacji nie prowadzono, a potrzeb nie weryfikowano prawdopodobnie na żadnym szczeblu decyzyjnym.*

(akta kontroli str. 3675)

2. Pomimo tego, że mienie zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe powinno – zgodnie z zasadą wynikającą z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym¹²⁷ – służyć wykonywaniu zadań publicznych Lasów Państwowych, wynikających z przepisów art. 4 ust. 1 i ust. 3 ustawy o lasach (tj. prowadzeniu gospodarki leśnej, gospodarowaniu gruntami i innymi nieruchomościami oraz ruchomościami związanymi z gospodarką leśną a także prowadzeniu ewidencji majątku Skarbu Państwa i ustalaniu jego wartości) zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki, nie dochowano należytej staranności wymaganej przez art. 4 ust. 2 tej ustawy, gdyż dopuszczono do wydatkowania kwoty 2 950 989,83 zł¹²⁸ na organizację 36 wydarzeń/działań promocyjnych oraz kampanii medialnych. Takie działanie wykaczało istotnie poza zakres przedmiotowy uprawnień RDLP określonych w art. 34 ustawy o lasach oraz w Statucie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

NIK wskazuje również, że zgodnie z przepisami ustawy o lasach jedyną formą promocji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest ustanawianie leśnych kompleksów promocyjnych, o których mowa w art. 13b ustawy o lasach. Jednocześnie, zdaniem NIK, finansowanie ww. wydarzeń – na podstawie porozumień zawartych z CILP – ze środków funduszu leśnego nie mieściło się w katalogu celów, na jakie przeznaczone są środki tego funduszu, określone w art. 58 ust. 1 i 2 ustawy o lasach.

(akta kontroli str. 3613-3647, 3740-3743, 3744-5515)

W sprawie wydatkowania znacznych sum pieniężnych na zadania, które nie były związane z gospodarką leśną, a dotyczyły podejmowanych przez RDLP działań promocyjnych były Dyrektor RDLP zeznał m.in., że (...) *jeden kompleks (przyp. Leśny kompleks promocyjny) znajduje się na terenie RDLP, który tworzą cztery Nadleśnictwa tj. Ustroń, Bielsko, Węgierska Górka i Wiśła, sami sobie doskonale zdajemy sprawę, że nie wszyscy mieszkańcy mogą tam dotrzeć, dlatego należało szerzej wychodzić do społeczeństwa z promocją Lasów Państwowych. Osobiście uważam, że niektóre media oczerniały Lasy Państwowe w celu ich zniszczenia.*

(akta kontroli str. 2842)

¹²⁷ Dz. U. z 2024 r., poz. 834.

¹²⁸ Tj. 44. Wydarzeń/działań objętych kontrolą, wyszczególnionych w opisie stanu faktycznego ujętego w pkt 2.8. na str. 30-33 niniejszego wystąpienia pokontrolnego, z wyjątkiem działań nr 2, 12, 21, 22, 27, 30, 31, 41.

W odniesieniu do zasadności, celowości oraz gospodarności ponoszenia wydatków związanych m.in. z produkcją płyt z muzyką świąteczną, kompozycji utworów, zawierania umów sponsorskich z filharmonią, opracowania książki, prowadzenia kampanii medialnych i reklamowych, Dyrektor RDLP wyjaśnił m.in., że opisane działania *wykraczają poza potrzebę działań promocyjno-edukacyjnych, których jedynym celem powinna być rzetelna informacja dotycząca misji Lasów Państwowych oraz zasad, potrzeb i efektów prowadzonej przez leśników zrównoważonej gospodarki leśnej.*

(akta kontroli str. 3675)

3. W latach 2022-2023 RDLP nie planowała rzetelnie zamówień publicznych, których przedmiotem miała być publikacja materiałów prasowych, co w konsekwencji doprowadziło do braku łącznego szacowania ich wartości oraz zawarcia 11 umów¹²⁹ (pięciu w 2022 r. oraz sześciu w 2023 r.) o łącznej wartości 879 000 zł netto¹³⁰ z pominięciem przepisów ustawy Pzp.

Powyższe zaniechanie wynikało z braku rzetelnej weryfikacji dopuszczalności prowadzenia przez RDLP działań medialnych promujących Lasy Państwowe, określenia ewentualnych potrzeb w tym obszarze, jak też niezbędnych do poniesienia wydatków (określenia wartości zamówienia). Wynikało też ze zlecania takich usług podmiotom, które występowały do RDLP z propozycjami nawiązania współpracy. Jednocześnie RDLP każdorazowo akceptowało warunki finansowe przedstawiane przez wykonawców, co zdaniem NIK nie zapewniało celowego, legalnego i gospodarnego wydatkowania przeznaczonych na ten cel środków.

(akta kontroli str. 3740-3743)

W maju 2022 r. zawarta została pierwsza umowa, której zsumowana wartość z wartością uprzednio zawartych umów o tożsamym charakterze, przekraczała kwotę, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp. Umowa ta zawarta została z Ekoenergia Silesia SA z siedzibą w Katowicach na przygotowanie i publikację artykułów prasowych w tygodniku „Dwa kwadransy” oraz w internetowym wydaniu tej gazety (z wynagrodzeniem wynoszącym 12 tys. zł netto). Dodatkowo w 2022 r. RDLP zawarła następujące umowy:

- RR.271.47.2022 z 15 września 2022 r. zawarta z Przedsiębiorstwem Wydawniczo Produkcyjno Usługowym Spółką z o. o. w Częstochowie na realizację tekstów promocyjnych w „Gazecie Częstochowskiej” – wynagrodzenie wyniosło 15 tys. zł netto;
- RR.271.51.2022 z 30 września 2022 r. zawarta z Time SA w Warszawie na przygotowanie i publikację materiałów prasowych na łamach dziennika „Super Express” oraz w serwisie internetowym se.pl – wynagrodzenie wyniosło 120 tys. zł netto;
- RR.271.56.2022 z 14 listopada 2022 r. zawarta ze Spes Spółką z o. o., na przygotowanie i publikację materiałów prasowych na łamach dziennika „Nasz Dziennik” – wynagrodzenie wyniosło 120 tys. zł netto.

(akta kontroli str. 3744)

W 2023 r. pierwsza umowa, której zsumowana wartość z wartością uprzednio zawartych umów o tożsamym charakterze, przekraczała kwotę 130 000 zł netto została zawarta 30 marca 2023 r. z Capital Point Spółką z o. o. w Warszawie na publikację artykułów prasowych w tygodniku „Do Rzeczy” (z wynagrodzeniem wynoszącym 120 tys. zł netto). Kolejno w 2023 r. zawarte zostały umowy:

¹²⁹ Których przedmiotem było przygotowanie i/lub publikacja artykułów w prasie i w Internecie.

¹³⁰ Odpowiednio w 2023 r. – 566 tys. zł., w 2022 r. – 313 tys. zł, łącznie 1 081 170 zł (brutto).

- nr 1/05/2023 z 9 maja 2023 r. zawarta z Firmą Handlową MICROPRO Leszek Stański na teksty promocyjne zamieszczane w papierowym wydaniu dwóch tygodników: 1/ 7 DNI, 2/ PARTNER – wynagrodzenie wyniosło 46 tys. zł netto;
- nr 1/2023 z 29 maja 2023 r. zawarta z Polska Press Spółką z o. o. na realizację tekstów promocyjnych w papierowym wydaniu „Dziennika Zachodniego” oraz serwisie internetowym dziennikzachodni.pl; naszemiasto.pl – wynagrodzenie wyniosło 125 tys. zł netto;
- z 29 czerwca 2023 r. zawarta z Fratria Spółką z o. o. na publikację czterech artykułów sponsorowanych w papierowym wydaniu tygodnika „Sieci” oraz serwisie internetowym wGospodarce.pl – wynagrodzenie wyniosło 120 tys. zł netto;
- 1/AD z 31 października 2023 r. zawarta z Pro Media Spółką z o. o. na opracowaniu tekstów promocyjnych w papierowym wydaniu Nowej Trybuny Opolskiej oraz serwisie internetowym nto.pl – wynagrodzenie wyniosło 125 tys. zł;
- LP/10/2023 z 31 października 2023 r. zawarta z News Press Renata Kluczna na publikację cyklu artykułów prasowych oraz reklam na łamach Tygodnika Regionalnego „7 dni” oraz w serwisie internetowym 7dni.com.pl – wynagrodzenie wyniosło 30 tys. zł netto.

(akta kontroli str. 3744)

Dyrektor RDLP wyjaśnił m.in., że (...) Zarówno w roku 2022 jak i 2023 nie planowano prowadzenia tych działań. Tym samym nie można było przewidzieć przeprowadzenia zadań w danym okresie, jak również dla danego przedmiotu działania. Sprowadzało się to również do nie możliwości do przewidzenia podmiotu realizacji poszczególnych zadań, gdyż nie było możliwości wykonania przedmiotów umów przez jeden podmiot. Wskazane zamówienia w zakresie objętym kontrolą były realizowane doraźnie i nie były planowane do realizacji w danym okresie. Gdyby nie możliwość dofinansowania z CILP, większość z nich nie była by realizowana. Naruszenie Regulaminu udzielania zamówień sprowadziło się do braku ustalenia szacunkowej wartości zamówienia, ze względu na konieczność realizacji nieplanowanych zadań na polecenia przełożonego.

(akta kontroli str. 3675)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień należy stwierdzić, że przedmiot ww. 11 umów był tożsamy i obejmował opracowanie i/lub publikację materiałów promocyjnych w postaci artykułów prasowych na łamach wydawnictw w ich papierowych wydaniach i/lub serwisach internetowych. Powierzenie takich zadań, podmiotom trzecim (pomijając w tym miejscu opisaną powyżej kwestię ich zgodności z zadaniami RDLP), jak też zaniechania w zakresie planowania zamówień oraz szacowania ich wartości, zdaniem NIK doprowadziło do nielegalnego i niegospodarnego wydatkowania ww. środków.

4. Byli Dyrektorzy nie dochowali należytej staranności wymaganej przez art. 4 ust. 2 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, gdyż dopuścili do wydatkowania w okresie objętym kontrolą kwoty 1 002 746,79 zł¹³¹ na organizację i funkcjonowanie leśnej asysty honorowej (m.in. na zakupy umundurowania i wyposażenia, szkolenia, podróże służbowe). Zadania te, polegające na udziale w uroczystościach o charakterze patriotyczno-religijnym, wykonywane przez grupę około 70 pracowników RDLP i nadleśnictw¹³², nie były związane z gospodarką leśną prowadzoną w nadleśnictwach, jak też z zadaniami kontrolowanej jednostki określonymi w art. 34 ustawy o lasach.

¹³¹ W 2020 r. – 31 602,49 zł, w 2021 r. – 77 578,06 zł, w 2022 r. – 121 809,61 zł, a w 2023 r. – 771 756,63 zł

¹³² Zgodnie m.in. z postanowieniami Zarządzenia nr 1 Dyrektora Generalnego LP z 4 stycznia 2019 r. w sprawie leśnej asysty honorowej oraz Zarządzenia nr 11 Dyrektora RDLP z 1 marca 2023 r. w sprawie leśnej asysty honorowej RDLP w Katowicach.

(akta kontroli str. 1095, 1099, 1115, 1133-1205)

Były Dyrektor zeznał m.in., że takowa asysta już istniała, a ta nowa procedura jedynie odświeżała już istniejącą procedurę oraz żeby był porządek w dokumentacji wewnętrznej, żeby nie tworzyć dodatkowego aneksu, dzięki temu zarządzenie było usystematyzowane. (...) Było zarządzenie Dyrektora Generalnego, na mocy którego powołano bezpośrednio do reprezentowania Lasów Państwowych Dyrekcje w Szczecinku oraz w Katowicach. Cały czas w historii Lasów Państwowych były wyznaczane grupy do reprezentowania LP i odbywały się różnego rodzaju ćwiczenia i osoby były delegowane do różnego rodzaju wydarzeń. Pan Dyrektor Kucharski zaczął systematyzowanie funkcjonowania tych grup a zarządzenie z 2023 r. było kontynuacją tego zarządzenia. Suma wydatków przedstawiona w pytaniu, zapewne również dotyczyła wydatków na testowanie nowych mundurów.

(akta kontroli str. 2842)

W konsekwencji realizacji postanowień ww. zarządzeń pracownicy Lasów Państwowych zatrudnieni w Biurze RDLP oraz w nadleśnictwach, wykonywali na polecenie lub za zgodą byłych Dyrektorów RDLP zadania, które nie były związane z zadaniami jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych. Honorowy charakter tych zadań nie usprawiedliwiał jednak wydatków poniesionych na ich realizację w wysokości wynoszącej ponad 1 mln zł.

(akta kontroli str. 1095, 1099, 1115, 1133-1205)

Dyrektor RDLP wyjaśnił m.in., że (...) Ocena funkcjonowania tzw. „leśnej asysty honorowej” (...) jest negatywna, tak pod kątem celowości, jak i gospodarności. W dniu 5 czerwca 2024 r. RDLP w Katowicach złożyło zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Okręgowej w Katowicach. W zawiadomieniu uwzględniono koszty poniesione na Leśną Asystę Honorową.

(akta kontroli str. 3675)

5. Były Dyrektor RDLP nie dochował należytej staranności wymaganej przez art. 4 ust. 2 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, ponieważ dopuścił do niecelowego i niegospodarnego wydatkowania łącznej kwoty 17 478,60 zł, odpowiednio: a/ 12 872,25 zł na zakup buławy hetmańskiej oraz jej miniaturowy, stanowiących atrybut Dziekana Korpusu Nadleśniczych RDLP zgodnie z Zarządzeniem nr 31 Dyrektora RDLP z dnia 29 czerwca 2023 r. oraz b/ 4 606,35 zł na zakup honorowych uniformów Leśnika Polskiego dla regionalnych duszpasterzy.

(akta kontroli str. 483-486, 982-988, 1001-1010, 1016, 3701, 5557)

Były Dyrektor zeznał, że ceremonia LP wprowadzono zarządzeniem Dyrektora Generalnego. Jednym z punktów tego zarządzenia był dziekan korpusu nadleśniczych. Taka instytucja zawsze istniała i w różny sposób była wybierana. Zarządzenie z 2023 r. miało charakter systematyzujący. Samo zarządzenie było przygotowywane w wydziale organizacyjnym i w nim było również konsultowane. Projekt buławy przygotowywał Naczelnik Pan Stanisław Wypych i nie mam w tej kwestii więcej do dodania.

(akta kontroli str. 2842)

Dyrektor RDLP wyjaśnił m.in., że zakup buławy nie miał związku z prowadzeniem gospodarki leśnej i wynikał z zamiaru ówczesnego Dyrektora RDLP sformalizowania oraz kultywowania i wprowadzania nowych form tradycji leśnej. (...) ocena funkcjonowania buławy hetmańskiej jest negatywna tak pod kątem celowości jak i gospodarności. (...) Duszpasterze regionalni byli zaopatrywani w elementy umundurowania leśnika na podstawie zarządzenia nr 40 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 29 czerwca 2000 r. w sprawie ustanowienia Honorowego Uniformu Leśnika Polskiego.

(akta kontroli str. 3675)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień NIK wskazuje, że podjęcie przez byłego Dyrektora RDLP decyzji o wydatkowaniu kwoty 17 478,60 zł, na zakup służący jedynie realizacji funkcji honorowej, wykraczało poza zakres zadań Lasów Państwowych, tj. nie znajdowało umocowania w przepisach ustawy o lasach oraz Statucie LP. Ponadto zgodnie z art. 35a ustawy o lasach prawo noszenia munduru leśnika przysługuje jedynie pracownikom Lasów Państwowych.

6. Byli Dyrektorzy RDLP inicjując a następnie koordynując w latach 2020-2023 organizację corocznych ogólnopolskich pielgrzymek leśników na Jasną Górę w Częstochowie, mających spełniać funkcję *integracji społeczności leśnej w połączeniu z poborem różnorodnych świadczeń kulturalno-oświatowych*, dopuścili do wydatkowania ze środków pozostających w dyspozycji jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w sposób niecelowy kwoty 565 887,05 zł. Jakkolwiek w trakcie tych wydarzeń planowano m.in. organizację Krajowej Narady Leśników, to jednak pielgrzymki te miały w przeważającej mierze charakter religijny, obejmujący w szczególności udział w mszach świętych. Finansowanie działań zaspokajających potrzeby religijne (duchowe) pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe wykraczało poza zadania jednostek organizacyjnych tego podmiotu, wynikające z przepisów o lasach.

(akta kontroli str. 479-482, 687-690, 2863-2944)

Były Dyrektor zeznał m.in., że: *ja bezpośrednio nie inicjowałem pielgrzymki. Pielgrzymka była bezpośrednio organizowana przez CILP i nam CILP zlecał organizację ze względu na położenie, ponieważ Częstochowa znajduje się we właściwości miejscowej RDLP w Katowicach. To nie my inicjowaliśmy pielgrzymkę, tylko CILP.*

My spotykaliśmy się bezpośrednio z przedstawicielami CILP na terenie Biura RDLP, gdzie ustalano kwestie organizacyjne, za które bezpośrednio odpowiadał wydział organizacji, który to spinał organizacyjnie i finansowo.

(akta kontroli str. 2842)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zauważa, że to byli Dyrektorzy RDLP każdorazowo występowali do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o wyrażenie zgody na zorganizowanie imprezy pracowniczej wyczerpującej znamiona *wspólnego przedsięwzięcia jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych*. Powyższe wnioski stanowiły podstawę do wydawania przez Generalną Dyрекcję Lasów Państwowych decyzji umożliwiających organizację ww. imprez, w których jako jednostkę wiodącą wskazywano każdorazowo RDLP w Katowicach.

(akta kontroli str. 2863-2944)

Dyrektor RDLP wyjaśnił natomiast m.in., że *Organizatorem ogólnopolskich pielgrzymek leśników jest Dyrektor Generalny Lasów Państwowych, który corocznie wydaje stosowną decyzję na tę okoliczność, w oparciu o zarządzenie nr 15 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 8 marca 2016 r. w sprawie systemu imprez pracowniczych w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe, (GK.166.3.2016). Pielgrzymka organizowana była na mocy trójstronnego porozumienia zawieranego przez współorganizatorów, tj. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Nadleśnictwo Herby oraz RDLP w Katowicach (jednostka wiodąca). Cytowane wyżej zarządzenie Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, w suplemencie nr 2, zawiera szczegółową charakterystykę „corocznej Pielgrzymki Leśników na Jasną Górę” jako imprezy pracowniczej, w tym: status, podział analityczny na części składowe, wskazanie uczestników, źródło finansowania oraz uwagi co do przebiegu imprezy. Organizacja ogólnopolskiej pielgrzymki leśników wynika z potrzeb zgłaszanych przez pracowników. Idea ogólnopolskiej pielgrzymki*

leśników jest słuszna i potrzebna. Jednak tak wysokie koszty ponoszone na oprawę pielgrzymki nie znajdują uzasadnienia w oczekiwaniach pracowników. Decyzją obecnego Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, w 2024 r. jedynymi kosztami poniesionymi z tytułu organizacji ogólnopolskiej pielgrzymki leśników były koszty delegacji pracowników, którzy zadeklarowali swój udział w tym wydarzeniu.

(akta kontroli str. 3675)

7. W okresie objętym kontrolą byli Dyrektorzy RDLP, po zatwierdzeniu w poszczególnych latach podziału zysku netto w jednostkach nadzorowanych przez RDLP, w ramach którego określana była wysokość środków, które mogły być przeznaczone na cele społecznie użyteczne, kierowali do nadleśniczych pisemne informacje, w których wskazywali na konieczność zarezerwowania w ramach tych środków, konkretnych kwot *do dyspozycji Dyrektora RDLP*. Powyższe wykraczało poza kompetencję dyrektora regionalnej dyrekcji określone w art. 34 ustawy o lasach, jak też naruszało zasadę samodzielności nadleśniczych, wynikającą z art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach oraz § 23 ust. 12 statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Zgodnie z tymi przepisami nadleśniczy kieruje Nadleśnictwem oraz decyduje i odpowiada za podejmowanie i prowadzenie w kierowanej przez siebie jednostce innej niż gospodarka leśna działalności.

Były Dyrektor zeznał m.in., że: *środki na te darowizny były jedynie agregowane przez RDLP od Nadleśnictw i przekazywane do obdarowanych.*

(akta kontroli str. 2945-3239, 2842, 3682)

W odniesieniu do złożonych wyjaśnień NIK zauważa, że opisana powyżej nieprawidłowość nie polegała na agregacji środków finansowych przekazywanych przez Nadleśnictwa, a następnie dystrybuowaniu ich do obdarowanych. Odnosiła się ona natomiast do nieuprawnionego wpływania na nadleśniczych i faktycznego ograniczania ich samodzielności, w zakresie decydowania o przeznaczeniu części dodatkowego wyniku finansowego Nadleśnictwa na cele społecznie użyteczne, o których mowa w § 19 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej.

Jednocześnie, w latach 2020-2023 byli Dyrektorzy RDLP, na podstawie pełnomocnictw udzielonych przez Nadleśniczych zawarli łącznie 29 umów darowizn środków pieniężnych na łączną kwotę 1 267 840 zł. Środki te przekazywane były przez Nadleśnictwa na rachunek bankowy RDLP, a następnie wypłacane obdarowanym.

W ramach tych darowizn wystąpiły dwa przypadki przekazywania środków osobom prawnym kościoła katolickiego, pomimo że darowizny te nie wpisywały się w cele pożytku publicznego określone w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹³³. Dotyczyło to przekazania łącznej kwoty 140 000 zł odpowiednio z przeznaczeniem na:

- zakup obiektów wewnętrznej infrastruktury architektonicznej i wyposażenia kościoła parafialnego w postaci drewnianych ławek dla Rzymskokatolickiej Parafii Miłosierdzia Bożego w Gliwicach (DR.073.301.2023 z 20 października 2023 r.) – darowizna w kwocie 110 000 zł;
- pokrycie kosztów budowy, realizacji obiektów wewnętrznej infrastruktury architektonicznej i wyposażenia kościoła parafialnego dla Rzymskokatolickiej Parafii Miłosierdzia Bożego w Gliwicach (DR.073.86.2022 z 9 maja 2022 r.) – darowizna w kwocie 30 000 zł.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie z art. 40 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej¹³⁴

¹³³ Dz.U. z 2023 poz. 571 ze zm.

¹³⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1966.

oraz art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o gwarancjach wolności sumienia i wyznania¹³⁵ osoby prawne Kościoła mogą wykorzystywać środki pochodzące m.in. z darowizn na prowadzenie działalności charytatywno-opiekuńczej. Zgodnie natomiast z art. 43 ust. 1 ustawy o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej inwestycje sakralne i kościelne są finansowane ze środków własnych kościelnych osób prawnych. Jednocześnie ww. obiekt, na który przeznaczono opisane powyżej darowizny nie był obiektem zabytkowym, tym samym brak było podstaw do przekazania tych środków.

(akta kontroli str. 2945-3239, 3074, 3169, 5576-5578)

8. Na etapie przygotowań do organizacji na terenie objętym właściwością RDLP wydarzeń plenerowych pn. „Drewno surowiec wszech czasów”¹³⁶ pracownicy kontrolowanej jednostki, na podstawie poleceń formułowanych przez przełożonych, w tym przez byłego Dyrektora RDLP, kierowali do nadleśniczych konkretne wytyczne oraz oczekiwania dotyczące, w szczególności m.in.:

- wyboru przez nadleśniczych konkretnych artystów, którzy mieli wystąpić w trakcie poszczególnych wydarzeń plenerowych,
- kręgu podmiotów, do których miały być kierowane zapytania ofertowe na etapie wylaniania przez nadleśnictwa poszczególnych wykonawców zaangażowanych w organizację wydarzenia, w tym ze wskazaniem firmy Grupa L8¹³⁷ – jako potencjalnego wykonawcy,
- każdorazowego zapraszania przez nadleśniczego do udziału w wydarzeniu Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych¹³⁸,
- w RDLP sporządzono i przekazano do nadleśnictw kosztorys i specyfikację zamówienia, wzór wniosku do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, sprecyzowane przez gwiazdę wieczoru wymogi organizacyjne i sceniczne,
- wytycznych w zakresie braku stosowania ustawy Pzp, w oparciu o art. 11 ust. 5 tej ustawy,
- określania terminu przygotowania i wysłania do Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych przez poszczególnych nadleśniczych wniosków o dofinansowanie wydarzeń, pomimo iż inicjatywa w tym zakresie nie wynikała z potrzeb nadleśnictw.

Powyższe wykraczało poza kompetencje dyrektora regionalnej dyrekcji określone w art. 34 ustawy o lasach, w szczególności dotyczące inicjowania, koordynowania oraz nadzorowania działalności nadleśniczych o zasięgu regionalnym i stanowiło przejaw nieuprawnionego wpływu na decyzje podejmowane przez poszczególnych nadleśniczych. Tym samym naruszało to zasadę samodzielności nadleśniczych, wynikającą z art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach oraz z § 23 ust. 12 statutu Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe. Zgodnie z tymi przepisami nadleśniczy kieruje Nadleśnictwem oraz decyduje i odpowiada za podejmowanie i prowadzenie w kierowanej przez siebie jednostce innej niż gospodarka leśna działalności.

W wyniku takich działań na terenie objętym właściwością RDLP zorganizowanych zostało łącznie 26 wydarzeń plenerowych (pikników) „Drewno surowiec wszech czasów”, których łączny koszt organizacji wyniósł 2 780 060,02 zł netto¹³⁹. Spośród ww. pikników 13 zostało zorganizowanych po 8 sierpnia 2023 r., tj. w okresie kampanii wyborczej przed wyborami do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Senatu

¹³⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 265.

¹³⁶ Wydarzenia te organizowane były w okresie od 1 lipca 2023 r. do 8 października 2023 r.

¹³⁷ Grupa L8 – zrealizowała jako organizator wydarzeń plenerowych wszystkie z wyjątkiem jednego wydarzenia. Wydatki poniesione przez jednostki nadzorowane oraz Biuro RDLP w 2023 r. wyniosły łącznie 1 484 780,50 zł

¹³⁸ Jednocześnie kandydata w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej, które odbyły się w 2023 r.

¹³⁹ Tj. 3 419 473,82 zł (brutto).

Rzeczypospolitej Polskiej¹⁴⁰. Na plakatach informujących o tych piknikach każdorazowo zamieszczone zostało zdjęcie ówczesnego Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, który kandydował w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej. Były Dyrektor Generalny Lasów Państwowych uczestniczył też w wybranych piknikach. W wydarzeniach brały udział również inne osoby kandydujące w tych wyborach.

(akta kontroli str. 476-478, 3534-3571, 3489-3525)

Dyrektor RDLP wyjaśnił m.in., że (...) *Sprawa jest bardzo złożona i podlega kontroli doraźnej prowadzonej przez Inspekcję Lasów Państwowych. Kontrola doraźna organizacji pikników plenerowych w 2023 r. w ramach akcji promocyjnej „Drewno surowiec wszech czasów” (GI.092.1.69.2024), została przeprowadzona w 12 nadleśnictwach RDLP w Katowicach oraz w Biurze RDLP w Katowicach. Nie posiadamy jeszcze wystąpienia pokontrolnego, jednak z relacji osób zaangażowanych w to przedsięwzięcie można w większości przypadków domniemywać polityczny podtekst związany z kampanią polityczną prowadzoną w tym samym czasie przez kandydatów do parlamentu i wyborów samorządowych oraz politycznym zaangażowaniem DGLP.*

(akta kontroli str. 3675)

W odniesieniu do zlecenia Nadleśniczemu organizacji wydarzenia plenerowego pn. „Drewno surowiec wszech czasów” Były Dyrektor RDLP zeznał, że *nie byłem nakłaniany ani inspirowany, nie pamiętam, żeby takie polecenia były również na mnie wymuszane. Od czerwca 2023 r. przygotowywaliśmy się do obchodów 100-lecia lasów państwowych, w kontekście promocji LP, nie tylko pikników. Na naradzie wewnętrznej Dyrektora generalnego LP, przedstawiono cały cykl działań związanych z obchodami 100-lecia. Pomysły były różne, m.in. spotkania dla społeczeństwa, jak również pikniki. One miały się odbywać na terenie całej Polski. Pikniki miały służyć promocji LP i gospodarki leśnej. Osobiście nie odbierałem tego jako wyzwania wyborcze, był to akurat nieszczęśliwy spłot dat, które zbiegły się z kampanią wyborczą. Dodam, że w tych piknikach, w których uczestniczyłem, to nigdy nie padło jakiegokolwiek polityczne nakłanianie społeczeństwa do głosowania na którąś z partii. Zawsze to były materiały i informacje dotyczące Lasów Państwowych, np. w kontekście odbudowy lasu po wielkim pożarze. Nigdy nie padały w trakcie tych wydarzeń zachęty polityczne.*

(akta kontroli str. 2842)

W odniesieniu do zlecenia przez byłego Dyrektora RDLP w formie poleceń służbowych organizacji i koordynacji wydarzenia plenerowego pn. „Drewno surowiec wszech czasów”, Rzecznik prasowy RDLP zeznała m.in., że (...) *Nadleśnictwa otrzymały wytyczne dotyczące realizacji zadania, tak też było ustalone w trakcie spotkania na początku czerwca 2023 r. Na spotkaniu padło sformułowanie, że RDLP wskaże potencjalne podmioty, które mogły zrealizować wskazane zadania. Było to podyktowane krótkim okresem czasu na organizację pikników. (...) Zespołowi została powierzona koordynacja tych zadań, wytyczne otrzymaliśmy prawdopodobnie od Pana Marka Mroza. Było to prowadzone za zgodą i wiedzą ówczesnego dyrektora Damiana Siebera. Pikniki nie były ani moją, ani mojego kierownika inicjatywą. Koordynacja pikników była wydana poleceniem służbowym wydanym przez Pana Damiana Siebera, Marka Mroza oraz podejrzewam, że Józefa Kubicy. Marek Mróz nie był moim przełożonym, Dyrektor Sieber wskazał, iż w sprawie uzgodnień dotyczących organizacji pikników mam kontaktować się bezpośrednio z Panem Markiem Mrozem. (...) Wszystkie pikniki miały być jednolite (...) podejrzewam,*

¹⁴⁰ Postanowienie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 sierpnia 2023 r. w sprawie zarządzenia wyborów do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej oraz do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 1564).

iż pomysłodawcami byli Damian Sieber, Marek Mróz oraz Józef Kubica. Nie brałam udziału w bezpośrednich spotkaniach i ustaleniach dotyczących pikników (...) pikniki promowały wizerunek Pana Józefa Kubicy. Świadczą o tym choćby plakaty z jego wizerunkiem (...) Dostaliśmy w czerwcu dokładną rozpiskę kiedy i gdzie się mają odbyć pikniki, kto i które jednostki mają to zadanie zrealizować. Dostaliśmy również rozpiskę z wykonawcami.

(akta kontroli str. 2851)

9. Przed zawarciem na czas nieokreślony dwóch umów (z 20 maja oraz 30 listopada 2020 r.) na obsługę prawną z Kancelarią AVENTUM, nie oszacowano wartości zamówień, a zamówień temu podmiotowi udzielono z pominięciem przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych¹⁴¹.

I tak, w przypadku umowy z:

- 20 maja 2020 r., RDLP reprezentowana przez Dyrektora Józefa Kubicę zawarła umowę na obsługę prawną na czas nieoznaczony, w której ustalono wynagrodzenie kancelarii w wysokości 5 000 zł netto miesięcznie, stosownie do treści przepisu art. 34 ust. 3a pkt 2 ustawy Pzp z 2004 r. – uwzględniając ww. wynagrodzenie, wartość tego zamówienia wyniosła 240 000 zł netto;
- 30 listopada 2020 r. RDLP reprezentowana przez Dyrektora Józefa Kubicę zawarła umowę na obsługę prawną na czas nieoznaczony, w której wynagrodzenie tej kancelarii określono na 4 000 zł netto miesięcznie, stosownie do treści ww. przepisu ustawy Pzp z 2004 r., wartość tego zamówienia wyniosła 192 000 zł netto.

Zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy Pzp z 2004 r. podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością. Ponadto art. 34 ust. 3a pkt 2 ww. ustawy stanowił, że podstawą ustalenia wartości zamówienia na usługi, których łączna cena nie może być określona, jest wartość miesięczna zamówienia pomnożona przez 48 – w przypadku zamówień udzielanych na czas nieoznaczony lub oznaczony dłuższy niż 48 miesięcy. Jednocześnie w myśl art. 4 pkt 8 tej ustawy, powinna być ona stosowana przy udzieleniu zamówień, których wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość 30 000 euro.

Wskutek braku oszacowania wartości tych zamówień, zostały one udzielone z pominięciem zastosowania przepisów ustawy Pzp z 2004 r.

(akta kontroli str. 776-780, 797-855)

Były Dyrektor zeznał, że: *związane pewnie było to z kwotą odpowiadającą procedurze wyłonienia wykonawców. Uważam, że było to zgodne z prawem, zasięgałem również opinii u prawników.*

(akta kontroli str. 2859-2860)

W sprawie nawiązania współpracy RDLP z ww. podmiotem były Dyrektor zeznał, że *o wyborze zdecydował fakt, że wcześniej w ramach sprawowania mandatu radnego poznałem Pana P. i sprawił na mnie bardzo dobre i pozytywne wrażenie, w związku z powyższym zaproponowałem pracę dla kancelarii. Zeznał też, że: (...) Nie przypominam sobie, żeby mnie ktoś inspirował w tej kwestii. Wydaje mi się, że miałem do tej kancelarii zaufanie. Przede wszystkim byłem pod wrażeniem merytorycznej wiedzy tego prawnika.*

(akta kontroli str. 2860)

10. Przed zawarciem na czas oznaczony z Kancelarią AVENTUM dwóch umów na obsługę prawną (z 1 października 2021 r. oraz z 5 października 2023 r.) nie oszacowano prawidłowo wartości zamówień, co skutkowało wyborem wykonawcy

¹⁴¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej: ustawa Pzp z 2004 r.

z naruszeniem Regulaminu udzielania zamówień publicznych, polegającym na niezastosowaniu odpowiedniego trybu.

Zgodnie z art. 28 ustawy Pzp, podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością. W ww. przypadkach prawidłowo określona wartość zamówienia na zasadach przewidzianych w art. 35 ust. 1 pkt 1 ustawy Pzp w odniesieniu do umowy z 1 października 2021 r. powinna wynieść co najmniej 47 970 zł¹⁴², a w odniesieniu do umowy z 5 października 2023 r. – co najmniej 52 271 zł¹⁴³.

W myśl art. 35 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy podstawą ustalenia wartości zamówienia na usługi lub dostawy powtarzające się lub podlegające wznowieniu w określonym czasie jest rzeczywista łączna wartość kolejnych zamówień tego samego rodzaju, udzielonych w ciągu poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym lub roku obrotowym, z uwzględnieniem zmian ilości lub wartości zamawianych usług lub dostaw, które mogły wystąpić w ciągu 12 miesięcy następujących od udzielenia pierwszego zamówienia. Brak prawidłowego oszacowania tych zamówień skutkowało dokonaniem wyboru wykonawcy z naruszeniem zasad przewidzianych w Regulaminie udzielania zamówień publicznych RDLP dla zamówień o wartości powyżej 20 tys. zł netto, tj. bez uprzedniego uzyskania ofert od co najmniej trzech wykonawców w trybie zapytania ofertowego (rozdział 3 – Regulaminu).

(akta kontroli str. 776-780, 797-855)

Były Dyrektor zeznał, że: z tego co dobrze pamiętam sprawą tą zajmował się wydział organizacji (przygotowanie procedur związanych z kancelarią) wtedy na tamten czas jak była oferta, (...) jeśli cokolwiek jest niezgodne z naszym regulaminem wewnętrznym lub prawem, do obowiązków Naczelnika należy zwrócić uwagę Dyrektorowi, że kwestia ta może nie być zgodna z regulaminem. Gdybym posiadał taką wiedzę to zapewne mógłbym zareagować. W RDLP są zatrudnione osoby merytorycznie odpowiedzialne za prowadzenie takich spraw i za to odpowiadają. Podobnie jak w kwestii samochodu Toyota. Co inne gdybym miał pełną świadomość i pełną wiedzę wynikającą z regulaminów, mógłbym inaczej reagować. Podkreślałem zawsze, że Naczelnicy muszą pilnować kwestii dotyczących procedury i merytorycznych zagadnień, to oni przygotowują bezpośrednio dokumenty.

(akta kontroli str. 2842)

11. W dokumentacji RDLP brak było oryginału umowy, której przedmiotem było świadczenie obsługi prawnej przez Kancelarię AVENTUM na rzecz tej jednostki. Powyższe stanowiło naruszenie art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym oraz archiwum¹⁴⁴, zgodnie z którym m.in. państwowe jednostki organizacyjne obowiązane są zapewnić odpowiednią ewidencję, przechowywanie oraz ochronę przed uszkodzeniem, zniszczeniem bądź utratą powstającej w nich dokumentacji, w sposób odzwierciedlający przebieg załatwiania i rozstrzygania spraw, jak też nadsyłanej i składanej do jednostki dokumentacji.

Dyrektor wyjaśnił, że: *RDLP (...) nie posiada oryginału umowy z 20 maja 2020 r. Dysponujemy jedynie skanem wykonanym w oparciu o dokument, który pozostawał w posiadaniu ówczesnego Dyrektora Pana Józefa Kubicy.*

(akta kontroli str. 776)

¹⁴² Tj. kwota wydatków poniesionych przez kontrolowaną jednostkę na usługi prawne w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających datę zawarcia umowy z 1 października 2021 r.

¹⁴³ Tj. kwota wydatków poniesionych przez kontrolowaną jednostkę na usługi prawne w okresie 12 miesięcy bezpośrednio poprzedzających datę zawarcia umowy z 5 października 2023 r.

¹⁴⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 164.

Były Dyrektor RDLP w sprawie dostarczenia do RDLP kserokopii umowy z 20 maja 2020 r. zamiast jej oryginału oraz przyczyn braku posiadania przez RDLP ww. umowy w oryginale zeznał, że *nic sobie w tym temacie nie przypomina i nie ma w tym zakresie wiedzy.*

(akta kontroli str. 2858)

12. W okresie objętym kontrolą w RDLP rozliczono 131 poleceń wyjazdu służbowego, których rozpoczęcie i zakończenie miało miejsce w dniu wolnym od pracy, tj. w niedzielę, z których 31 związanych było z uczestniczeniem pracowników RDLP w uroczystości o charakterze religijnym¹⁴⁵.

Powyższe wykraczało poza okoliczności dopuszczające pracę w niedzielę i święta, określone w art. 151¹⁰ ust. 9 ustawy Kodeks pracy. Zgodnie z tym przepisem praca w niedzielę i święta jest dozwolona przy wykonywaniu prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności, w szczególności w: zakładach świadczących usługi dla ludności, gastronomii, zakładach hotelarskich, jednostkach gospodarki komunalnej, zakładach opieki zdrowotnej i innych placówkach służby zdrowia przeznaczonych dla osób, których stan zdrowia wymaga całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych, jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej oraz jednostkach organizacyjnych wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej zapewniających całodobową opiekę, zakładach prowadzących działalność w zakresie kultury, oświaty, turystyki i wypoczynku. Zdaniem NIK, ww. wydarzenia nie stanowiły prac koniecznych ze względu na ich użyteczność społeczną i codzienne potrzeby ludności, a tym bardziej wykonywanych w powyżej wymienionych podmiotach/jednostkach.

(akta kontroli str. 687-698)

Były Dyrektor RDLP zeznał, że *zawsze odbywało się to za zgodą danego pracownika, nie podejmowano decyzji wbrew woli pracownika. Pracownik zawsze ma prawo odmówienia takiego wyjazdu.*

(akta kontroli str. 2842)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zwraca uwagę, że wskazana w tym wyjaśnieniu okoliczność pozostaje bez związku z istotą tej nieprawidłowości, tj. dopuszczaniem do wykonywania pracy - nieprzewidzianej w przywołanym powyżej przepisie Kodeksu pracy - w niedzielę i święta.

13. W trakcie rekrutacji na stanowisko specjalisty ds. posiadania w Wydziale Zarządzania Zasobami Leśnymi na okres zastępstwa, naruszony został zakaz dyskryminacji określony w art. 11³ Kodeksu pracy.

W RDLP w sierpniu 2020 r. przeprowadzono nabór wewnętrzny, zamieszczając stosowne ogłoszenie na portalu wewnętrznym. Na ogłoszenie odpowiedział jeden kandydat spełniający wszystkie wskazane w ogłoszeniu wymogi. Pomimo tego były Dyrektor RDLP pismem z 4 listopada 2020 r. odrzucił tę kandydaturę ze względu na zbyt wysokie kwalifikacje oraz brak możliwości zatrudnienia w bieżącym roku.

(akta kontroli str. 1422, 1654 -1667)

¹⁴⁵ Jako cel delegacji wskazywano 1/ Udział w Mszy Świętej, 2/ "Msza Hubertowska z udziałem pocztu sztandarowego, RDLP Katowice zgodnie z pismem z dnia 27.08.2021 r., znak sprawy: DB.074.13.2021, 3/ Udział w Pielgrzymce Kobiet, 4/ Zaproszenie na obchody Dożynek Diecezjalnych Diecezji Gliwickiej, 5/ Udział w Ogólnopolskiej Pielgrzymce Kół Myśliwskich, 6/ Reprezentowanie RDLP w Katowicach na uroczystościach pielgrzymkowych, 7/ Na polecenie Dyrektora uczestnictwo w uroczystościach cudownego ocalenia z pożaru lasu kaplicy św. Magdaleny w Goszycach, 8/ Niesienie darów ołtarza na pielgrzymce kobiet, 9/ Sanktuarium matki bożej piekarskiej w Piekarach śląskich, 10/ Pielgrzymka Mężczyzn i Młodzieńców do Matki Bożej Piekarskiej, 11/ Reprezentowanie Dyrektora RDLP w Katowicach na uroczystej mszy św. z okazji zakończenia posługi kapłańskiej ks. Rajmunda Kały- duszpasterza leśników, 12/ Obsługa medialna uroczystości rocznicowych porozumień jastrzębskich oraz uroczystości w kaplicy świętej Marii Magdaleny w Goszycach z udziałem Dyrektora Generalnego LP i Dyrektora RDLP w Katowicach, 13/ Pielgrzymka kobiet - złożenie darów ołtarza, 14/ Pożegnanie ks. Mikołaja Skawińskiego w związku z przejściem na emeryturę.

Były Dyrektor RDLP wyjaśnił m.in., że: *Sprawa była analizowana dogłębnie przez Wydział Kadr i w związku z powyższym przyjąłem stanowisko zaprezentowane przez Panią Kadrówą. Być może potrzebowaliśmy na szybko kogoś zatrudnić. Najlepiej zorientowana jest Pani Naczelnik Kadr i dlatego przychyliłem się do jej wniosku. Nie przypominam sobie takiego pracownika.*

Naczelnik Wydziału Organizacji, Kadr i Edukacji wyjaśnił m.in., że: *treść pism skierowanych do kandydata zgłoszonego w naborze na stanowisko specjalisty ds. stanu posiadania oraz do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych sformułowała ówczesna Naczelnik Wydziału Kadr. Pisma zostały sporządzone zgodnie z poleceniami przełożonego i podpisane przez Zastępcę Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej.*

(akta kontroli str. 1527-1528, 2858)

W odniesieniu do złożonych wyjaśnień należy stwierdzić, że odrzucając kandydata zgłoszonego w trakcie naboru wewnętrznego z uwagi na zbyt wysokie kwalifikacje, były Dyrektor RDLP naruszył przepis art. 11³ Kodeksu pracy, stanowiący o zakazie dyskryminacji w zatrudnieniu.

14. W trzech przypadkach skład komisji do podziału nagród i premii¹⁴⁶, niezgodny był z zapisami § 7 ust. 2 pkt 2.2. i pkt 2.3. Regulaminu nagradzania, ponieważ nie uczestniczyli w nich przedstawiciele związków zawodowych. Stosownie do wymogu określonego w przepisie § 7 pkt 2.2. i pkt 2.3. Regulaminu nagradzania w skład komisji wchodzi: przewodniczący – jeden z wytypowanych zastępców Dyrektora oraz członkowie: pozostali zastępcy Dyrektora, Naczelnik Wydziału Organizacji i Kadr a także przedstawiciele związków zawodowych (...) § 7 ust. 2 pkt 2.3. – udział przedstawicieli związków zawodowych w pracach komisji jest obligatoryjny.

W jednym przypadku odnoszącym się do wypłaty transzy nagród uruchamianych na podstawie pisma Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 18 października 2023 r. (GK.1150.14.2023), nie został sporządzony protokół z posiedzenia komisji, co pozostaje w sprzeczności § 7 ust. 2 pkt 2.5 Regulaminu nagradzania. W pozostałych przypadkach sporządzone przez byłego Dyrektora RDLP protokoły, nie zawierały informacji o ogólnej kwocie możliwej do przeznaczenia na nagrody i premie, pomimo że wymóg zamieszczania takiej informacji określony został w § 7 ust. 2 pkt 2.5. w związku z § 7 ust. 2 pkt 2.1. Regulaminu nagradzania.

(akta kontroli str. 1860, 1934-1938, 1978-1984, 2026-2035, 2083-2086, 3718-3725)

Naczelnik Wydziału Organizacji, Kadr i Edukacji wyjaśnił m.in., że: *przy ustalaniu zasad przyznawania nagród motywacyjnych uruchamianych pismami Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych z 23 kwietnia 2023 r., (GK.1150.14.2023) komisja była powoływana, natomiast brak jest dokumentów potwierdzających ten fakt, tj. protokołów z posiedzeń tejże komisji, co stanowi brak formalny w dokumentach, na który nie znajdujemy uzasadnienia. (...)*

(akta kontroli str. 3718)

W odniesieniu do złożonych wyjaśnień NIK zauważa, że zgodnie z § 7 ust. 2 i ust. 2.5 Regulaminu nagradzania, Dyrektor RDLP w celu podziału nagród dla pracowników, powinien powołać komisję do podziału nagród i premii (...). W skład komisji powinny wchodzić: a/ przewodniczący – jeden z wytypowanych zastępców Dyrektora, b/ członkowie – pozostali zastępcy dyrektora, Naczelnik Wydziału Organizacji i Kadr

¹⁴⁶ Odpowiednio obrady odbyły się w dniach: 22 lipca 2021 r., 27 kwietnia 2021 r., 22 grudnia 2022 r., a dotyczyły wypłaty nagród motywacyjnych uruchamianych w ślad za pismami Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 26 kwietnia 2021 r. (GK.1150.10.2021), z 20 lipca 2021 r. (GK.1150.14.2021), z 21 grudnia 2022 r. (1150.19.2022).

oraz przedstawiciele związków zawodowych (których udział w pracach komisji jest obligatoryjny), a z prac komisji powinien być sporządzony protokół.

15. Kierownicy komórek organizacyjnych RDLP w 17 przypadkach¹⁴⁷, nierzetelnie sporządzali wnioski o przyznanie nagród motywacyjnych, ponieważ nie zamieszczali w nich pisemnego uzasadnienia o nieuwzględnieniu absencji pracownika przy ustalaniu kwoty nagrody motywacyjnej. Powyższe stanowiło naruszenie przepisu § 3 ust. 3 Regulaminu nagradzania oraz określonych zasad podziału nagród i premii¹⁴⁸.

(akta kontroli str. 1943-1944, 2010-2011, 2036-2045, 2054-2059, 2088-2089, 2100-2103, 2113-2114)

Naczelnik Wydziału Organizacji, Kadr i Edukacji wyjaśnił m.in., że: (...) *Nagrody mają charakter uznaniowy i są przyznawane pracownikom przez Dyrektora RDLP na podstawie pisma Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych uruchamiającego poszczególną nagrodę – określającą wysokość przeciętnej nagrody oraz zasady przyznawania. (...) przy ustalaniu wysokości nagród, należy uwzględnić okresy absencji, co w związku z motywacyjnym charakterem nagród nie przesądza o ostatecznej ich wysokości. Podstawą podjęcia przez Dyrektora RDLP ostatecznej decyzji o kwocie nagrody przyznanej określonemu pracownikowi jest wniosek kierownika merytorycznej komórki organizacyjnej, który zawiera uzasadnienie.*

(akta kontroli str. 3719)

W ww. przypadkach kierownicy merytorycznych komórek organizacyjnych zaniechali sporządzania wymaganych uzasadnień, w przypadku nieuwzględniania absencji pracownika przy wypłacie nagród motywacyjnych. Powyższe niezgodne było z ustalonymi przez komisję do podziału nagród i premii zasadami, które stanowiły, że (...) kierownicy komórek organizacyjnych będą pisemnie wnioskować o wypłatę pełnej kwoty nagrody, bez potrącania za czas (...) nieobecności, jeśli absencja nie miała wpływu na bieżące funkcjonowanie komórki organizacyjnej oraz z przepisem § 3 ust. 3 Regulaminu nagradzania, który stanowi, że wysokość indywidualnych nagród i premii przyznawana jest z uwzględnieniem absencji chorobowej w okresie objętym nagradzaniem.

16. Kontrolowana jednostka w związku z realizacją umowy zawartej z byłym Dyrektorem RDLP na podnoszenie kwalifikacji zawodowych¹⁴⁹, poniosła wydatki na jego zakwaterowanie w kwocie 4 437 zł, pomimo że pracownik ten, nie złożył wymaganego wniosku o rozszerzenie świadczonego dofinansowania tj. o możliwość pokrycia kosztów noclegów. Obowiązek złożenia ww. wniosku spoczywał na pracowniku i wynikał z treści przepisu Działu III pkt 8 zarządzenia w sprawie podnoszenia kwalifikacji zawodowych.

W sprawie braku złożenia stosownego wniosku były Dyrektor RDLP zeznał, że: *bezpośrednio otrzymał zgodę od Dyrektora Generalnego, a okoliczności złożenia wniosku i ewentualnej zgody na jego realizację nie pamiętam.*

Naczelnik Wydziału Organizacji, Kadr i Edukacji wyjaśnił m.in., że (...) *warunki (...) zostały określone przez ówczesnego Dyrektora Pana Damiana Siebera i na jego polecenie sporządzono aneks do ww. umowy.*

¹⁴⁷ Nagroda motywacyjna (znak sprawy nr DP.1150.8.12021) uruchomiona pismem DGLP z 23 kwietnia 2021 r. (znak sprawy nr GK.1150.10.2021) – jeden przypadek; (DP.1150.8/3.2021) uruchomiona pismem DGLP z 20 lipca 2021 r. (GK.1150.14.2021) – dwa; (DP.1150.19.2022) uruchomiona pismem DGLP z 21 grudnia 2022 r. (1150.19.2022) – dziewięć; (DP.1150.4.3.2023) uruchomiona w ślad za pismem z 18 października 2023 r. – pięć.

¹⁴⁸ Określonych w protokołach ze spotkań kierownictwa RDLP w sprawie uzgodnienia zasad uruchomienia nagród motywacyjnych.

¹⁴⁹ Tj. 1/ - Umowa zawarta z D.S nr 2/2022 z 14 czerwca 2022 r. na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.12.2022 – studia podyplomowe na kierunku „MBA – Menedżer gospodarstwa leśnego”; 2/ Umowa zawarta z D.N nr 6/2023 z 21 września 2023 r. na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.15.2023 – studia podyplomowe na kierunku „Hodowla Lasu”.

(akta kontroli, str. 2251-2311, 2749, 2843)

Stosownie do wymogu określonego w Dziale III pkt 8 zarządzenia w sprawie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, pracownikowi może zostać przyznana pomoc w innym zakresie¹⁵⁰ niż wynikającym z umowy, na podstawie umotywowanego wniosku. Tymczasem z przedstawionej do kontroli dokumentacji wynikało, że były Dyrektor RDLP nie sporządził takiego wniosku.

17. W umowie nr 2/2022 z dnia 14 czerwca 2022 r. zawartej z byłym Dyrektorem RDLP, na podnoszenie kwalifikacji, nie zabezpieczono w sposób rzetelny interesów kontrolowanej jednostki, bowiem nie wprowadzono do niej zapisów przewidujących proporcjonalny zwrot poniesionych kosztów studiów, w przypadku odwołania z tej funkcji. Powyższe zaniechanie należy uznać za niegospodarne, ponieważ niedostatecznie zabezpieczono interes Skarbu Państwa w ww. sytuacji wydatkowania środków na podnoszenie kwalifikacji w wysokości 23 tys. zł.

(akta kontroli str. 2178, 2251-2311)

Naczelnik Wydziału Organizacji, Kadr i Edukacji wyjaśnił m.in., że: *Zarządzenie nr 2 Dyrektora RDLP w Katowicach z 10 lutego 2011 r. w sprawie wprowadzenia kryteriów kwalifikowania do podnoszenia kwalifikacji zawodowych (poziomu wykształcenia) oraz zasad udzielania pomocy finansowej ze strony pracodawcy pracownikom RDLP w Katowicach i jednostek przez nią nadzorowanych nie przewiduje, nielogicznej w swej istocie, sytuacji, w której z pracownikiem kierowanym na podnoszenie kwalifikacji zawodowych zostaje rozwiązany stosunek pracy. W konsekwencji, zapisy umowy na podnoszenie kwalifikacji także nie przewidują takiej sytuacji w kontekście zwrotu kosztów poniesionych przez pracodawcę.*

(akta kontroli str. 1610)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zwraca uwagę, że brak ww. zapisów uniemożliwił skuteczne dochodzenie przez RDLP zwrotu części poniesionych wydatków na rzecz podniesienia kwalifikacji zawodowych byłego Dyrektora, który odwołany został z tego stanowiska 1 lutego 2024 r.

18. Kontrolowana jednostka nierzetelnie dokonała analizy dodatkowych kosztów związanych z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych, przed zawarciem umowy nr 5/2020¹⁵¹, ponieważ zapisy tej umowy gwarantowały pracownikowi zwrot poniesionych kosztów podróży prywatnym samochodem z Katowic do Poznania. Na podstawie ww. umowy RDLP wydatkowała 34,5 tys. zł, z czego 28,6 tys. zł (82,89%) stanowiły koszty dojazdu. W przypadku podjęcia przez pracownika analogicznych studiów na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie, zapewniających porównywalne korzyści dla pracodawcy, koszty dojazdu byłyby znacząco niższe. Były Dyrektor RDLP zeznał, że: *Pracownik zgłosił się do mnie z prośbą o skierowanie na studia w Poznaniu, a ja na to wyraziłem zgodę. Nie uważam, że koszt dodatkowych 28 tys. zł, stanowi istotny wydatek dla Lasów Państwowych.*

(akta kontroli str. 2177, 2438-2496, 2858)

19. Kontrolowana jednostka zaniechała określenia szacunkowej wartości zamówień na: 1/ przeprowadzenie kursu języka angielskiego z Language Active Edyta Pisarek¹⁵² oraz 2/ zakupu usług noclegowych dla uczestników szkolenia Grupy Reprezentacyjnej RDLP. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów Działu I ust. 6 i ust. 7 Regulaminu udzielania zamówień publicznych. Ponadto w umowie

¹⁵⁰ W tym przypadku o zwrot kosztów poniesionych z tytułu noclegów, który nie znajdował się w katalogu podstawowych kosztów zwracanych przez pracodawcę na podstawie umowy o dofinansowanie studiów MBA.

¹⁵¹ Umowa zawarta z W.K. nr 5/2020 z 20 listopada 2020 r. na podnoszenie kwalifikacji zawodowych DP.141.14.2020.

¹⁵² Umowa nr 1/12/2019 z 12 grudnia 2019 r.

na prowadzenie kursu języka angielskiego nie zawarto zapisów o potrzebie uzyskania międzynarodowego certyfikatu po ukończeniu nauki, pomimo że określenie takiego wymogu zostało przewidziane w Dziale II pkt 5 zarządzenia w sprawie podnoszenia kwalifikacji zawodowych, który stanowi, że w przypadku podnoszenia poziomu kwalifikacji w formie kursów językowych (...) nauka musi zakończyć się uzyskaniem międzynarodowego certyfikatu.

Wydatki poniesione z tytułu realizacji przedmiotu ww. zamówień wyniosły łącznie 10 155,90 zł, odpowiednio: a/ 9 315,90 zł, b/ 840 zł.

W sprawie udzielenia zamówienia na kurs języka angielskiego, Naczelnik Wydziału Organizacji, Kadr i Edukacji wyjaśnił m.in., że: (...) *nieznane są powody zawarcia umowy ze szkołą językową z pominięciem wymogu uzyskania międzynarodowego certyfikatu, a w odniesieniu do trybu wyboru wykonawcy wyjaśnił, że: nie istnieje podstawa prawna lub wewnętrzne uregulowanie uprawniające organizację związkową do wyboru szkoły językowej prowadzącej naukę dla pracowników Biura RDLP.*

(akta kontroli str. 2596-2657, 2747)

W sprawie organizacji szkolenia Główny Specjalista Służby Leśnej Zespołu ds. BHP i Ochrony Mienia wyjaśnił m.in., że: *Centrum Duchowości Archidiecezji Częstochowskiej „Święta Puszca” zostało wybrane na miejsce szkoleniowe z uwagi na jego specyfikację, tj. ćwiczenia musztry wojskowej, a mianowicie: ośrodek znajduje się na uboczu, teren ogrodzony; ośrodek dysponuje odpowiednią bazą noclegową i wyżywieniową (...)*

Miejsce szkolenia zostało wybrane również z aprobatą instruktorów Komendy Wojewódzkiej Policji, które w 100% spełniało realizowanie praktycznych założeń musztry, zgodnie z Ceremoniałem Lasów Państwowych.

(akta kontroli str. 2715-2726)

Stosownie do wymogu określonego w Dziale I ust. 6 i ust. 7 Regulaminu udzielania zamówień, kontrolowana jednostka zobowiązana była do ustalenia szacunkowej wartości zamówienia i wyboru wykonawcy w odpowiednim trybie przewidzianym w tym regulaminie.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie gospodarowanie środkami finansowymi przez RDLP w zakresie objętym kontrolą. W szczególności na powyższą ocenę miało wpływ niecelowe i niegospodarne ponoszenie wydatków związanych z prowadzeniem działań promocyjnych Lasów Państwowych łączną kwotę 3 558 650,35 zł. W RDLP nie podejmowano także rzetelnych działań mających na celu weryfikację celowości i gospodarności organizacji takich wydarzeń. W sposób niecelowy i niegospodarny dokonywano także wydatków wykraczających poza zadania RDLP określone w ustawie o lasach, na łączną kwotę 1 586 112,44 zł. Naruszane były także przepisy o zamówieniach publicznych. Ponadto Były Dyrektor RDLP w sposób nieuprawniony doprowadził do wydzielenia wyodrębnionej puli środków z zysku netto nadleśnictw do dyspozycji Dyrektora RDLP oraz doprowadził do zawarcia 29 umów darowizny na łączną kwotę 1 267 840 zł, naruszając tym samym zasadę niezależności nadleśnictw wyrażoną w art. 35 ust. 1 pkt 2 ustawy o lasach.

Działając z przekroczeniem zakresu upoważnienia wynikającego z art. 34 tej ustawy, doprowadził także do organizacji na terenie właściwości miejscowej RDLP 26 wydarzeń plenerowych pn. „Drewno surowiec wszech czasów” na które jednostki nadzorowane przez RDLP wydatkowały 3 419 473,82 zł. Wystąpiły również jednostkowe nieprawidłowości w zakresie dotyczącym dofinansowania ponoszenia kwalifikacji zawodowych pracowników.

3. Gospodarowanie środkami funduszu leśnego

3.1. W całym okresie objętym kontrolą w RDLP określano wielkość wskaźnika ustalającego odpis podstawowy na fundusz leśny, obciążający koszty działalności nadzorowanych nadleśnictw, na podstawie zarządzeń Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie planu finansowo-gospodarczego Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe na poszczególne lata¹⁵³.

W kwestii przyjętego w RDLP sposobu ustalania wskaźników na odpis podstawowy Dyrektor RDLP wyjaśnił, że: *przesłanki te rozpatrywane są na tych samych zasadach dla wszystkich nadleśnictw, wskaźnik określany jest przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych dla całej RDLP i w takim ujęciu jest on rozpatrywany i ustalany dla poszczególnych nadleśnictw.*

W poszczególnych latach objętych kontrolą wielkość odpisu ustalona przez ministra właściwego do spraw środowiska wynosiła: a/ 14% w 2020 r., b/ 12% w 2021 r., c/ 17,93% w 2022 r. (przy czym dla RDLP w Katowicach wielkość ta wynosiła 17%) a po zmianie – 22,0491%, (a dla RDLP – 22%), d/ 10,80% w 2023 r., przy czym dla RDLP wynosiła ona pierwotnie 10,5% a po zmianie – 11,41%), e/ 14% w 2024 r.

Wykonanie odpisu podstawowego na fundusz leśny w poszczególnych latach kontroli wyniosło odpowiednio: 86 492,5 tys. zł (w 2020 r.), 95 720,1 tys. zł (w 2021 r.), 266 938,4 tys. zł (w 2022 r.) oraz 122 398,1 tys. zł (w 2023 r.). Zaplanowana kwota odpisu na Fundusz Leśny w 2024 r. wynosi 82 090,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 496-497, 498-511)

W wyniku analizy Zarządzeń Dyrektora RDLP w sprawie zatwierdzania podziału zysku netto w jednostkach nadzorowanych przez RDLP za okres 2020-2023, ustalono, że na podstawie Zarządzenia nr 34 Dyrektora RDLP z 30 czerwca 2023 r. pomimo osiągnięcia przez Nadleśnictwo Chrzanów straty w wysokości (-) 184 044 814,96 zł, dokonano wydzielenia środków na ZFŚS oraz na cele społecznie użyteczne, w łącznej kwocie 119 200 zł. Nieprawidłowość w powyższym zakresie opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 421-423)

3.2. W całym okresie objętym kontrolą koszty poniesione na ochronę lasu¹⁵⁴ wyniosły łącznie 132 580 660,20 zł i stanowiły 5,27% udziału w kosztach działalności podstawowej¹⁵⁵. W poszczególnych latach objętych kontrolą koszty ochrony lasu wyniosły: a/ 25 996 891,09 zł w 2020 r. stanowiąc 7,35% udziału w kosztach działalności podstawowej, b/ 24 613 942,82 zł, w 2021 r. (tj. 5,07%), c/ 30 306 504,82 zł w 2022 r. (tj. 3,67%), d/ 40 309 090,48 zł w 2023 r. (tj. 5,77%), e/ 11 354 230,91 zł w 2024 r. (tj. 7,57%).

Koszty ochrony przyrody¹⁵⁶ w całym okresie objętym kontrolą wyniosły łącznie 13 544 814 zł i stanowiły 0,54% udziału w kosztach działalności podstawowej. W poszczególnych latach objętych kontrolą koszty ochrony przyrody wyniosły: a/ 1 486 545,74 zł, tj. 0,42% (w 2020 r.), b/ 1 805 149,53 zł, tj. 0,37% (w 2021 r.),

¹⁵³ Odpowiednio: 1/ Zarządzenie nr 27 z dnia 30 kwietnia 2020 r., (na 2020 r.) 2/ Zarządzenie nr 29 z dnia 30 kwietnia 2021 r., (na 2021 r.) 3/ Zarządzenie nr 43 z dnia 29 kwietnia 2022 r. (na 2022 r.) oraz Zarządzenie nr 121 z dnia 30 grudnia 2022 r. zmieniające zarządzenie nr 43 z 29 kwietnia 2022 r. 4/ Zarządzenie nr 48 z dnia 28 kwietnia 2023 r., (na 2023 r.) oraz Zarządzenie nr 7 z dnia 31 stycznia 2024 r., zmieniające zarządzenie nr 48 z dnia 28 kwietnia 2023 r., 5/ Zarządzenie nr 39 z dnia 20 października 2023 r. (na 2024 r.)

¹⁵⁴ Tj. stosownie do brzmienia art. 9 ust. 1 ustawy o lasach, 1) wykonywania zabiegów profilaktycznych i ochronnych zapobiegających powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów; 2) zapobiegania, wykrywania i zwalczania nadmiernie pojawiających się i rozprzestrzeniających się organizmów szkodliwych; 3) ochrony gleby i wód leśnych

¹⁵⁵ Tj. kwota ogółem 2 513 400 968,07 zł, a w poszczególnych latach: 2020 r. – 353 815 442,98 zł, 2021 r. – 485 495 012,85 zł, 2022 r. – 825 161 937,43 zł, 2023 r. – 698 869 513,58 zł, 2024 r. – 150 059 061,23 zł.

¹⁵⁶ W rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336).

c/ 4 156 113,78 zł, tj. 0,50% (w 2022 r.), d/ 5 083 919,41 zł, tj. 0,73% (w 2023 r.), e/ 1 013 085,54 zł, tj. 0,68% (w 2024 r.).

(akta kontroli str. 494)

W latach 2020-2024 (I kwartał) zaplanowano do realizacji łącznie 11 zadań w zakresie ochrony przyrody o łącznej wartości 2 911,6 tys. zł (tj. 21,5% ogółu kosztów związanych z ochroną przyrody). Odpowiednio: w 2020 r. – dwa zadania¹⁵⁷, w 2021 r. – jedno zadanie¹⁵⁸, w 2022 r. – jedno zadanie¹⁵⁹, w 2023 r. – dwa zadania¹⁶⁰ oraz w 2024 r. – pięć zadań¹⁶¹. W okresie objętym kontrolą zrealizowano łącznie pięć zadań a pozostałych sześć było w trakcie realizacji i dotyczyły one 2024 r. Koszty poniesione w związku z realizacją ww. zadań prezentowały się następująco: w 2020 r. – 493 140 zł (tj. 33,2% ogółu kosztów związanych z ochroną przyrody), w 2021 r. – 60 100 zł (3,3%), w 2022 r. – 75 700 zł (1,8%) oraz w 2023 r. – 323 400 zł (6,4%).

(akta kontroli str. 107)

3.3. W okresie objętym kontrolą RDLP w Katowicach udzieliła pięciu zamówień publicznych na sporządzenie projektów planów urządzenia lasów. Poniesione z tego tytułu koszty wyniosły łącznie 31 328,2 tys. zł, odpowiednio: w 2020 r. udzielono jednego zamówienia na kwotę 4 854,6 tys. zł¹⁶²; w 2021 r. udzielono jednego zamówienia na kwotę 5 667 tys. zł; w 2022 r. udzielono jednego zamówienia na kwotę 5 582 tys. zł; w 2023 r. udzielono trzech zamówień na kwotę 15 224,6 tys. zł; w I kwartale 2024 r. nie udzielano tego typu zamówień.

Większość zamówień zrealizowane zostało przez Przedsiębiorstwo Państwowe Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej¹⁶³ - wyjątkiem było jednego zamówienia (RR.270.2.1.2023), które udzielono KRAMKO Spółce z o. o. z Krakowa.

W okresie objętym kontrolą na terenach objętych właściwością miejscową RDLP obowiązywało bądź częściowo obowiązywało 56 PUL, które zostały sporządzone w wyniku rozstrzygnięcia 11 zamówień publicznych. Kwoty wydatkowane na ten cel wyniosły: 54 398 385 zł.

(akta kontroli str. 5516-5554)

Szczegółowym badaniem objęto postępowanie pn. *Opracowanie dokumentacji urzędzeniowej dla nadleśnictw z terenu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach*. Zamówienie podzielono na sześć części a postępowanie zostało przeprowadzone w 2022 r. na podstawie przepisów ustawy Pzp w trybie przetargu nieograniczonego.

Opracowana przez zamawiającego SWZ zawierała wszystkie wymagane przez art. 134 ustawy Pzp elementy, a ogłoszenie o podjętym postępowaniu zostało opublikowane w Suplemencie Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej – bazie danych TED¹⁶⁴ i na platformie zakupowej¹⁶⁵. W związku z wprowadzonymi zmianami zarówno w ogłoszeniu jak i w SWZ w bazie danych TED oraz na platformie zakupowej zamieszczono wymagane sprostowania¹⁶⁶. Postępowanie o udzielenie zamówienia

¹⁵⁷ 1/ I KURAK O, budowa woliery hodowlano-adaptacyjnej dla głuszców, Nadleśnictwo Wisła, 2/ I ZUBR, Żubr Kompleksowy projekt ochrony żubra w Polsce w Nadleśnictwie Kobiór – remont stanowisk karmowych oraz utrzymanie stada.

¹⁵⁸ ZUBR Kompleksowy projekt ochrony żubra w Polsce, utrzymanie stada w Nadleśnictwie Kobiór.

¹⁵⁹ ZUBR Kompleksowy projekt ochrony żubra w Polsce, utrzymanie stada w Nadleśnictwie Kobiór.

¹⁶⁰ 1/ I KURAK O, budowa woliery hodowlano-adaptacyjnej dla głuszców Nadleśnictwo Wisła, 2/ ZUBR Kompleksowy projekt ochrony żubra w Polsce, utrzymanie stada w Nadleśnictwie Kobiór.

¹⁶¹ 1/ I KURAK O, budowa woliery hodowlano-adaptacyjnej dla głuszców Nadleśnictwo Wisła, 2/ KURAK OCH, czynna ochrona kuraków – redukcja drapieżników, 3/ ZUBR Kompleksowy projekt ochrony żubra w Polsce, utrzymanie stada w Nadleśnictwie Kobiór i Rybnik, 4/ GMOK, projekt ochrony siedlisk hydrogenicznych na obszarach N2000, 5/ GOSH, projekt ochrony siedlisk hydrogenicznych poza obszarami N2000.

¹⁶² Data udzielenia zamówienia 30 kwietnia 2020 r.

¹⁶³ Oddziały z Krakowa oraz Brzegu.

¹⁶⁴ Ogłoszenie zamieszczono w TED (*Tenders Electronic Daily*) 14 kwietnia 2022 r. pod numerem 2022-055668.

¹⁶⁵ <https://josephine.proebiz.com/pl/tender/20958/summary> z 15 kwietnia 2022 r. (dostęp: 29 sierpnia 2024 r.)

¹⁶⁶ Zmiana z 16 maja 2022 r. wysłania do TED 6 maja 2022 r, na portal Josephine 18 maja 2022 r.

publicznego przeprowadziła komisja przetargowa¹⁶⁷, a wszyscy jej członkowie złożyli oświadczenia wynikające z art. 56 ustawy Pzp.

W postępowaniu złożono dwie oferty¹⁶⁸, obie spełniające wszystkie kryteria wskazane w SWZ. Uwzględniając treść art. 81 ustawy Pzp informację o złożonych ofertach przekazano Prezesowi Urzędu Zamówień Publicznych po siedmiu dniach od dnia ich otwarcia. Wyboru najkorzystniejszej oferty dokonano na podstawie wskazanych w ogłoszeniu kryteriów ocen. Za najkorzystniejszą uznano ofertę Państwowego Przedsiębiorstwa Biuro Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej, z łączną ceną ofertową na wszystkie części wynoszącą 7 785 720 zł brutto, która to oferta otrzymała w każdym zadaniu po 100 pkt.

Z przeprowadzonego postępowania zamawiający sporządził protokół, o którym mowa w art. 71 ustawy Pzp. W protokole nie zawarto niektórych elementów określonych w art. 72 ww. ustawy, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 5561-5575, 5613-5698)

3.4. W latach 2020-2024 nadleśnictwa nadzorowane przez RDLP złożyły ogółem 35 wniosków dotyczących finansowania budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej w ramach wspomagania przez Lasy Państwowe administracji publicznej. W poszczególnych latach okresu objętego kontrolą złożono: a/ w 2020 r. – jeden wniosek, b/ w 2022 r. – 13 wniosków, c/ w 2023 r. – 15 wniosków, d/ w 2024 r. – pięć wniosków. Spośród wszystkich wniosków 20 uzyskało dofinansowanie, cztery zostały ocenione przez Dyрекcję Generalną Lasów Państwowych negatywnie, w przypadku siedmiu wniosków odmówiono takiego wsparcia, dwa kolejne wnioski pozostawiono bez rozpoznania oraz dwa na moment przeprowadzania kontroli NIK oczekiwały na formalną decyzję Dyrekacji Generalnej Lasów Państwowych. Ogółem kwota przyznanego wsparcia z funduszu leśnego wyniosła 25 129 900 zł i stanowiła 67,1% planowanych kosztów realizacji wspartych przedsięwzięć (wynoszących 37 440 877,98 zł), Wykorzystane środki wsparcia wyniosły ogółem 13 278 150,29 zł, co stanowiło 52,8% kwoty udzielonego wsparcia¹⁶⁹.

(akta kontroli str. 108-109)

Szczegółowym badaniem objęto 11 wniosków¹⁷⁰ w sprawie realizacji wspólnych przedsięwzięć publicznych Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, które w latach 2022-2023 uzyskały dofinansowanie z funduszu leśnego na łączną kwotę 12 377 100 zł. W wyniku kontroli ustalono, że: 1/ wszystkie wnioski zostały zaopiniowane przez RDLP, 2/ w czterech wnioskach wskazano, że uczestnictwo Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe w realizacji wnioskowanych zadań jest uzasadnione ze względów opisanych w zarządzeniu nr 58 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 7 sierpnia 2018 r. w sprawie realizacji w Lasach Państwowych

¹⁶⁷ Powołana zarządzeniem nr 14 Dyrektora Regionalnej Dyrekacji Lasów Państwowych w Katowicach z dnia 13 kwietnia 2022 r. w sprawie powołania komisji do przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, w trybie przetargu nieograniczonego – o szacowanej wartości zamówienia powyżej progów unijnych.

¹⁶⁸ TAXUS UL Sp. Z o.o., przedłożyła ofertę na czwartą część zamówienia oraz Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Krakowie, które przedłożyło ofertę na sześć części zamówienia

¹⁶⁹ Mniejszy procent realizacji dofinansowania wynikał m.in. z: 1/ Pomimo czterech ukończonych procedur przetargowych nie wyłoniono wykonawcy, 2/ Gmina Kuźnica Raciborska wycofała się z realizacji wspólnego przedsięwzięcia, 3/ Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego nie podpisał umowy z Nadleśnictwem Rudy Raciborskie w związku z czym nie doszło do realizacji wspólnego przedsięwzięcia.

¹⁷⁰ Odpowiednio: 1/ Remont drogi leśnej i gminnej w leśnictwie Ponęćce oddz. 632; 2/ Remont drogi gminnej ul. Aleja Lipowa w Rudach; 3/ Modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 3522S wykorzystywanej jako dojazd do gruntów rolnych; 4/ Przebudowa drogi powiatowej nr 3548S w Raciborzu; 5/ Modernizacja drogi powiatowej nr 3519S od DK 45 do miejscowości Czerwice; 6/ Modernizacja drogi powiatowej nr 3537S od DW 919 w kierunku na Adamowice; 7/ Modernizacja drogi powiatowej nr 3536S od DW 919 do początku m. Górki Śląskie; 8/ Modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 3520S od DK 45 do skrzyżowania z ul. Szkolną w Ponięcicach; 9/ Remont drogi gminnej, ul. Leśna w Górkach Śląskich; 10/ Modernizacja odcinka drogi powiatowej nr 3523S; 11/ Remont nawierzchni DW 919 na odcinku Szymocice-Jankowice.

wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną, 3/ w czterech przypadkach RDLP wyraziła w opinii, że wielkość dofinansowania środków z funduszu leśnego nie powinna być niższa ze względu na lesistość terenu w granicach Powiatu Raciborskiego, która nie wskazuje na bardzo wysokie obciążenie dróg zarządzanych przez ten powiat, 4/ tylko w jednej opinii zawarto zapis, że RDLP pozytywnie opiniuje wspólne przedsięwzięcie, 5/ jedynie w dwóch opiniach ustosunkowano się do tego, że drogi będące przedmiotem wniosku ujęte są w „projekcie docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, 6/ w siedmiu z 11 skontrolowanych wniosków w miejscu opinii przekopiowano wprost uzasadnienie sporządzone przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Rudy Raciborskie, 7/ w jednym zintegrowanym wniosku nadleśniczy wskazał, że wartość przewidywanego potoku ładunków, który zostanie przetransportowany odcinkiem drogi w okresie najbliższych lat tzw. wartość Pul + 20 wyniesie 0 m³. Zdaniem NIK powyższy sposób sporządzania opinii pod względem merytorycznym w niektórych przypadkach był niezetelny, co zostało opisane w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 3277-3388)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Były Dyrektor RDLP zarządzeniem nr 34 z dnia 30 czerwca 2023 r. dokonał wydzielania z ujemnego wyniku netto po korekcie Nadleśnictwa Chrzanów środków na ZFŚS oraz na cele społecznie użyteczne, w łącznej kwocie 119 200 zł, czym naruszył regulacje określone w przepisie § 19 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej. Zgodnie z tym przepisem środki te mogą być wydzielone jedynie z dodatniego wyniku finansowego nadleśnictwa. Za 2022 r. wynik finansowy Nadleśnictwa Chrzanów wyniósł (-) 184 044 814,96 zł.

(akta kontroli str. 421-423)

Główna księgowa RDLP wyjaśniła m.in., że *sposób prezentacji ujęcia zamiany gruntów na podstawie specustawy Lex Izera¹⁷¹ w księgach rachunkowych, przedstawiony został przez Dyrekcję Generalną Lasów Państwowych, który potwierdzony również został w trakcie narady głównych księgowych jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych po konsultacji z doradcą podatkowym. Powyższy sposób ujęcia w księgach rachunkowych spowodował stratę Nadleśnictwa Chrzanów. Należy wyjaśnić, że powyższa strata nie wynikała z prowadzonej przez Nadleśnictwo gospodarki leśnej (wynik 1 982 692,84 zł), lecz była bezpośrednim skutkiem ujęcia w księgach różnicy zamienionych w oparciu o Lex Izera nieruchomości. (...) w trakcie kontroli NIK, RDLP w Katowicach dokona ponownej analizy zasadności wydzielania środków na ZFŚS oraz cele społecznie użyteczne w odniesieniu do Nadleśnictwa Chrzanów, które po korekcie wyniku finansowego wykazywało stratę.*

Zarządzeniem Dyrektora RDLP nr 40 z dnia 30 czerwca 2024 r., RDLP dokonała korekty podziału wyniku za 2022 r. poprzez zwrot kwoty 119 200 zł, na kapitał zasobów Lasów Państwowych.

(akta kontroli str. 419, 1044-1094, 3389-3392)

2. Protokół z przeprowadzonego w 2022 r. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego¹⁷², nie zawierał wymaganych informacji, tj. numerów NIP lub numerów identyfikacyjnych REGON wykonawców, którzy złożyli oferty. Powyższe naruszało wymagania wynikające z art. 72 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp.

¹⁷¹ Ustawa z dnia 23 lipca 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych ze specjalnym przeznaczeniem gruntów leśnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1623).

¹⁷² Przedmiotem zamówienia było „Opracowanie dokumentacji urzędniowej dla nadleśnictw z terenu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach”

(akta kontroli str. 5561)

Dyrektor RDLP wyjaśnił m.in., że (...) *Ustawodawca w art. 72 ust. 1 pkt 6 ustawy Pzp określił, że w przypadku wykonawców będących podmiotami prawnymi należy podać informację umożliwiającą identyfikację wykonawcy poprzez podanie jego nazwy, numeru NIP lub REGON. Podanie wyłącznie nazw wykonawców spełnia ten wymóg, możliwa jest jednoznaczna identyfikacja wykonawców podanych w protokole.*

(akta kontroli str. 3679)

W odniesieniu do złożonych wyjaśnień NIK wskazuje, że sama nazwa oferenta podana w protokole nie identyfikuje jednoznacznie tego podmiotu gdyż identyfikacja taka możliwa jest dopiero w sytuacji, gdy oprócz nazwy podany jest również numer NIP lub REGON podmiotu (tj. jeden z numerów nieulegających zmianie, podczas gdy nazwa podmiotu może być dowolnie zmieniana).

3. Siedem¹⁷³ wniosków w sprawie realizacji wspólnych przedsięwzięć, które w latach 2022-2023 złożyło Nadleśnictwo Rudy Raciborskie, zostało nierzetelnie zweryfikowanych. Wnioski te zostały zaopiniowane – bez jakichkolwiek uwag i zastrzeżeń, pomimo że ich uzasadnienia nie wskazywały jednoznacznie na możliwe do uzyskania wymierne, bezpośrednie korzyści, tj. m.in. nie zawierały informacji o spodziewanym w wyniku realizacji remontów/inwestycji wpływie na gospodarkę leśną lub informacji o ujęciu planowanego zamierzenia w „projekcie docelowej sieci drogowej Nadleśnictwa Rudy Raciborskie”. W jednym przypadku¹⁷⁴ Nadleśniczy wskazał też, że wartość przewidywanego potoku ładunków przetransportowanych odcinkiem dofinansowywanej drogi wyniesie 0 m³.

Sporządzone w RDLP opinie stanowiły jedynie powtórzenie uzasadnień zawartych w złożonych wnioskach i nie zawierały dodatkowych argumentów uzasadniających stanowisko kontrolowanej jednostki. Powyższe świadczy o braku wymaganej rzetelności działań, w realizacji obowiązku opiniowania takich wniosków wynikającego z § 10 ust. 1 Zarządzenia nr 28 z dnia 24 marca 2022 r. oraz § 7 ust. 1 Zarządzenia nr 20 Dyrektora Generalnego LP z dnia 10 lutego 2023 r. w sprawie realizacji w Lasach Państwowych wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną.

Na podstawie nierzetelnie zaopiniowanych wniosków Dyrektor Generalny LP przyznał ze środków funduszu leśnego łącznie 11 794 300 zł, przeznaczonych na dofinansowanie wspólnych przedsięwzięć, co stanowiło 77,2% łącznych kosztów ich realizacji.

(akta kontroli str. 3277-3388)

Dyrektor RDLP wyjaśnił m.in., że: (...) *Zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach, funduszem leśnym dysponuje Dyrektor Generalny Lasów Państwowych. Zarządzenia nr 58/2018 oraz 20/2023 odnoszą się do właściwości Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, który w ramach konkursu wybierał najlepiej punktowane wnioski, w których nie uwzględniał opinii RDLP. W przypadku gdy nadleśnictwo składało wniosek do Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, RDLP przysyłała taki wniosek (...) w ramach oceny konkursowej, uwzględniając jedynie kompletność wniosku. Nadleśnictwo Rudy Raciborskie składając wnioski o dofinansowanie inwestycji wspólnych z jednostkami samorządu terytorialnego w roku 2022 i 2023 inwestycje uzasadniało jako zasadne z punktu widzenia prowadzonej gospodarki leśnej, co było wprowadzaniem w błąd zarówno Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach jak i Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. Opisane w pytaniu nieprawidłowości zostały dostrzeżone przez RDLP w Katowicach w kontroli doraźnej w zakresie prawidłowości niektórych działań*

¹⁷³ Odpowiednio z przypisu dolnego nr 170, poz.: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.

¹⁷⁴ Odpowiednio z przypisu dolnego nr 170, poz.: 9.

wskazanych w wynikach audytu Nadleśnictwa Rudy Raciborskie (DK.092.3.5.2024) oraz zgłoszone do Prokuratury Rejonowej w Raciborzu w dniu 30 sierpnia 2024 r. (DK.093.14.2024). W załączeniu przedkładam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa do Prokuratury Rejonowej w Raciborzu z dnia 30 sierpnia 2024 r.

(akta kontroli str. 3680)

OCENA CZĄSTKOWA

W całym okresie objętym kontrolą przeprowadzono analizy poprzedzające ustalenie wielkości wskaźników odpisu podstawowego na fundusz leśny. RDLP wydzieliła dla Nadleśnictwa Chrzanów środki na ZFŚS oraz cele społecznie użyteczne z ujemnego wyniku finansowego tego Nadleśnictwa, co stanowiło naruszenie § 19 pkt 2 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej. W RDLP udzielano zamówień publicznych na opracowanie projektów PUL. Stwierdzona nieprawidłowość dotycząca braku zamieszczania wymaganych elementów w protokole z postępowania na opracowanie PUL dla nadleśnictw z terenu RDLP, nie miała wpływu na ocenę. W latach 2022-2023 w RDLP nierzetelnie weryfikowano przesłanki dofinansowania wspólnych przedsięwzięć drogowych, na podstawie siedmiu wniosków złożonych przez Nadleśnictwo Rudy Raciborskie.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie weryfikacji celowości oraz zasadności poniesienia przewidywanych kosztów związanych z planowanymi działaniami edukacyjno-promocyjnymi.
2. Podjęcie działań mających na celu wyłonienie wykonawców na zasadach przewidzianych zarówno w wewnętrznych regulacjach, jak również w ustawie Pzp.
3. Wzmocnienie nadzoru nad zarządzaniem mieniem Skarbu Państwa i zaprzestanie dokonywania zakupów materiałów, dostaw i usług niezwiązanych z gospodarką leśną oraz zadaniami RDLP.
4. Zaprzestanie finansowania ze środków pozostających w dyspozycji RDLP działań na rzecz zaspokajania potrzeb religijnych (duchowych) pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, wykraczających poza zadania jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych.
5. Zaprzestanie wydawania poleceń wyjazdów służbowych w niedziele i święta pracownikom w celu uczestniczenia w uroczystościach o charakterze religijnym wykraczającym poza zakres zadań RDLP.
6. Wzmocnienie nadzoru nad procesem rekrutacji nowych pracowników, w tym pod kątem wyeliminowania przypadków naruszania zakazu dyskryminacji.
7. Zapewnienie rzetelnego zabezpieczenia interesów RDLP w umowach zawieranych z pracownikami na podnoszenie kwalifikacji zawodowych, poprzez zamieszczanie w nich zapisów przewidujących proporcjonalny zwrot poniesionych kosztów, we wszystkich przypadkach dotyczących rozwiązania stosunku pracy z danym pracownikiem.
8. Zapewnienie rzetelnej weryfikacji wniosków w sprawie realizacji wspólnych przedsięwzięć drogowych, składanych przez nadleśnictwa, pod kątem ich związku z gospodarką leśną.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 14 października 2024 r.

Kontrolerzy:

Przemysław Sparczyński
Główny specjalista kontroli
państwowej

/ – /

.....
podpis

Agnieszka Kwiecień

Specjalista kontroli państwowej

/ – /

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Opolu

Iwona Zyman

p. o. Dyrektor

/ – /

.....
podpis

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym dokonała:

Iwona Zyman

p. o. Dyrektora

/ podpisano elektronicznie /